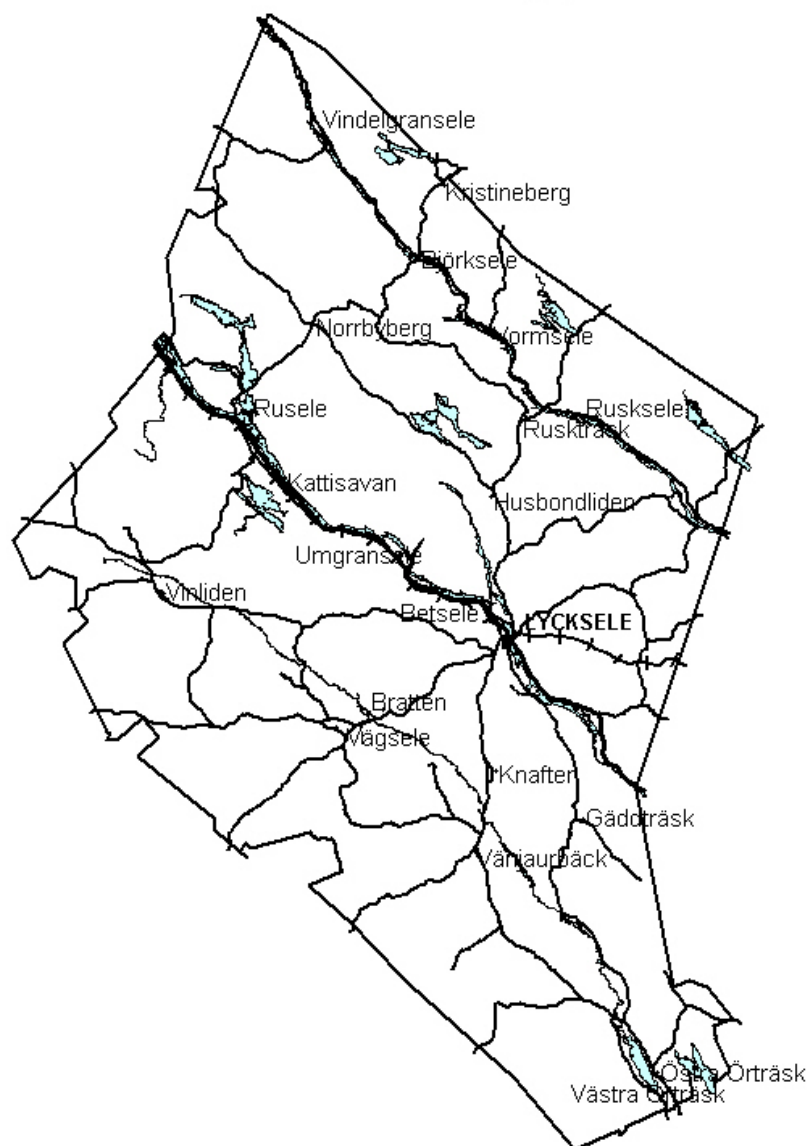

ÖVERSIKTSPLAN

Utveckling för

Lycksele kommun

Antagen av Kommunfullmäktige den 19 juni 2006 § 60

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

Förord		sid 3
Planering		
	Vad är en översiktsplan.....	sid 5
	Övergripande mål	sid 7
	Regional samverkan för tillväxt	sid 9
	Program för utveckling och tillväxt	sid 9
	Riksentressen.....	sid 12
	Sjöar och vattendrag	sid 16
	Bostäder	sid 18
Miljö- och riskfaktorer		
	Hälsa	sid 21
	Luft	sid 21
	Strålning	sid 22
	Dricksvatten.....	sid 25
	Livsmedel	sid 25
	Sociala risker	sid 25
	Buller	sid 25
	Farligt gods	sid 26
	Klimat	sid 26
	Gifter	sid 26
	Översvämning, ras och skred	sid 27
Totalförsvaret, räddningstjänst		sid 31
Natur och friluftsliv		
	Naturvård.....	sid 32
	Jakt och fiske	sid 39
	Friluftsliv	sid 41
Kultur		
	Kultur	sid 42
	Markanvändning	sid 42
	Verksamheter	sid 46
Areella näringar		
	Jord och skogsbruk	sid 47
	Rennäring	sid 50
	Mineraler och täkter	sid 52
Näringsliv		
	Näringsliv	sid 55
	Handel	sid 56
	Kommunikation	sid 57
	Turism	sid 65
Energi		sid 66
Kommunal service		
	Barnomsorg.....	sid 68
	Fritidsgårdar	sid 68
	Skola	sid 69
	Musikskolan	sid 70
	Gymnasieskola, vuxenutbildning	sid 70
	Högskoleutbildning	sid 70
	Folkbildning	sid 70
	Mellankommunala intressen	sid 70
	Vård och omsorg	sid 71
	Vatten och avlopp	sid 76
	Återvinning och avfall	sid 80
Konsekvensbedömning		sid 82

Förord

Översiktsplanen ska ge vägledning för beslut om mark- och vattenanvändningen samt ange hur den bebyggda miljön ska bevaras och utvecklas.

Översiktsplanen grundar sig på politiskt bestämda mål och riktlinjer för hur kommunen ska utvecklas.

Översiktsplanen fyller därför tre viktiga funktioner i kommunen:

- den redovisar vision och övergripande mål för kommunens framtida utveckling,
- den ger vägledning för kommunens, medborgarnas, myndigheters och företags/organisationers beslut,
- den används som ett instrument för dialog mellan stat och kommun beträffande riksintressena och deras avgränsning.

Omarbetning av översiktsplan från 1995 har pågått sedan våren 2002.

Utvecklingsplanering är ett av de mest svårhanterliga politikområdena, den komplexa verklighet och den långsiktighet som vanligen krävs medför att konkreta resultat är svåra att påvisa och närmast omöjliga att säkerställa.

Kommunen anser att de viktigaste frågorna för kommunens fortlevnad och utveckling är:

- Säkerställande av både akutsjukhusets utveckling och tillgången till kompetent personal för att vård och omsorg i inlandet skall behållas. Detta innebär bl a att satsningar skall göras för att skapa arbetstillfällen för de medflyttande samt att stötta de utbildningsinsatser som finns på orten.
- Säkerställa flygets verksamhet och arbeta för en utveckling av detta samt att verka för att vägarna inom kommunen har en acceptabel standard.
- Gruvnäringen, besöksnäringen, bioenergi och vidareförädling samt andra näringars utveckling för att skapa arbetstillfällen i kommunen.

Kommunen måste även arbeta för en jämvikt mellan stad och land då byarnas fortlevnad är viktig för kommunens utveckling. Att social

service, såsom byabutiker m m, blir kvar är viktigt, så att unga familjer kan bosätta sig och ny företagsamhet kan utvecklas även på andra ställen än tätorten. I det sammanhanget skall även utredningar göras för att undersöka samverkan mellan olika verksamheter så att servicen fortsättningsvis kan upprätthållas ute i byarna.

Arbetet har bl a skett genom arbetsgrupper och sakkunniga från kommunens förvaltningar samt berörda myndigheter och organisationer, vilka har bidragit med värdefullt underlag..

I arbetet har en skolklass från Forsdalaskolans lågstadium deltagit och redovisat hur de upplever sin närmiljö, redovisningar som är värdefulla vid detaljplanering.

Tannbergsskolans program samhällsplanering har även lämnat förslag utifrån ungdomars syn på viktiga planeringsfrågor, synpunkterna har till viss del beaktats.

Dessutom har materialet behandlats ur genusperspektiv.

Inbjudan att delta i arbetet har även sänts till olika intresseorganisationer såsom pensionärsföreningar och byaföreningar.

Översiktsplanearbetet har bedrivits med inriktning mot att långsiktigt bygga ett ekologiskt, socialt och ekonomiskt uthålligt samhälle.

Tidsperspektivet i översiktsplanen sträcker sig ungefär tio år framåt i tiden. Det är rimligt att räkna med att planen ska vara tillämplig i sina huvuddrag ganska länge och fungera som information till kommuninvånarna. De första fem åren är naturligtvis säkrare än de följande, särskilt beträffande de insatser som kan behöva göras för att säkerställa planens syften. Beskrivningen av mark- och vattenanvändningen kommer nog i sina huvuddrag att vara relevant för en tioårsperiod framåt.

Samrådsmöten har hållits i Ruskesele, Norrbäck, Kattisavan, Kristineberg, Örträsk och Lyckesele.

Utställning har genomförts under tiden 1 december 2005 till den 3 februari 2006.

Översiktsplanen har behandlats och antagits av kommunfullmäktige den 19 juni 2006 och utgör en vision och ett övergripande planeringsdokument för kommunens utveckling mot en långsiktigt hållbar livsmiljö för människors boende och för näringslivets utveckling.

Ingen vision, inga mål, ingen planering genomför sig själv, vilket innebär att nu när översiktsplanen antagits – då börjar genomförandearbetet – ett arbete vi skall göra tillsammans.

Styrgruppen för översiktsplanearbetet

Lilly Bäcklund
kommunalråd

Vad är en översiktsplan ?

Översiktsplanens syfte

Översiktsplanen ska visa markens och vattnets framtida användning, bebyggelseutveckling samt hur riksintressena ska tillgodoses och miljö kvalitetsnormer iakttas. I översiktsplanen redovisas de allmänna intressen som kommunen vill hävda.

Översiktsplanen ska användas både av kommunens egna förvaltningar och av andra myndigheter vid prövning av ärenden och andra ställningstaganden som rör mark- och vattenanvändning, utveckling m m. Krav att kommunens översiktsplan ska beaktas finns t ex när det gäller beslut enligt miljöbalken och vid upprättandet av kommande regionala utvecklingsprogram.

Ett viktigt mål med översiktsplaneringen är att ta tillvara, bevara och utveckla de kulturella och andra lokala särdrag som finns inom kommunen.

I arbetet med översiktsplanen har ambitionen varit att lyfta kvinnors och mäns villkor inom de olika beslutsområdena i avsikt att närma oss ett jämställt samhälle.

Syftet med planen är följande:

- förbättrad handlingsberedskap,
- stärkt samordning med övrig kommunal planering,
- ökad kunskap om samhällsbyggnads- och naturresursfrågor i kommunen,
- bättre information om kommunen till olika intressenter,
- underlag för myndigheters beslut och prövning, samt
- att stärka samverkan mellan kommuner och andra organisationer som påverkar Lycksele kommun.

Lyckseles tidigare översiktsplan, antagen 1995, var en plan där i huvudsak markanvändningen redovisades. När nu en ny översiktsplan tagits fram har även frågor kring andra värden fått utrymme i planen.

Sådana värden är att ta hänsyn till hur naturresurserna nyttjas för framtiden och att skapa förutsättningar för en god livskvalitet för oss och kommande generationer samt belysa jämställdhetsaspekterna i planeringen.

Utgångspunkterna för en sådan utveckling

- är hushållning med naturresurser,
- skadliga ämnen, som naturen inte kan ta hand om, ska inte släppas ut,
- grundläggande förutsättningar för biologisk mångfald bibehålls, samt
- att resurserna ska fördelas rättvist.

Många olika verksamheter av avgörande betydelse för Lyckseles framtid är direkt beroende av tillgången av mark och vatten. Exempel är jord- och skogsbruket, gruvnäringen, rennärningen och turismen.

Även boendet och rekreationen är beroende av hur vi använder våra mark- och vattenresurser. Naturmiljön i vid mening är förutsättningen för människans livsmiljö. Det är alltså marken och vad som finns under eller på den som är förutsättningen för välfärden.

Plansystemet

Kommunen ska ha en aktuell översiktsplan. Det innebär att kommunfullmäktige en gång varje mandatperiod (vart fjärde år) ska ta ställning till om översiktsplanen är aktuell. Det betyder inte att översiktsplanen måste omarbetas varje mandatperiod, men om kommunfullmäktigt anser att översiktsplanen inte är aktuell tas beslut om en översyn av denna.

Översiktsplanen är vägledande, inte juridiskt bindande. Frågor i översiktsplanen som bör bli bindande mot enskilda intressen måste därför följas upp med detaljplan eller områdesbestämmelser.

Planeringsprocessen

Syftet är att processen med översiktsplaneringen ska ske med öppenhet och insyn samt att medborgarinflytandet ska vara starkt. Ökad delaktighet i tidiga skeden av den fysiska planeringen eftersträvas av kommunen, men har visat sig inte vara så lätt att uppnå.

I planprocessen skall samråd ske med länsstyrelsen, myndigheter och organisationer m fl som har ett väsentligt intresse av översiktsplanen.

Förslaget till översiktsplan ska ställas ut under minst två månader. Utställningen kungörs genom annonsering i ortstidningar.

Alla inkomna yttranden ska sammanställas av kommunen och eventuella förslag till justeringar redovisas.

Översiktsplanen antas sedan av kommunfullmäktige.

Vattenplanering och EG:s ramdirektiv för vatten

En plan för vatten (åtgärdsprogram och åtgärdsplaner) enligt Miljöbalkens regler är ett statligt ansvar, medan översiktsplan enligt Plan och bygglagen är en kommunal angelägenhet.

En vattenplanering utifrån Miljöbalkens bestämmelser utgår från vattnets bästa.

I PBL:s 1 § sägs: ”Denna lag innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Bestämmelserna syftar till att med beaktande av den enskilda människans frihet främja en samhällsutveckling med jämlika och goda sociala levnadsförhållanden och en god och långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer.”

Samtidigt har nyligen statliga myndigheter (fem länsstyrelser) utsetts med uppgift att arbeta sektoriellt med vattenplanering enligt miljöbalken och då med avrinningsområden som indelningsbas för de förvaltningsplaner och åtgärdsprogram som ska upprättas. Det arbetet förväntas ske i samverkan mellan berörda intressenter i en process som mycket liknar det som brukar användas vid planarbete enligt PBL med medborgarmedverkan, byagrupper, samråd, utställning osv.

Det är EU:s Ramdirektiv för vatten som utgör bakgrunden till den nya vattenplaneringen. Den handlar om förvaltningen av kvalitén på vår vattenmiljö och är på så sätt sektoriell. Kommunen har i sin översiktsplan möjlighet att bevaka att hänsyn tas till andra allmänna intressen på vattnet. Det finns tolkningsutrymme i miljöbalkens annars strikt bindande miljö kvalitetsnormer just när det gäller vatten. Det är därför viktigt att kommunen som motvikt bevakar helhetssynen genom att i över

siktsplanen tydligt, där så behövs, ta upp viktiga ställningstaganden för kommunens utveckling när det gäller användningen eller förvaltningen av vattnet.

Plansystemet och bygglovplikten

Områdesbestämmelser (OB) får antas för begränsade områden för att tillgodose riksintressen eller för att säkerställa översiktsplanens syften. Områdesbestämmelser binder tillståndsgivning enligt PBL och de anknutna speciallagarna.

Detaljplan (Dpl) används för prövning av markens lämplighet för bebyggelse och reglering av bebyggelsemiljöns utformning. Detaljplan binder också den efterföljande tillståndsgivningen.

Lov enligt PBL är marklov, bygglov och rivningslov. Dessa kan grundas på områdesbestämmelser eller detaljplan.

Lycksele kommuns översiktsplan

Kravet på tydlighet och detaljeringsgrad kan ibland kräva en redovisning i en större skala än den kommuntäckande kartan ger. Då kan en fördjupning av översiktsplanen göras.

Kommunen anser att det är viktigt och att behov finns att fördjupa vissa frågor när det gäller stadens utveckling.

Den nu upprättade kommuntäckande översiktsplanen innehåller därför en fördjupning över Lycksele stad.

En fördjupning av översiktsplanen kan även avse en handelspolicy, ett kulturmiljöprogram osv.

I samband med antagandet av översiktsplan 1995 beslöts att tidigare antagna översiktliga planer för byar ska utgöra fördjupningar av 1995 års översiktsplan. Enligt kommunfullmäktiges beslut omfattar detta byarna Björksele, Bratten, Kattisavan, Knaften, Kristineberg, Umgransele, Vindelådalen och Vänjaurbäck.

Dessa planutredningar upprättades i slutet av 1970 och början av 1980-talet vilket innebär att de i dagsläget inte kan anses aktuella, varför de föreslås utgå. Kommunfullmäktige kommer att aktualitetspröva planutredningarna under 2005.

I slutet av 1990-talet har studiecirkel i Örträsk tillsammans med planingenjör Carl-Eskil Wallrudh tagit fram förslag till fördjupad översiktsplan över Örträsk. Förslaget har inte varit föremål för samråd eller utställning. Kommunstyrelsens arbetsutskott har i § 234/01 beslutat att materialet skall användas som underlag vid framtida arbeten i Örträsk.

Övergripande mål

Översiktsplanen syftar till att uppnå Lycksele kommuns Vision 2010 och fyra övergripande mål, antagna av kommunfullmäktige 2004-06-21.

Vision 2010

Lycksele, staden i Lappland, ett attraktivt besöks- och turistmål, centrum för utbildning, handel, företagsamhet, hälsa och sjukvård, där både staden och landsbygden utgör en viktig resurs för utveckling och tillväxt. Tillsammans bygger vi för framtiden med hjälp av ny teknik.

Kommunövergripande mål

1. Ekonomisk, social och ekologisk hållbar utveckling.
2. Engagerade och delaktiga kommuninvånare.
3. Tillväxtskapande utbildnings- och näringslivsklimat med välutvecklad infrastruktur.
4. Attraktiv arbetsmarknad med full sysselsättning och lockande fritids- och kulturaktiviteter.

Visionen och de kommunövergripande målen ska styra nämndernas och förvaltningarnas arbete. Den kommunala servicen ska vara god och flexibel, och det ska vara tydligt om ansvaret för en fråga ligger hos en politiker eller hos en tjänsteman.

Vi vill att kommuninvånarnas inflytande ska öka. Vi vill även samarbeta med andra över såväl lokala och regionala gränser som internationella. Samarbetsprojekt uppmuntras – mellan kommunala verksamheter, mellan kommunen och landstingen och med andra kommuner.

Kommunens verksamheter ska också drivas utan onödiga kostnader och vi uppmuntrar ökad konkurrens och alternativa driftsformer. År 2007 ska nettokostnaderna inte vara mer än högst 97 % av skatteintäkter och generella stadsbidrag. Skattesatsen (22,85) ska vara densamma ända fram till slutet av 2007.

Hållbar utveckling – Agenda 21

Hållbar utveckling brukar definieras som en utveckling som tillfredsställer dagens behov utan att äventyra förutsättningarna för framtida generationer. I ett hållbart samhälle går ekonomiska, sociala och miljömässiga mål hand i hand och förstärker varandra i en positiv utveckling.

Hållbarhetsperspektivet ska genomsyra alla kommunens strategier, verksamheter och beslut. På sikt ska finnas en sammanhållen helhetsstrategi för hållbar ekologisk, ekonomisk och social utveckling i kommunen.

Ekologisk hållbarhet – Miljömål

Insatserna mot ett ekologiskt hållbart samhälle har i Sverige till stor del kanaliserats i arbetet med att uppnå de 15 nationella miljömål riksdagen beslutat. Målen beskriver den kvalitet och det tillstånd i miljön som är hållbara på lång sikt och syftar till att

- främja människors hälsa
- värna den biologiska mångfalden och naturmiljön
- ta till vara kulturmiljön och de kulturhistoriska värdena
- bevara ekosystemens långsiktiga produktionsförmåga
- trygga en god hushållning med naturresurserna.

Strävan är att vi till nästa generation ska ha löst de stora miljöproblemen. Riksdagen har också antagit tidsbestämda och mätbara delmål för att ange hur detta ska göras.

Miljömålen utvecklas dessutom i regionala och lokala mål, delmål, strategier och åtgärdsplaner. Det betyder att alla viktiga åtgärder ska vara genomförda 2020 (2050 då det gäller klimatmålet).

I och med antagandet av översiktsplanen antar Lycksele kommun de nationella och regionala miljökvalitetsmålen och strategier med relevans för kommunen, beslutade av riksdagen 1999, 2001 och 2005, av länsstyrelsens styrelse 2003 och av skogsvårdsstyrelsen 2003.

Begränsad klimatpåverkan	Levande sjöar och vattendrag
Frisk luft	Grundvatten av god kvalitet
Bara naturlig försurning	Myllrande våtmarker
Giftfri miljö	Levande skogar
Skyddande ozonskikt	Ett rikt odlingslandskap
Säker strålmiljö	God bebyggd miljö
Ingen övergödning	Ett rikt växt- och djurliv

Nya och reviderade kommunala program och strategier med åtgärdsprogram och lokala miljömål kommer att ge utförligare ramar och underlag för det lokala miljömålsarbetet, t ex avfallsplan, naturvårdsprogram, radonplan, klimatstrategi/energiplan.

Detta ersätter också de Lokala miljömål för Lycksele kommun antagna av KF 1994-09-19, som ingår i de nya målen och/eller har inarbetats i översiktsplanen.

Ekonomisk hållbarhet – Hållbar ekonomisk tillväxt och konkurrenskraft

Den ekonomiska aspekten av hållbar utveckling syftar till att skapa stabila och sunda ekonomiska förhållanden. Ett starkt näringsliv som är konkurrenskraftigt och har utvecklingsmöjligheter är viktigt för en hållbar utveckling. Det bidrar genom att skapa tillväxt utan att äventyra miljön och mänskliga resurser.

Kommunen arbetar sedan länge med ekonomisk målstyrning. Ett annat exempel på redskap är de ekonomiska resurser som ställs till förfogande för att genomföra tillväxtavtalets målsättningar och Lyckseles lokala investeringsprogram. De regionala och lokala tillväxtavtalen innebär en möjlighet att ta ett helhetsgrepp och skapa förutsättningar för en hållbar regional och lokal utveckling genom att t ex lyfta fram miljö- och folkhälsofrågorna som en drivkraft för utveckling och tillväxt.

Kommunen är medlem i BioFuel Region, en organisation för regional samverkan med fokus på biodrivmedel från cellulosor. BioFuel Regions syfte är att engagera utvecklings-

krafter inom regionen för att genom kunskap och teknik producera och använda cellulosabaserade biodrivmedel.

I Lycksele ska finnas förutsättningar för att produktion av varor och tjänster ska leda till så liten negativ påverkan på människor och miljö som möjligt och att människor kan utveckla hållbara konsumtionsmönster.

En "Handlingsplan – programmet för utveckling och tillväxt i Lycksele 2005-2015" har antagits av kommunstyrelsen i november 2004. Handlingsplanen innehåller prioriterade aktiviteter för genomförande av Lyckseles lokala tillväxtavtal.

Social hållbarhet – folkhälsa, social sammanhållning, välfärd och trygghet, sysselsättning och lärande

Det ska vara gott att leva i Lycksele. Den sociala dimensionen av hållbar utveckling handlar om alltifrån hälsa, demokrati, rättvisa, kultur, livsstil till sysselsättning och lärande.

Folkhälsorådet arbetar sektorsövergripande med dessa frågor och ska tillsammans med landstinget ta fram ett kommunalt folkhälso-politiskt program med lokala mål och åtgärder för att uppnå de nationella folkhälsomålen.

1. Delaktighet och inflytande i samhället
2. Ekonomisk och social trygghet
3. Trygga och goda uppväxtvillkor
4. Ökad hälsa i arbetslivet
5. Sunda och säkra miljöer och produkter
6. En mer hälsofrämjande hälso- och sjukvård
7. Gott skydd mot smittspridning
8. Trygg och säker sexualitet och en god reproduktiv hälsa
9. Ökad fysisk aktivitet
10. Goda matvanor och säkra livsmedel
11. Minskat bruk av tobak och alkohol, ett samhälle fritt från narkotika och dopning samt minskade skadeverkningar av överdrivet spelande.

Jämställdhet, integration och mångfald är en förutsättning för ett långsiktigt hållbart Lycksele och har betydelse för tillväxten. Kvinnor och män ska ha samma möjligheter, rättigheter och skyldigheter på livets alla områden. Åtgärder inom alla samhällsområden som gör Lycksele mer attraktivt för kvinnor är angelägna.

Barn och ungdomar ska respekteras och ges möjlighet till utveckling och trygghet, delaktighet och

inflytande. Olika insatser och planer som berör detta är genomförande av ungdomspolitiskt handlingsprogram, Navet, barnsomsorgs- och skolplaner, kommunens implementering av barnkonventionen m m.

Fortsatta insatser för förbättrad demokrati och lyckselebornas ökade möjlighet till inflytande, genomförande av kommunens handikappolitiska program är andra viktiga delar för en socialt hållbar utveckling i Lycksele.

Kommunen måste arbeta inom alla samhällsområden för att skapa bästa möjliga utveckling. Särskilt de kommunala kärnverksamheterna vård, skola och omsorg är viktiga för att leva upp till målet en attraktiv kommun.

Agenda 21

är FN:s världsomspännande handlingsprogram för en hållbar utveckling och antogs 1992 i Rio de Janeiro. I Lycksele har arbetet med lokal Agenda 21 pågått sedan 1994 och sedan 1998 organiserat i ett Agenda 21 råd för hållbar utveckling.

Rådets uppfattning har varit att Agenda 21 uppdraget inte handlar om att göra en traditionell plan eller program. Det handlar om att starta och hålla igång en process och att enas om några överordnande klara mål för hur Lycksele ska styra mot hållbar utveckling. Det viktiga är arbetsformer som gör alla sektorer och medborgare delaktiga i arbetet.

Översiktsplanen utgör därför kommunens Agenda 21 plan, som fördjupas av andra kommunala planer och program, Lyckseleföretagens, föreningarnas och byarnas policys och planer m m.

Regional samverkan för tillväxt

Översiktsplanen är det viktigaste verktyget för kommunen i samspelet med den regionala, nationella och internationella (Interreg) nivåerna när det gäller utveckling och tillväxt. Vår översiktsplan anger viljeinriktning och prioriteringar för vårt utvecklingsarbete. I detta ingår en rad åtgärder och aktiviteter som bara kan genomföras i samspel med de regionala och nationella nivåerna. Uppbyggnaden av och innehållet i kommande regionala utvecklingsprogram (RUP) har därför stor betydelse

för hur framgångsrikt kommunen kan driva sitt eget utvecklingsarbete.

Grunden för ett framgångsrikt utvecklingsarbete ligger i en väl förankrad översiktsplan, som anger vår viljeinriktning och våra prioriteringar för kommande utvecklingsinsatser. Ambitionen att detta också ska försäkra oss om en hållbar utveckling innebär att det måste finnas en balans mellan de ekonomiska, sociala och ekologiska aspekterna. EU har i Lissabon-strategin identifierat tre huvudkomponenter för hållbar utveckling:

- ekonomisk tillväxt
- långsiktigt förbättrad miljö
- social sammanhållning

Detta utgör en självklar utgångspunkt även för utvecklingsarbete i Lycksele.

För att möta omvärldsförändringarna och de villkor och förutsättningar för utvecklingsarbete som detta skapar blir det allt mer angeläget med mellankommunal samverkan. För Lycksele kommun är LYST-gruppen, (samverkan Lycksele-Storuman) E12Alliansen (Blå vägen kommunerna) och Akademi Norr (Partnerskap Inland) prioriterad mellankommunal samverkan.

Det är genom en utvecklad mellankommunal samverkan vi har största möjligheterna att nå framgångar med mer omfattande utvecklingsinsatser, som förutsätter större investeringsvolym.

Program för utveckling och tillväxt

Mål och inriktning

Programmet för utveckling och tillväxt i Lycksele innefattar alla kommunala engagemang samt anger ramar för vilka utvecklingsarbeten kommunstyrelsen i Lycksele kommer att stödja under den angivna perioden.

Programmet ska

- fokusera på aktiviteter som leder till lösningar för omvärldsanpassning, investeringar, lokaliseringar och evenemang,
- stödja regional och transnationell samverkan,
- öppna för extern medfinansiering av utvecklingsprojekt.

Lycksele kommun står inför en situation där den tillgängliga skattebasen, avgifterna och statsbidraget inte längre täcker utgifterna för välfärdsåtagandet. Det är därför viktigt att arbeta med

insatser som leder till mer långsiktigt hållbara lösningar och som ger förutsättningar för en kommunal ekonomi i balans. Genom innovativa lösningar och med en aktiv anpassning till omvärldsförutsättningarna erbjuds nya modeller för att driva välfärdsåtagandet på ett sätt som leder till anpassade kommunala driftskostnader.

Tillväxt för Lycksele kommun bidrar till att den kommunala skattebasen förstärks. Kommunens intäkter ökar genom att fler människor och företag betalar skatt i kommunen samt indirekt genom att fler människor konsumerar tjänster och produkter som producerats i Lycksele. Insatser för tillväxt ska fokuseras på lokaliseringar, investeringar och evenemang. Programmet för utveckling och tillväxt indelas i tre huvudområden.

1. Utvecklingsarbete i den kommunala kärnverksamheten.
2. Insatser som stärker investeringsvilja och näringslivsklimat.
3. Insatser som utvecklar Lycksele till en attraktiv småstad med en levande landsbygd.

Programmet för utveckling och tillväxt är inte ett fördelningspolitiskt verktyg utan är ämnat att stödja utvecklingskraft och innovativa utvecklingsinsatser. Dessa utvecklingsinsatser ska endera vara inriktade på den kommunala kärnverksamheten och där bidra till att få den kommunala ekonomin i balans eller mot näringslivsinriktade insatser med fokus på lokaliseringar, investeringar och evenemang som stöttar verksamheter som har störst potential till ökad sysselsättning och därmed bidrar till att stärka det kommunala skatteunderlaget. Programmets indikatorer ska vara befolkningsstatistik, fastighetsvärden, investeringar, besöksstatistik, lönenivå, handelsstatistik samt utbildningsnivå.

Metodmässigt och organisatoriskt förutsätter programmet en samordning av allt utvecklingsarbete inom kommunens verksamheter, inkluderande förvaltningar, bolag, stiftelser och övriga, för att uppnå synergier och för att kunna nyttja gemensamma befintliga resurser och strategiska kompetenser.

Utvecklingsarbetet i den kommunala kärnverksamheten, aktiviteter

Alternativa driftsformer

- ta fram konkurrenspolicy
- inventering av intresserade intra- och entreprenörer i kommunen
- genomgång av samtliga beslutade alternativ
- upprätta mediaplan.

Samverkan kommun och landsting.

Det goda Värdskapet

- internt i kommunen
- externt med övriga aktörer.

Hållbart Lycksele Kommun

- införande av ledningssystem för hållbart Lycksele (inkl kvalitet, miljö, folkhälsa och välfärd)
- ta fram naturvårdsprogram 2006-2010
- utarbeta revidering av kultur- och miljöprogram
- ta fram strategier för säker strålningsmiljö och god inomhusmiljö
- ta fram klimat- och energistrategi.

Attraktiva etablerings- och boendemiljöer

- vattennära bebyggelse
- tillgänglig och rik tätortsnatur.

Telemedicin

- Lycksele, modell i testverksamhet
- Utveckling inom äldreomsorg främst i Örtäsk, Rusksele och övrig landsbygd.

Marknadsanpassad utbildning

- gymnasial utbildning
- eftergymnasial utbildning
- högskoleutbildning
- företagsanpassad utbildning

GIS som plattform i kommunal verksamhet.

Samverkan kärnverksamhet och forskning

- kommun och landsting inom närsjukvård, miljö och socialtjänst.

Barn, elev och personalhälsa

- införa lokala riktlinjer i hälsofrämjande arbete.

Insatser som stärker investeringsvilja och näringslivsklimat, aktiviteter

En kommunal utvecklingsenhet

- lokalmässig samordning
- strategisk samordning
- en handlingsplan
- implementering, intern och extern
- bygga innovationssystem.

Upprätta handlings- och genomförandeplaner för

- nyföretagande, rådgivning, kuvös
- tillverkningsindustri, trä-metall-gruv
- tjänstesektor, handel, IT, transport
- innovationer
- teknikinhåll i tillverkning.

Vidareutveckla, bygga och etablera nätverk på

- lokal nivå (politik-näringsliv-tjänstemän)
- regional nivå (kommunsamverkan)
- nationell nivå (NUTEK, Nd m fl)
- internationell nivå (ta fram policy för internationellt arbete)

Presentation och visualisering av fakta

- planer
- statistik
- miljöplaner
- strategier och program

Lättillgänglig fysisk planering.

Infrastrukturell handlingsplan för utveckling

- flyg
- el, tele IT
- vatten, avlopp
- tvärbanan
- E12 TEN-status
- deponi och renhållning.

Staden i Lappland

- "utlånade" Lycksele-bor
- inflyttarservice
- integration/mångfald
- jobballians
- den hållbara staden i Lappland.

Destination/klusterutveckling

- befintliga arrangemang
- Lycksele Djurpark
- Gammplatsen
- S:t Anna/underjordskyrkan

- kraftprocessen
- skoterturism
- jakt- och fisketurism
- natur- och miljöturism.

Kommunikation politik/näringsliv

- handläggningsrutiner
- spelregler för samarbete med näringen.

Utveckling

- aktivt deltagande i BFR (Biofuel Region) och IGIS (Innovativa geografiska informationssystem).

Insatser som utvecklar Lycksele till en attraktiv småstad med en levande landsbygd

Centrumutveckling

- sammanställa tidigare arbeten
- målsättning med arbetet
- upprätta genomförandeplan
- revidering av parkplanen
- utsmyckning
- upprätta mediaplan
- uppstart av arbetet

Centrumplan fas II.

Utveckling av service på landsbygd (Rural Service).

Lokala naturvårdsprojekt

Policyarbete

- ta fram handelspolicy
- ta fram arrangemangspolicy.

Anpassning av gymnasieskolan, minskande elevunderlag t 2009

- programutbud med spets och bredd
- ökad regional och nationell efterfrågan.

Småskalig jordbruksproduktion

- rörlan, svamp, bär, vilt, grönsaker.

Riksintressen

Kommunen omfattar en yta på 5930 kvadratkilometer, varav nästan 34 % utgör riksintresseområden av skilda slag.

Totalt redovisas:

- 25 områden för naturvården,
- sex områden för kulturmiljövården,
- tre områden för friluftslivet,
- 43 områden för rennäringen,
- tre områden för mineralutvinning
- en väg för kommunikation, och
- en högspänningsledning för energidistribution..

I översiktsplanen ska visas hur kommunen avser att ta hand om riksintressena. Översiktsplanen är därmed ett viktigt dokument för avstämning och redovisning av riksintressen. Den är en överenskommelse mellan stat och kommun om hur riksintressena ska avgränsas och förvaltas.

En god förvaltning av ett riksintresse behöver inte innebära att en död hand läggs över området. Ofta krävs fortsatt bruk av byggnader och landskap, men att det måste ske på ett varsamt sätt för att inte värden ska gå förlorade. Riksintressenas natur- och kulturvärden kan i de flesta fall nyttjas till att berika besöksnäringen och områdena kan utgöra eller utvecklas till attraktiva turistiska besöksmål.

Riksintressen enligt miljöbalken (MB) 3 kap

Grundläggande hushållningsbestämmelser gäller för riksintressen enligt miljöbalkens tredje kapitel som avgränsas av statliga verk och myndigheter i samråd med länsstyrelsen och kommuner.

Mark- och vattenområden som är utpekade som riksintressen enligt de grundläggande hushållningsbestämmelserna, skall skyddas från sådana åtgärder, som påtagligt skadar områdenas värden resp påtagligt försvårar näringsarnas bedrivande, utvinning av material eller tillkomsten av utnyttjande av anläggningar.

Finns det oförenliga riksintressen inom samma område ges företräde åt det eller de ändamål

som på lämpligaste sätt främjar en långsiktig hushållning med vattnet och den fysiska miljön i övrigt. En sådan vägning får dock inte strida mot de särskilda hushållningsbestämmelserna i MB 4 kap och om områden behövs för en anläggning för totalförsvaret ska försvarsintresset ges företräde.

Anspraak på områden av riksintresse enligt de grundläggande hushållningsbestämmelserna görs genom särskilt beslut av för sektorn ansvarig central myndighet.

I Lycksele är följande områden avgränsade:

Rennäringen (MB 3:5)

Kärnområden och strategiska platser för samebyarna Malå, Gran, Ran, Ubmeje (Umbyn) och Vapsten.

Naturvård (MB 3:6)

Altarliden, Brännäs, Grubbheden, Krokmyran och Rörmyran, Lycksamyran, Lycksbäcken, Långtjärnen, Mejvanheden, Rockträskheden, Rävliiden, Sikmyran, Storbacken, delar av Stöttingfjället, Vindelälven, Öreälven med dalgång.

Kulturmiljövård (MB 3:6)

Pausele-Pauliden översilningssystem, Vindelälven, Örtäsk by med kulturlandskap, Översilningsmyrarna i Stöttingfjäll – delar av byarna Bjurträsk, Fäbodliden och Vägele.

Friluftsliv (MB 3:6)

Vindelälven (nationalälv), Åman, Öre älv.

Mineralutvinning (MB 3:7)

Svartliden, Fäbodliden och Kristinebergsgruvan.

Kommunikationer (MB 3:8)

E12 ingår som riksintresse i det nationella vägnätet.

Energidistribution (MB 3:8)

Högspänningsledning, 400 kV mellan Flakaträsk och Siksele.

Totalförsvaret (MB 3:9, 3:10)

Områden av riksintresse för totalförsvaret kan av sekretesskäl inte redovisas i översiktsplanen, men kommunen och länsstyrelsen har kännedom om vilka dessa är.

Om områden behövs för en anläggning för totalförsvaret ska försvarsintresset ges företräde.

Vid förändringar av markanvändningen inom sådana områden skall staten höras. Försvarsintressena är där främst inriktade mot att följa olika markanvändningsförändringar.

Riksintressen enligt miljöbalken 4 kap

För mark- och vattenområden som är utpekade enligt de särskilda hushållningsbestämmelserna i 4 kap MB gäller att områdena skall skyddas mot påtaglig skada på natur- och kulturintressena.

Undantag får endast göras för utveckling av befintliga tätorter och det lokala näringslivet. Om det finns särskilda skäl utgör bestämmelserna inte heller hinder för anläggningar för utvinning av sådana fyndigheter av ämnen eller material som avses i 3 kap 7 § andra stycket MB.

Detta undantag gäller dock inte Natura 2000-områden. Dessutom gäller de särskilda bestämmelser som anges under varje typ av område. Riksintressen enligt 3 kap kan inte vägas mot riksintressen enligt 4 kap MB.

En stor del av Lycksele kommun omfattas av de särskilda hushållningsbestämmelserna. Dessa är

Vindelådalen (MB 4:2)

Områden där turism och friluftsliv särskilt skall beaktas.

Nationalälven Vindelälven samt Öreälven (MB 4:6)

Vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål får inte utföras i älvarna med tillhörande vattenområden, källflöden och biflöden.

Natura 2000-områden (MB 4:8)

Abborravan, Alsberget, Altarliden, Arasjö, Bålforsen, Bocksberget, Brånamyran, Bäcknäs, Fjällheden, Gransjömyrarna, Hällbergstråk, Kåtaberget, Kittelforsheden, Knösarna, Lövberget, Mörkliden, Orrliden, Paubäcken, Rålidknösen, Rävlingen/Mörkliden, Rörmyran, Ruskidjtjärn, Storbacken, Storliden-Mårdseleforsarna, Tjäderberget norr, Trollberget, Tuggensele, Vindelälven, Vindel-Storforsen, Åmträskberget, Åtmyrberget, Öreälven, Överbo.

Natura 2000-områdena har en särställning bland riksintressena enligt 4 kap i MB. I det fall naturmiljön i ett område som är utpekad som Natura2000-område kan påverkas, ska en särskild prövning göras enligt 17 kap 27-28 §§ MB. Ett Natura2000-område kan inte vägas bort i diskussioner om exploatering för utvidgning av tätbebyggt område eller för lokalt näringsliv.

Mål

Riksintressena tillgodoses genom antagen översiktsplan, miljömålen samt att de särskilt beaktas vid planering och tillståndsprövning.

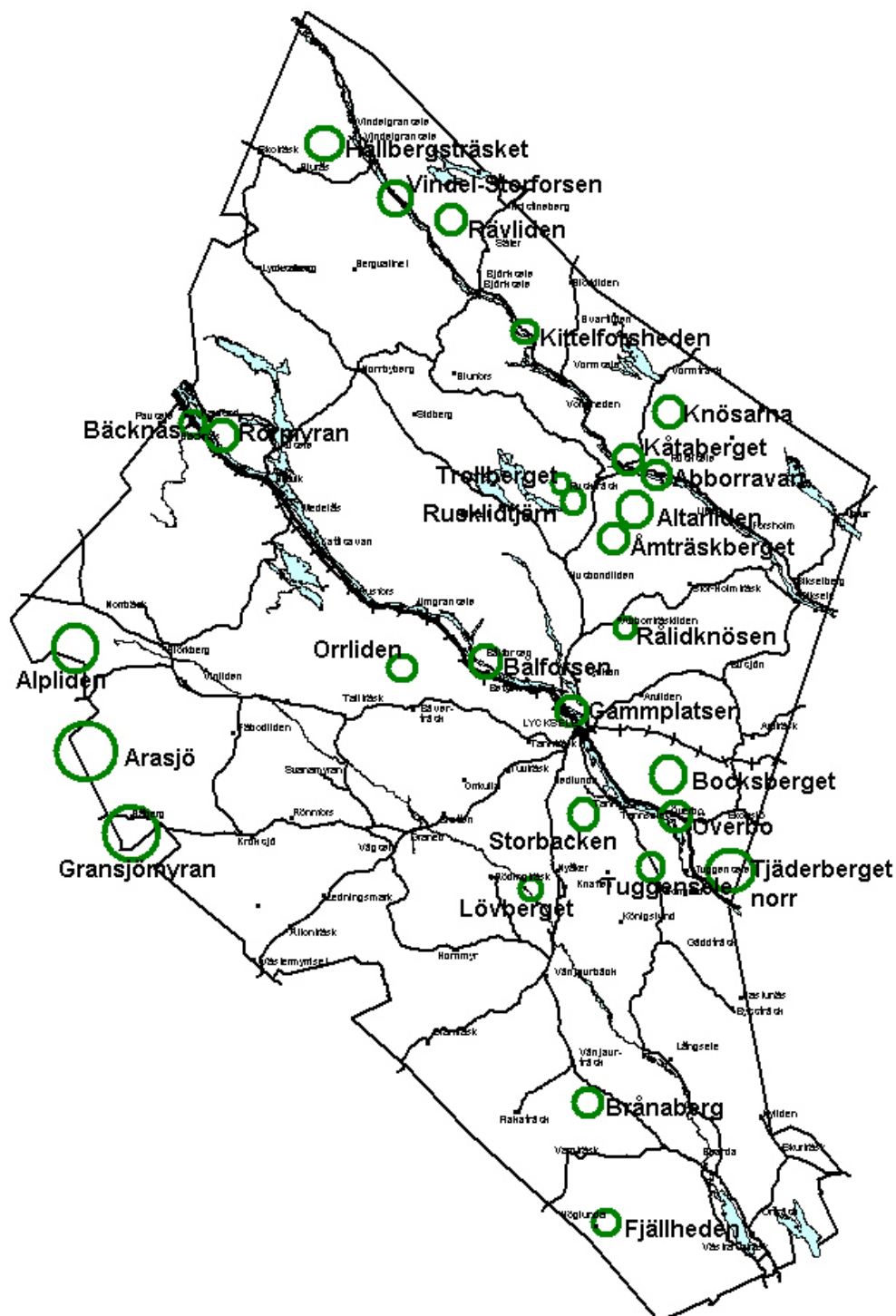
Riksintressen ska skyddas mot åtgärder som påtagligt skadar dem.

Riksintressen ska vara till gagn för samhället i stort och kommunen ska nyttja riksintressenas egenskaper och innehåll för att berika besöksnäringen och framhålla turistiska besöksmål.

Om ett område är av riksintresse för flera oförenliga ändamål, skall skapande av arbetstillfällen samt goda ekonomiska förutsättningar ses som ett vägande skäl för att ge företräde, sedan miljökonsekvensbeskrivningen redovisats och hänsynstagits.

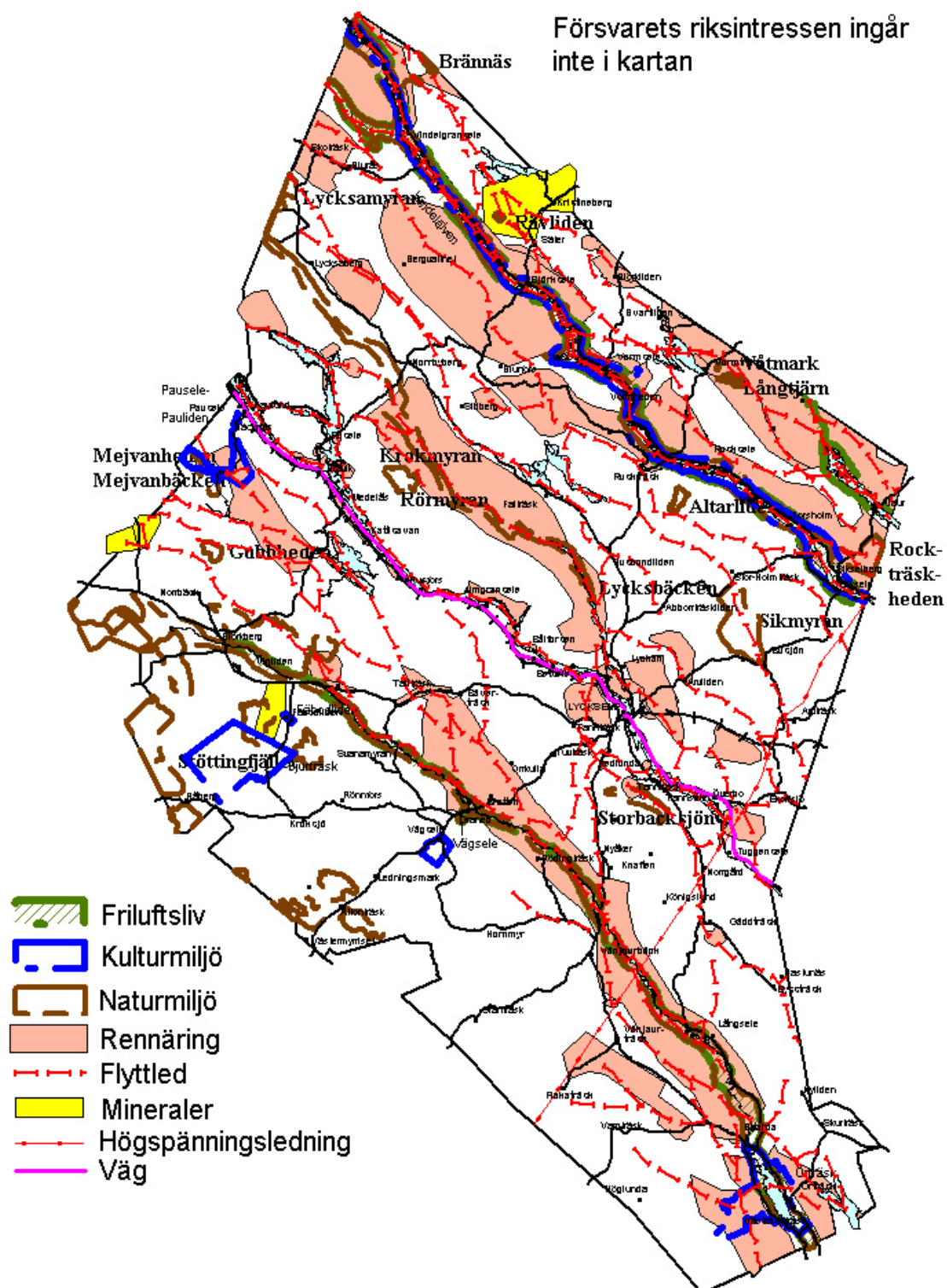
Natura 2000

2005-08-15

Riksintressen

2006-02-24

Sjöar och vattendrag

Inom kommunen finns ca 2000 sjöar och tjärnar större än 1 ha samt många vattendrag i varierande storlekar.

Avrinningen sker via tre större nederbördsområden som avvattnas av Öre älv, Ume älv och Vindelälven.

Samtidigt som kommunen måste bidra till att skapa en planeringsarea på regional nivå, utifrån respektive avrinningsområde är det angeläget att kommunen i sitt arbete tar stöd av översiktsplanens synsätt och avvägningar för att en helhetssyn ska kunna upprätthållas för den framtida mark- och vattenanvändningen även då arbetet utgår från ett sektorsintresse.

Natur-, kulturvård och friluftsliv

Kommunens vatten har stora värden för natur-, kulturvård och friluftsliv. Öreälven och Vindelälven med tillrinningsområden är riksintressanta och ingår i Natura 200-nätverket liksom Paubäcken.

Lax, havsöring, flodpärlmussla och utter är exempel på skyddsvärda arter som förekommer.

Vattenkraftsregleringar, flottningsrensningar, vägtrummor m m har påverkat den biologiska mångfalden negativt. Det finns många skyddsvärda kulturmiljöer vid sjöar och vattendrag. Inventeringar och åtgärder förs för ökad kunskap och restaurering t ex Skog och Historia, Vindel-Piteälvsprojektet med kopplat forskningsprojekt, Skog och vatten och inventeringar av dammar och andra vandringshinder. En basinventering i Natura 2000 områden påbörjas under 2005 och genomförandet av EU:s vattendirektiv medför också inventeringar och åtgärdsplaner. I Naturvårdsprogram för 2006-2010 ska mål och åtgärdsprogram ingå för bevarande av biologisk mångfald, kulturmiljövärden och värnande av förutsättningar för friluftsliv och naturturism i sjöar, vattendrag och övriga vattenanknutna miljöer.

Reglering och avledning av vatten

Inom kommunen har vattenkraftregleringar medfört en kraftig negativ påverkan på den

biologiska mångfalden. Störst påverkan har regleringen av Umeälven haft, men även den oregrerade Vindelälven är påverkad av kraftverket i Stornorrfors i Umeå.

Inom kommunen finns åtta vattenkraftanläggningar. Rusforsen, Bålforsen, Betsela, Hållforsen och Tuggensele ligger i Umeälven. I Öreälven finns två mindre anläggningar, Brattfors och Storforsen. I ett biflöde till Öreälven, Vänjaurbäcken, finns ett minikraftverk.

Kommunens outbyggda vattendrag är en stor resurs och har ett mycket högt skyddsvärde. Genom hushållningsbestämmelserna i MB 4 kap är nationalälven Vindelälven och Öreälven med biflöden skyddade mot vattenkraftverk, vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål.

Försurning, övergödning, miljögifter

Berggrunden i kommunen består till största delen av svårvittrad revsundsgranit. Detta medför att vattnen är relativt näringsfattiga och lågproduktiva, dels att området har dålig förmåga att neutralisera tillskott av försurande ämnen. Den stora andelen våtmarker i kommunen medför också att många sjöar och vattendrag har högt innehåll av naturligt sura humusämnen.

Nedfall av försurande ämnen har minskat och ligger under den kritiska belastningsnivån. Det finns inga tecken på markförsurning i kommunen. Genom miljöövervakningsprogram och recipientkontroll undersöks fortlöpande den vattenkemiska statusen i kommunens sjöar och vattendrag. Resultaten visar heller inga tecken på försurning bland kommunens sjöar. Vissa mindre vattendrag kan drabbas av surstötar främst till följd av vårens smältvatten. Det biologiska livet kan påverkas negativt av dessa episoder även om pH-värdet under andra årstider är tillfredsställande.

I Lycksele är inte övergödning av sjöar och vattendrag ett stort problem. Uttransport av näringsämnen inom kommunen påverkar dock tillförseln till Bottenviken. Lokala problem med gödnings effekter kan förekomma vid bristfälligt fungerande mindre avloppsanläggningar. I sjön Bågaträsket har de senaste åren förekommit kraftiga algbloomingar.

Halterna av kvicksilver i fisk är fortfarande höga i några av kommunens sjöar. Höga humushalter

och fysisk påverkan i strandnära zoner tycks medföra höga halter. Fisk från sjöar i de områden som drabbades av nedfall vid Tjernobylolyckan 1986 har dessutom fortfarande höga cesiumhalter.

Vormbäckens vattensystem är kraftigt påverkat av gruvverksamheten i Kristinebergsområdet. Under senare år har förbättringar skett nedströms Kristinebergsgruvan till följd av nedläggning av anrikningsverk och efterbehandlingsanläggningar.

Tillståndet i sjön Hornträsket har kraftigt försämrats från mitten av 90-talet och den är nu svårt förorenad av tungmetaller. Det är i dagsläget inte känt vad som ligger bakom, undersökningar och utredningar pågår.

Strandskydd

Syftet med strandskyddet är att trygga förutsättningarna för det rörliga friluftslivet samt att bevara viktiga livsmiljöer för växter och djur, både på land och i vatten.

Strandskyddet i sig är ett byggnadsförbud vilket innebär hinder att uppföra byggnader eller anläggningar som avhåller allmänheten att beträda stränder eller försämrar livsvillkoren för djur och växter inom strandzonen. För att utföra byggnader eller anläggningar i strandområden kräver dispens. Vid dispens måste man kunna visa att särskilda skäl föreligger för att medge undantag.

Strandskyddet omfattar land- och vattenområdet intill 100 m från strandlinjen vid normalt medelvattenstånd. Länsstyrelsens beslut om avgränsning av det generella strandskyddet från 1979 gäller fortfarande. Det innebär att strandskyddsbestämmelserna endast omfattar de sjöar som redovisats på planeringskarta i skala 1:500 000 och de vattendrag som på denna anges med särskild strandlinje (dubbelströmmen) eller har markerat av länsstyrelsen på planeringskartan.

Länsstyrelsen har dessutom beslutat att strandskydd ej ska gälla för kompletteringsbyggnader på redan med huvudbyggnad ianspråktagen tomt med en landareal av högst 2500 m². Det innebär att ett stort antal vattendrag och mindre sjöar inom kommunen redan är undantagna från strandskyddsbestämmelserna.

Miljö och byggnadsnämnden har delegation för att medge dispenser enligt miljöbalkens bestämmelser. Kommunen har som målsättning att arbeta för lokal anpassning av strandskyddsbestämmelserna med större hänsyn tagen till den glesa strukturens större tillgång på stränder, balanserat mot det mindre efterfrågetrycket på strandmiljöer för rörligt friluftsliv. Genom att säkra det rörliga friluftslivets behov av strandmiljöer i kommunen, bör vissa sjöar och vattendrag kunna undantas från de generella strandskyddsbestämmelserna, för att tillgodose andra för kommunens utveckling angelägna markanspråk. Strandskyddet ska hantearas med hänsyn till livsvillkoren för djur och växter.

Riktlinjer

Vid prövning av särskilda skäl för dispenser från strandskyddsbestämmelserna är kommunens generella riktlinjer följande:

1. *Områden där strandskyddsärenden behandlas restriktivt*
 - områden som utgör riksintressen för naturvård, kulturmiljö- eller friluftsliv och Natura2000-områden
 - tätortsnära områden som är lämpliga för närrekreation, ex badplatser, strövområden
 - sjöar och vattendrag med stort värde för det rörliga friluftslivet. Kan t ex vara omland till turiststråk, strömmande vattendrag, badplatser.
2. *Områden där strandskyddsärenden behandlas på grundval av en lokal anpassning*
I följande fall kan ett mer nyanserat synsätt tillämpas på vad som i det enskilda fallet kan anses utgöra tillräckliga skäl för dispens. Observera att grundkravet fortfarande är att särskilda skäl krävs. Direkta strandtomter accepteras inte utan tomtplatsen måste förläggas på sådant avstånd från stranden att passage kan ske utan olägenheter för berörda parter. Avståndet avgörs utifrån förhållandet på respektive plats.
 - komplettering inom redan etablerade bebyggelsegrupper där tillgängligheten närmast är av lokalt intresse, en detaljbemötande
 - avsides belägna sjöar där trycket på fritidshus är litet och med ett begränsat rörligt friluftsliv.

3. I områden såväl som 2 ovan gäller följande synsätt för bedömningar inom kommunen

- goda livsvillkor för djur- och växtliv ska bevaras
- öppna landskapstyper överlag samt mellan väg och sjö eller vattendrag där avståndet mellan väg och vatten är litet bör hållas fria från nylokalisering av bebyggelse,
- fria passager måste hållas mot sjöar och vattendrag samt till intressanta

- strandpartier, fiskeplatser och andra uppehållsplatser.
- där väg går över vattendrag eller nära sjö bör med hänsyn till landskapsbildningen och det rörliga friluftslivet bebyggelse undvikas,
- inom för renskötseln speciellt känsliga områden som vadvädder, flyttleder, samlingsplatser o dyl måste lokalisering av bebyggelse undvikas.

Mål

Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningarna för friluftsliv värnas. (NM)

Sjöar och vattendrag skall ha god ekologisk status enligt definitionen i EG:s ramdirektiv för vatten (NM)

Kommunen skall agera i enlighet med Vindelälvens status och skydd som nationalälv i miljöbalken.

Verka för att strandskyddet får en mer lokal anpassning på grund av kommunens rika tillgång på små sjöar i en glesbebyggd miljö där behov finns för kvinnor och män, funktionshindrade, lokalbefolkning och turister att få tillgång till strandnära byggande.

Kommunen verkar för en restriktiv hållning till utbyggnad av minikraftverk i de mindre vattendrag som kan bli aktuella för exploatering. Minikraftverk tillstyrks endast där det är ekologiskt och ekonomiskt försvarbart.

Fisk i kommunens sjöar och vattendrag kan ätas utan risk för människors hälsa, vilket innebär att halter av organiska miljögifter och tungmetaller i fisk ligger på nivåer som inte innebär restriktioner för intag som föda enligt livsmedelsverkets rekommendationer. (RM)

Senast 2006 ska kommunen ha antagit ett program med mål och åtgärder för bevarande av biologisk mångfald, kulturmiljövärden och värnande av förutsättningar för friluftsliv och naturturism i sjöar, vattendrag och övriga vattenanknutna miljöer.

Bostäder

Lokalisering utanför detaljplan – PBL:s krav

Lokalisering av bebyggelse bör skapa en samhällsstruktur som främjar en från allmän synpunkt lämplig utveckling och ger förutsättningar för en från social synpunkt god bostadsarbets-, trafik- och fritidsmiljö.

Bebyggelse skall lokaliseras till mark som är lämpad för ändamålet med hänsyn till

- de boendes och övrigas hälsa, vilket bland annat innefattar en god ljudmiljö,
- jord- och vattenförhållandena,
- möjligheterna att ordna trafik, vattenförsörjning och avlopp samt annan samhällsservice.

Bebyggelse och anläggningar som för sin funktion kräver tillförsel av energi, skall lokaliseras på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till energiförsörjningen och energihushållningen.

Bebyggelse skall inte lokaliseras till områden där det finns risk för översvämningar eller ras.

Samlad bebyggelse

Samlad bebyggelse föreligger om bebyggelsegruppen utgörs av 10-20 hus och de bebyggda tomterna gränsar till varandra eller åtskiljs endast av väg, parkmark o dyl.

Bestämmelserna i PBL 8 kap 4 § andra stycket om att *vissa smärre åtgärder* beträffande en- eller tvåbostadshus och tillhörande komplementbyggnader som inte ingår i samlad bebyggelse och som inte heller ingår i område med detaljplan *skall vara generellt undantagna från kravet på bygglov*.

Bygglovsbefrielse bör kunna föreligga när varken grannintressena eller de allmänna intressena fordrar någon kontroll från samhällets sida. För stora delar av den glesare bebyggelsen på landsbygden torde således någon sådan kontroll inte behöva ske när det gäller mindre om- och tillbyggnader av en- eller tvåbostadshus.

Permanentbostäder

Efterfrågan på tomter för egnahemsbyggande inom kommunen är för närvarande liten. Fastställda detaljplaner i tätorten finns inom Nydala och Furuviik, 55 tomter, vilket torde täcka behovet för en lång tid.

Inom tätbebyggelsen prioriteras förtätning före utbredning utan att viktiga grönområden tas i anspråk.

Vid förtätning är det viktigt att bebyggelsen anpassas till omgivningens arkitektur och formgivning. Estetiska värden i befintliga miljöer skall tas tillvara och förstärkas.

Byggande i byar/landsbygden betraktas positivt. Ny bostadsbebyggelse skall lokaliseras i närheten av befintliga helårsbostäder och allmän väg eller större allmänt trafikerad enskild väg och anpassas till den stilart som omgiv-

ningen representerar. Odlingssmark bör inte bebyggas.

Bebyggelse med direktutfarter mot allmänna vägar bör undvikas.

Lägenheter i flerbostadshus finns förutom inom Lycksele stad även i Knaften, Rusksele och Örtäsk.

Man bör sträva efter variation när det gäller upplåtelseformer, hustyper och lägenhetsstorlekar så att människor med olika förutsättningar och behov kan bo och trivas i samma bostadsområden.

De bystrukturer som är anpassade för djurhållning kan förhindra eventuella förtätningsintressen.

Den enskildes önskemål om bostadsort kan av samhällsekonomisk hänsyn gällande barn- och äldreomsorg, sjukvård, skola och butiker i vissa fall vara svår att uppfylla.

I miljömålet "God bebyggd miljö" finns ett etappmål som säger "senast 2010 ska över- vägande delen av bostadsbeståndet vara tillgängligt och användbart även för funktionshindrade och äldre". Om det etappmålet kan infrias av kommunen är svårt att uttala eftersom behov och tillgång inte finns dokumenterat. Invånarna blir allt äldre vilket medför att tillgängligheten i den bebyggda miljön blir viktigare att tillgodose.

Fritidsbostäder

Befolkningens omfördelning från landsbygd till städer innebär att många byggnader omvandlats till fritidsboende. Det innebär att utflyttade och pendlare fortsätter att besöka kommunen ofta och regelbundet.

I de fall där fritidsboendet ingår i en tidigare fastighet på landsbygden där infrastruktur, vatten- och avloppsfrågan är lösta finns ingen negativ påverkan.

Ny fritidsbebyggelse är positivt där den inte hindrar rörligt friluftsliv, naturintressen eller flygplatsverksamhet.

Inom kommunen finns många sjöar och vattendrag attraktiva för fritidshusbebyggelse.

Områden för fritidsbebyggelse har i regel inte tillgång till kommunalt vatten och avlopp.

För samordning av vattenförsörjningen bör fritidsbebyggelsen lokaliseras i samlade grupper,

som åtskiljes av obebyggda partier, vilket medför att enskilda avloppslösningar främjas.

Fritidsbebyggelsen inom kommunen är i huvudsak lokaliserad vid Vindelälven, Ume älv samt kring Lycksträsket.

Kommunen ser positivt på utredning av ytterligare områden för fritidsboende inom kommunen. Fritidsboendet skall ses som ett värdefullt komplement till fastboende eftersom det kan ge underlag för behållande av service i glesbygd. Fritidsboendet gör också att det öppna landskapet bevaras i större utsträckning.

Eftersom rennäringens intressen, med betesmarker och flyttningsleder, finns inom stora delar av kommunen skall samråd med samebyarna hållas när ny fritidsbebyggelse kan störa deras verksamhet.

Mål

Skapa förutsättningar för att bygga bostäder för helårsboende i de små tätorterna/bykärnorna, men att byggnaderna anpassas till den befintliga bebyggelsens utformning och särdrag.

Vid nybyggnation av bostadshus, skolor och samlingslokaler skall säkraste grundkonstruktion ur fukt- och radonsynpunkt väljas.

Ny bebyggelse bör inte tillåtas närmare högspänningsledning 400 kV – 100 m, 200 kV – 50 m och 70 kV – 25 m eller till det avstånd där magnetfältsnivån understiger 0,2 mikrotelsla.

Kommunen skall verka för att vid upphandling av byggvaror skall dessa i möjligaste mån vara försedda med hälso- och miljöinformation, med tanke på allergier m m. Kretsloppstänkandet skall begränsa negativ miljöpåverkan i byggsektorn.

Förbättra inomhusmiljön genom ett säkrare byggande och förbättrat underhåll.

Kulturhistoriska och estetiska värden i befintliga miljöer skall tas tillvara och förstärkas.

Arkitektur, formgivning och design skall ges goda förutsättningar för sin utveckling.

Energianvändningen i det totala byggnadsbeståndet minskar successivt och är lägre 2010 än år 1995. (NM)

Samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid ska senast år 2015 ha en dokumenterat fungerande ventilation. (NM)

Tillgänglighet

Enligt Byggnadsverksförordningen 12 § skall byggnader som innehåller bostäder, arbetslokaler eller lokaler till vilka allmänheten har tillträde, vara tillgängliga för personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga.

Konkurrerande intresse

Områden attraktiva för fritidsbebyggelse kan också vara av intresse för det rörliga friluftslivet, natur- och kulturvården samt näringslivet.

Miljö- och riskfaktorer

I samhället finns det olika typer av risker för såväl människors liv och hälsa som för miljön. Det finns;

naturgivna, geologiska risker, *t ex markrädslan,*

verksamhetsrelaterade risker, *t ex hantering av farligt gods,*

försörjningsrisker, *t ex vatten och avlopp* och **sociala risker**, *t ex social utslagning.*

Gemensamt för alla risker är att det handlar om dels sannolikheten för, dels konsekvenserna av en händelse som är ogynnsam för människor, miljö och egendom.

I den generella lagstiftning som reglerar fysisk planering och byggande finns bestämmelser som berör frågor om risk- och beredskapshänsyn.

De lagar och bestämmelser som berörs är:

- miljöbalken
- plan- och bygglagen (PBL)
- plan och byggförordningen (PBF)
- byggnadsverkslagen (BF)
- byggnadsverksförordningen (BVF)
- Boverkets byggregler (BBR)
- Boverkets konstruktionsregler (BKR)

Hälsa

Till de miljörelaterade sjukdomarna räknas cancer, luftvägssjukdomar, allergiska sjukdomar, reproduktionsstörningar och sjukdomar i nervsystemet.

Hälsan har tre komponenter, en fysisk, en psykisk och en social del.

I hälsa ingår begrepp som livsstil, levnadsvanor, välbefinnande och livskvalitet.

Ett bra vardagsliv är beroende av delaktighet, gemenskap, social sammanhållning, trygghet och säkerhet, arbete och utbildning samt service. Dessa behov ändras under livets gång.

Den nya svenska folkhälsopolitiken utgår från elva målområden som fokuserar på de faktorer i samhället som påverkar folkhälsan, d v s på livsvillkor, miljöer, produkter och levnadsvanor.

Ansaret för målen är fördelade mellan olika aktörer och nivåer i samhället. Ett övergripande mål för folkhälsoarbetet är att skapa samhälleliga förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen.

Jakt-, fiske- och naturupplevelser

Docent Ingemar Norling vid Sektionen för vårdforskning på Sahlgrenska Universitetssjukhuset i Göteborg har konstaterat att jakt-, fiske- och naturupplevelser har förebyggande och rehabiliterande inverkan på psykisk och fysisk ohälsa samt stressrelaterade sjukdomar.

Förutsättningarna för jakt-, fiske- och naturupplevelser bör utvecklas i kommunen, som har naturliga förutsättningar för detta.

Luft

Många människor som bor i tätorter löper risker p g a luftföroreningar och buller.

Många av de vanligaste föroreningarna i utomhusluften kan irritera luftvägarnas slemhinnor. Astma och allergier är hälsoproblem som ökat under de senaste decennierna.

Enligt Naturvårdsverket beräknas ca 70 % av luftföroreningarna i en tätort komma från fordonstrafik.

Lokalt i Lycksele är felaktig vedeldning ett problem när det gäller luftföroreningar. Kommunen arbetar för att fjärrvärme skall finnas tillgänglig för alla, så att gamla, ej miljögodkända pannor, kommer bort.

Lycksele kommun har sedan mitten av 1980-talet utfört luftmätningar i centrum. Mätningarna visar att luftföroreningarna har minskat. En orsak till detta kan vara att enskilda pannanläggningar har ersatts av fjärrvärme. Den positiva trenden kan även utläsas i en uppföljning av en enkätstudie som gjordes av Umeå Universitet 1990. Uppföljningen som utförts 2004 visar att det är färre Lyckselebor som känner sig störda av luftföroreningar nu än tidigare.

Utförda mätningar av luften i Lycksele tätort visar att sot- och kvävedioxidhalterna under inversionsförhållanden vintertid är höga, men överstiger inte Naturvårdsverkets fastställda riktvärden.

Utförda modellberäkningar visar dock att miljökvalitetsnormerna för PM 10 (98-percentiler

av dygnsmedelhalter) kan överskridas i när områdena kring gamla vedpannor under dagar då det är inversion.

Kommunen arbetar för att gällande miljökvalitetsnormer samt miljömålen ska uppnås.

I miljökvalitetsmålet Frisk luft anges att "Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas". Problemet att uppnå miljömålet gäller kvävedioxid.

För att komma till rätta med luftföroreningar har miljökvalitetsnormer införts. Normen för kvävedioxid börjar gälla efter den 31 december 2005.

Aktuella åtgärder för att nå miljömålen presenteras i kommande klimat- och energistrategi.

Strålning

Radon

Statens Geotekniska Institut har utfört en kommunomfattande markradonöversikt.

I delar av kommunen föreligger risk för förhöjd radonavgång från marken inom vissa områden. Då värdena kan variera kraftigt inom utpekade områden, bör fastighetsägarna inom områdena göra mätningar, främst i permanentbostäder, för att klarlägga om förhöjda värden föreligger. Innan bygglov för ny- eller ombyggnad lämnas bedömer byggnadstillsynen om det krävs särskilda byggnadstekniska åtgärder för bebyggelse i dessa områden.

Radon är en radioaktiv ädelgas (Rn) som kan orsaka problem om den tränger in i dåligt ventilerade byggnader. Förutom från byggnadsmaterial (ex "blå" lättbetong) kan radongas avges från radioaktivt mineral i marken. Det är markradonet som under de senaste åren visat sig vara den främsta orsaken till förhöjda radon-dotterhalter i byggnader.

Inom större delen av Lycksele kommun är berggrundens och jordlagrets radonaktivitet och markens genomsläpplighet normal till låg. Områden som utgör hög risk för markradon är områden med isälvsgrus och särskilt blockrik morän. Omkring 10 % av kommunens bebyggelse bedöms ligga inom högriskmark.

Sambanden mellan radon och ohälsa är väl dokumenterade. Kommunen bör arbeta för en

allmän sänkning av radonhalterna i inomhusluft till 200 Bq/m³ luft. Att minska radonriskerna i byggnader där barn och ungdomar vistas bör prioriteras.

Sedan slutet av 1980-talet har miljö- och byggnadsförvaltningen utfört drygt 300 radonmätningar fördelade på tätorten samt 20 orter inom kommunen. Av dessa hade ca 18 % mätvärden som översteg gällande gränsvärde.

Aktuella åtgärder för att nå miljömålen presenteras i kommande program för "Säker strålmiljö och god inomhusmiljö".

Kommunens vattentäkter kontrolleras regelbundet samt åtgärdas vid behov. För närvarande finns radonavskiljare i åtta kommunala vattenverk. Ett 60-tal mätningar har utförts i privata brunnar.

Cesium

Vissa delar av länet drabbades hårt av nedfall i samband med Tjernobylolyckan 1986. De areella näringarna och rennärningen drabbades hårt. Påverkan från olyckan varierar från plats till plats, med en ökning från några procent upp till en fördubbling av den naturliga bakgrundsstrålningen.

Utvecklingen av cesiumhalter i svamp, bär, fisk och älgkött ska därför hållas under uppsikt. Kontrollerna av radioaktiva ämnen i renkött är noggrann för att inget kött ska komma ut till konsumenterna.

Elektromagnetiska fält

Växlande magnetfält skapar svaga elektriska strömmar i människans kropp. Växlande magnetfält bildas kring ledningar och apparater för växelström, dvs kring alla kraftledningar och allt som drivs med ström från väggkontakten.

Kring transformatorstationer bildas det magnetfält, men fältens styrka avtar snabbt med avståndet. I vissa flerbostadshus och kontor finns transformatorstationerna i byggnaden och kan då ge magnetfält i rummen närmast ovanför och intill.

F n har Sverige inte några gränsvärden för statiska eller kraftfrekventa magnetfält, varken i arbetsmiljön eller för allmänheten. Arbetsmiljöverket och Strålskyddsinstitutet håller på att förbereda föreskrifter och allmänna råd för sådana gränsvärden. EU-kommissionen har antagit

rekommendationer för en begränsning av befolkningens exponering för elektriska och magnetiska fält.

De myndigheter som ansvarar för hälsofrågor kring magnetiska fält är Arbetarskyddsstyrelsen, Boverket, Elsäkerhetsverket, Socialstyrelsen och Strålskyddsinstitutet. De olika myndigheterna samverkar för att på bästa sätt samla kunskap och vidta de åtgärder som kan krävas.

Mobiltelefonmaster

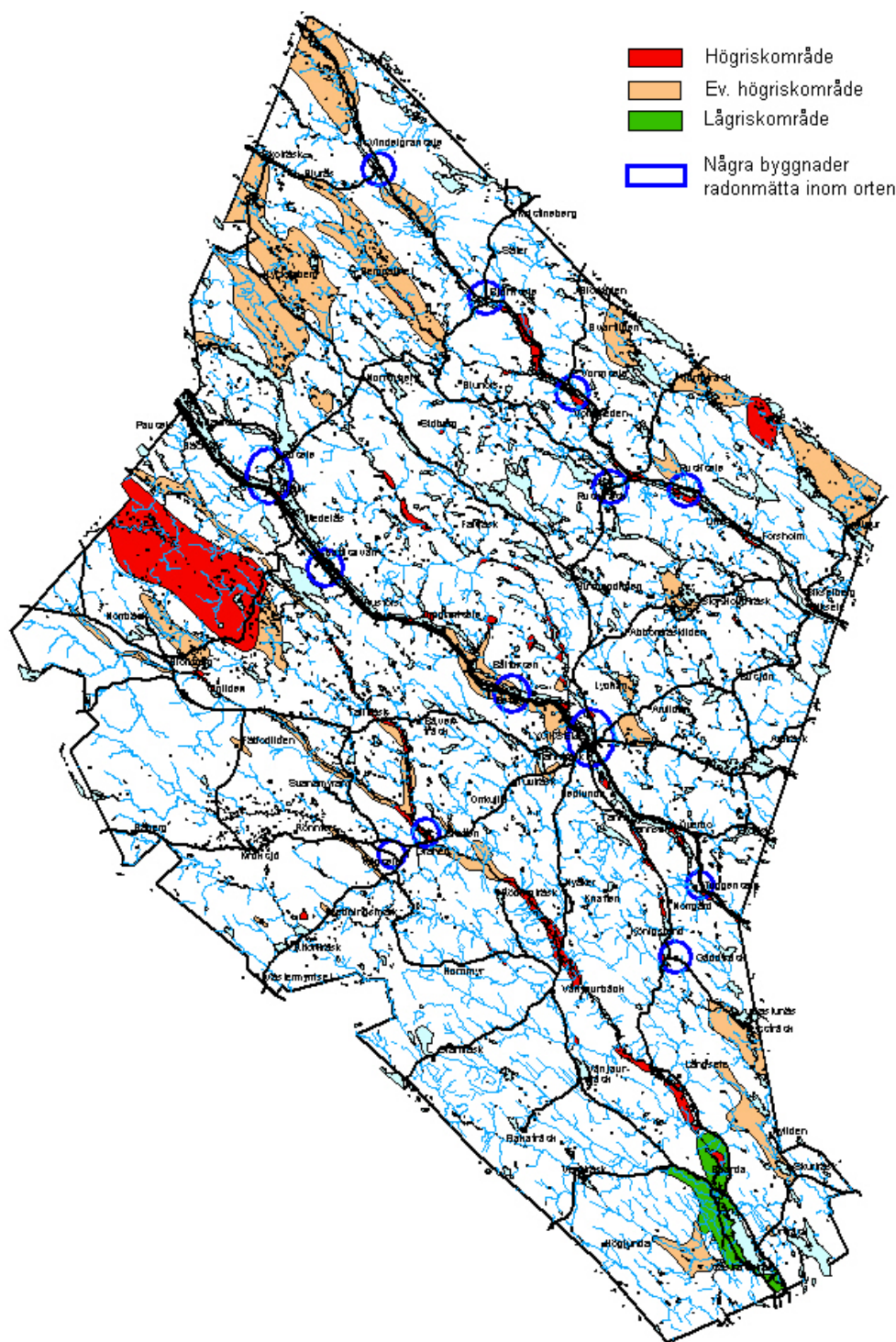
Strålning från basstationer och mobiltelefoner är radiovågor som utgörs av elektriska och magnetiska fält. Fälten fortplantar sig som vågor som kan vara olika långa och därmed

svänga olika fort, dvs ha olika våglängd och frekvens. Frekvens anger antalet svängningar/ sekund. 1 Hz (Hertz) är en svängning/sek.

En person som pratar i mobiltelefon utsätts för betydligt starkare radiosignaler från mobiltelefonen än från basstationerna. Vanligtvis är allmänhetens exponering från basstationer mer än 100 till 1000 gånger lägre än gränsvärdena. Det finns idag inga vetenskapliga belägg för att radiovågorna leder till skadliga hälsoeffekter, så länge gränsvärdena iaktas.

Radon

2003-07-01

Dricksvatten

Vatten tillförs staden från en grundvattentäkt belägen på Gammlatsområdet. Då E12:an, med många transporter av farligt gods sker genom vattentäktens skyddsområde har flera åtgärder vidtagits för att eliminera risken för skador av vattentäkten. Beredskapen, för tillgång av dricksvatten i händelse av olycka/skada vid vattentäkten, är god.

Livsmedel

I livsmedel kan finnas en rad naturligt förekommande främmande ämnen som kan ha negativa hälsoeffekter såsom bakterier och mögel.

Livsmedelsförsörjning

Lycksele har haft god tillgång till åkermark, vilken i takt med att jordbruk läggs ned börjar förbuskas. Det finns inte resurser för livsmedelsförsörjning inom kommunen utan det löses regionalt. Den igenväxande åkermarken bör komma till användning för energiodling eller annan verksamhet för att behålla det öppna landskapet, vilket kan ge möjligheter till spannmålsodling vid ev krissituation.

Sociala risker

Då dagens samhälle går mot ett allt hårdare klimat och inte alltid har plats för svaga och handikappade människor och inte tar vara på den resurs som invandrare är med sina olika kompetenser, blir många människor utslagna och ej sedda.

Buller

Världshälsoorganisationens rapport "Community Noise – Environmental Health Criteria" innehåller en omfattande redovisning av bullrets negativa inverkan på människor. WHO föreslår en nivå på 55 dBA som ett riktvärde för genomsnittligt utomhusbuller, tillämpat under dagtid.

Regeringens proposition "Infrastrukturinriktning för framtida transporter" antogs av Riksdagen 1997. Med denna fick Sverige följande riktvärden för trafikbuller som normalt inte bör

överskridas vid nybyggnation av bostadsbebyggelse, eller vid nybyggnation eller väsentlig ombyggnad av trafikinfrastruktur:

- 30 dBA ekvivalentnivå inomhus
- 45 dBA maximalnivå inomhus nattetid
- 55 dBA ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dBA maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad
- för utomhusnivån avses för flygbuller FBN 55 dBA.

Riktvärdena är inga rättsligt bindande normer utan ska vara vägledande för bedömningar med hänsyn till lokala faktorer och särskilda omständigheter i det enskilda fallet. Riktvärdena ska bli en vägledning i arbetet med fysisk planering och behandling av enskilda tillståndsärenden enligt PBL och miljöbalken.

Buller har uppmärksammats i ett delmål under miljö kvalitetsmålet "God bebyggd miljö".

Delmålet innebär att trafikbullret i tätorter bör minska så att det underskrider gällande riktvärden. Målet ska enligt propositionen vara uppnått år 2010. Miljö kvalitetsmålet innebär en hög ambitionsnivå där ljudmiljön i samhället successivt ska anpassas till riktvärdena.

Flyg

Ett antal bullerstudier har vidtagits med anledning av verksamheten vid Lycksele Flygplats. Utredningarna visar behov av vissa begränsningar av markutnyttjande för bostadsändamål.

För buller från flyg bör följande riktvärden inte överskridas:

- 30 dB(A) ekvivalent inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus, nattetid
- 55 dB(A) flygbullernivå FBN utomhus (vid fasad)
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad och vårdlokaler.

Vägrafik

Trafiken genom Lycksele på E12 och väg 365 har ökat de senaste åren.

För vägrafikbuller bör följande riktvärden inte överskridas:

- 30 dB(A) ekvivalent inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus, nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (vid fasad)
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostaden.

Järnvägstrafik

Det buller som orsakas av järnvägstrafik inom kommunen uppkommer främst inom bangårdsområdet i centrala Lycksele.

För buller från spårbunden trafik bör följande riktvärden inte överskridas:

- 30 dB(A) ekvivalent inomhus
- 45 dB(A) maximalnivå inomhus, nattetid
- 55 dB(A) ekvivalentnivå utomhus (uteplats)
- 60 dB(A) ekvivalentnivå utomhus i bostadsområden i övrigt
- 70 dB(A) maximalnivå vid uteplats i anslutning till bostad.

Industri

Inom kommunen är industrierna till största delen lokaliserade inom Lycksele tätort. Mindre områden finns inom Rusksele, Örträsk och Hedlunda. Industrierna är till stor del tillverkningsindustrier.

För buller från industriell verksamhet bör följande riktvärden inte överskridas utomhus:

<i>Nyetablering</i>	<i>Befintlig verksamhet</i>
50 dB(A) ekv	55 dB(A) ekv dagtid
45 dB(A) ekv	50 dB(A) ekv kvällstid
40 dB(A) ekv	45 dB(A) ekv nattetid
50 dB(A)	55 dB(A) ekv max nattetid

Skoter

Störning av buller från skotertrafik har begränsats genom reglering av trafiken till speciella leder främst i och kring tätorten. Buller från ökande skotertrafik kan bli ett problem inom rekreatiomsområden där tystnad önskas.

Skjutbanor

Inom kommunen finns mellan 20 och 30 skjutbanor av varierande storlek och nyttjande. Vid bedömning av eventuella störningar tillämpas gällande riktvärden.

Allmänt

Vid tillämpning av riktvärdena skall hänsyn tas till vad som är tekniskt möjligt och ekonomiskt rimligt. I de fall utomhusnivån inte kan reduceras till nivåer enligt ovan skall inriktningen vara att inomhusvärdena inte överskrids.

Farligt gods

Miljöfarligt gods är ett samlingsbegrepp för ämnen och produkter med egenskaper som kan skada människor, miljö och egendom om de hanteras fel under transport, lagring eller vid olycka. Transporter av farligt gods inom kommunen sker på väg eller järnväg. Transporter av farligt gods inom kommunen sker bl a vid kommunens skyddade dricksvattentäkter och andra skyddsvärda områden. Särskilt betydelsefull är tätortens dricksvattentäkt vid E12, Gammlplatsen.

Klimat

Atmosfärens naturliga växthuseffekt är en förutsättning för livet på jorden. Växthusgaser (gaser som bidrar till växthuseffekten) har ständigt funnits i atmosfären, men flera av dem uppträder nu i stigande halter som en följd av mänsklig påverkan.

Förstärkningen av växthuseffekten beror i första hand på att luftens halt av koldioxid blir allt högre. Koldioxid frigörs vid all förbränning av organiskt material.

Under det senaste århundradet har vi hämtat upp och förbränt stora mängder olja, stenkol och gas som funnits lagrade i berggrunden. Förutom koldioxid släpps också andra växthusgaser ut i större mängder nu än i förindustriell tid. Växthuseffekten förstärks ytterligare av att atmosfären också tillförs helt nya växthusgaser, framställda av människan.

Gifter

Bristen på kunskap om kemikaliers och föroreningars hälso- och miljöegenskaper är stor. Det gör det svårt att identifiera alla farliga ämnen och att begränsa riskerna. Vi vet att kemiska ämnen i arbets-, utomhus- och inomhusmiljön påverkar hälsan och miljön.

Idag finns drygt 12 000 kemiska ämnen i Kemikalieinspektionens produktregister.

Ett okänt antal ämnen tillkommer via importerade varor. Önskat kemiska ämnen bildas i industriella processer.

Kemiska ämnen sprids från kemiska produkter, varor och byggnader när dessa produceras, används eller skrotas.

Eventuellt behov av åtgärder prövas från fall till fall.

Förorenad mark

Större markföroreningar förekommer på ett 20-tal platser i kommunen. Områden av denna karaktär är upptagna i rapporten "Gruvavfall i Västerbottens län" (Rantakila, 1995) samt i av länsstyrelsen redovisad inventering med "Regionalt program för arbete med efterbehandling av förorenade områden i Västerbottens län 2004-2005", daterad 2004-09-24.

Aktuella områden omfattar nedlagda gruvområden, industriområden, bensinstationer, gamla avfallstippar m m. Gamla tippar finns redovisade i länsstyrelsens databas AVFANL.

Lokalisering av ny verksamhet till område med förorenad mark kräver särskilt beaktande.

Översvämning, ras och skred

Räddningsverket har tillsammans med SMHI genomfört översiktliga karteringar av översvämningsskänsliga områden i kommunen. Risker för översvämning och markskred kan finnas vid låglänta delar efter Ume älv och Vindelälven.

Efter Vindelälven är det sträckor inom följande områden

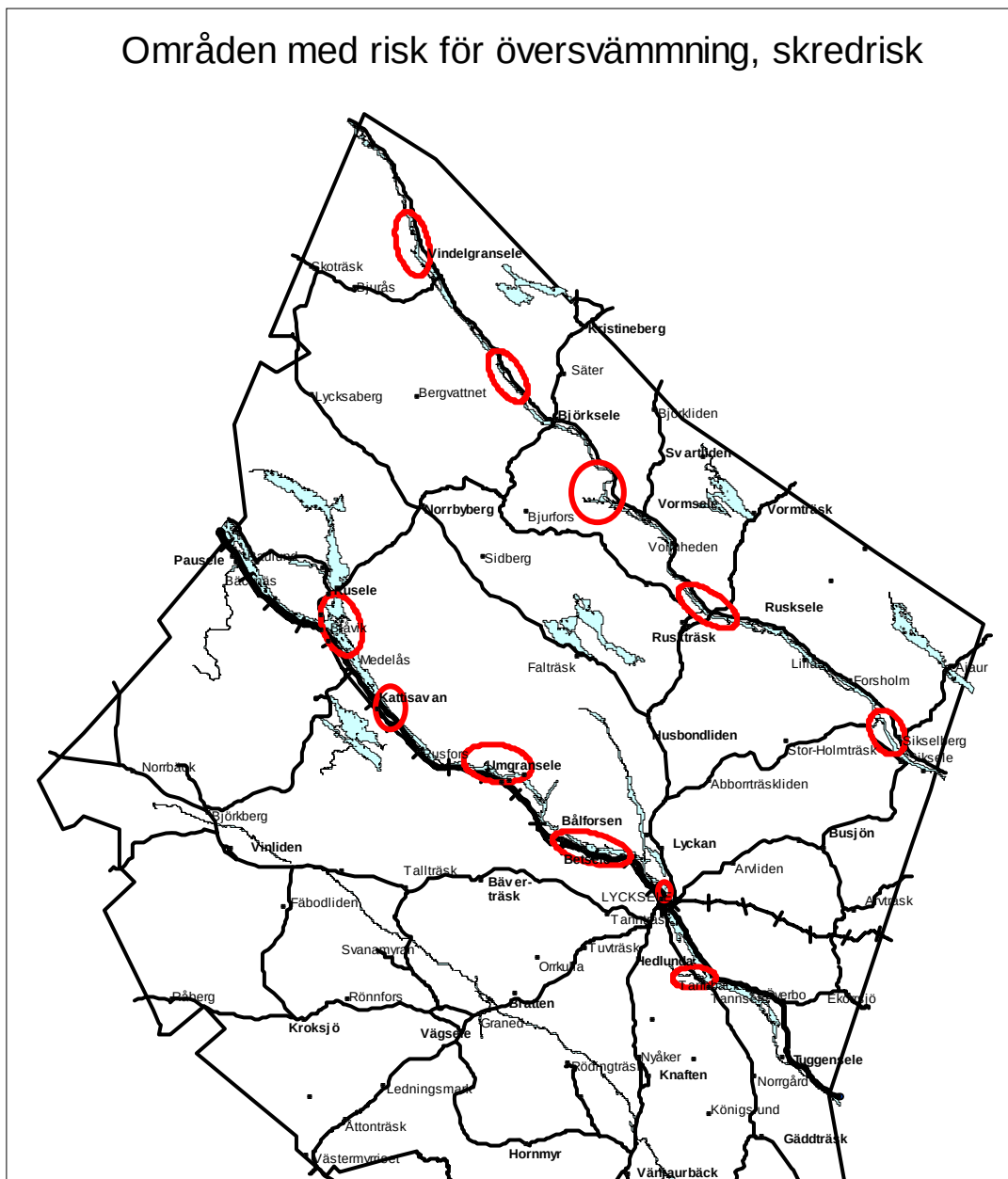
- mellan Vindelgransele och Forsvall,
- söder om Forsheden,
- norr om Vormsele,
- vid korsningen väg 365-363 samt
- vid Sikselberg.

Efter Ume älv är sträckor inom följande områden

- vid Rusele,
- vid Kattisavan,
- vid Umgransele,
- vid Betsese,
- vid Gammplatsen – Hamnområdet samt
- vid Tannbäckens utlopp i Ume älv.

Vid översvämningar, ras och skred kan skador uppstå på vägnät, el-anläggningar, avloppsanläggningar m m. Dessa kan i sig även ge skador som indirekt får effekter t ex genom att verksamheter som är beroende av elförsörjning slutar att fungera.

Områden med risk för översvämning, skredrisk

Mål

Hälsa

Kommunen skall sträva efter en samverkan mellan de olika verksamheterna inom kommunen för att uppnå största möjliga livsvillkor för kvinnor och män, ungdomar, barn och äldre.

Detta innebär bl a att så långt möjligt undanröja riskerna för människors hälsa till följd av utsläpp från trafik, industri och energianläggningar samt att skapa goda förutsättningar för jakt-, fiske- och naturupplevelser.

Kommunen skall verka för en hälsosam arbetsmiljö.

För barnomsorgs- och skolmåltidsverksamheten eftersträvas en näringsriktig kost. Måltiderna skall sammansättas med hänsyn till födointoleranta och allergiska/överkänsliga barn.

Bostäder

Vid nybyggnation av bostadshus, skolor och samlingslokaler skall säkraste grundkonstruktion ur fukt- och radonsynpunkt väljas.

Ny bebyggelse bör inte tillåtas närmare högspänningsledning 400 kV – 100 m, 200 kV – 50 m och 70 kV – 25 m eller till det avstånd där magnetfältsnivån understiger 0,2 mikrottesla.

Luft

Halterna av luftföroreningar överskrider inte lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Riktvärdena sätts med hänsyn till personer med överkänslighet och astma. (NM)

Att en klimat- och energistrategi tas fram senast 2010. (NM)

Endast miljö- och typgodkända eldstäder skall användas.

Strålning

Människors hälsa och den biologiska mångfalden skall skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön. (NM)

Radonhalten i alla skolor och förskolor år 2010 är lägre än 200 Bq/m³ luft. (NM)

Senast år 2006 ska en Radonplan ingående i ”Strategi för säker strålmiljö och god inomhusmiljö” vara framtagen.

Riskerna med elektromagnetiska fält skall kontinuerligt kartläggas och nödvändiga åtgärder skall vidtas i takt med att sådana eventuella risker identifieras. (NM)

Utvecklingen av cesiumhalter i bär, svamp, fisk och kött ska fortlöpande kontrolleras och befolkningen informeras. (RM)

Dricksvatten

Kommunens vattenförsörjning ska långsiktigt garanteras och även i fortsättningen utgöras av grundvatten av god kvalitet.

Brunn för dricksvatten ska inte innehålla hälsopåverkande tungmetallhalter, naturfrämmande ämnen och bakterier. (RM)

Livsmedel

En förbättrad hygienisk standard ska eftersträvas vid all hantering av livsmedel inom kommunen. Restauranger, storkök och butiker skall klara avsvalning, varmhållning och uppvärmning på ett tillfredsställande sätt.

Grundvattnet skall ha så låga halter av föroreningar orsakade av mänsklig verksamhet att dess kvalitet uppfyller kraven för god dricksvattenkvalitet enligt gällande svenska normer för dricksvatten och kraven på God grundvattenstatus enligt EG:s ramdirektiv för vatten (NM)

Sociala risker

Vi ska sträva efter att bygga ett samhälle som ger möjligheter för alla att bo och verka inom kommunen och ge utslagna människor möjligheter att komma in i samhällets gemenskap.

Buller

Vid etablering av nya trafikleder samt lokalisering av nya byggnader bör uppsatta riktvärden för buller ej överskridas.

Kommunen skall verka för att 45 dB(A) max inomhus nattetid inte får överskridas när ny infrastruktur planeras.

Ljudnivån i nöjes och fritidslokaler ska år 2010 inte ge upphov till bullerskador. (RM)

För befintlig bebyggelse bör åtgärder vidtas där buller från vägtrafik överskrider 65 dB(A) ekvivalent samt där buller från spårbunden trafik är högre än 55 dB(A) max inomhus i syfte att nedbringa ljudnivån inomhus till 30 dB(A) ekvivalent och 45 dB(A) max i sovrum (NM)

Översvämning, ras och skred

Vid nybyggnationer skall hänsyn tas till översvämningsrisken.

Skadeverkningar till följd av översvämningar som kan komma i fråga vid hög vattenföring i Umeälven skall förebyggas.

Klimat

Att en klimat- och energistrategi tas fram senast 2006.

Gifter

Mark och vattenområden är fria från gifter, skadliga ämnen och andra föroreningar. (NM)

Vid återvinning av varor och material tas farliga ämnen om hand och kan fasas ut från produktionskedjan. (RM)

I första hand bör processer i tillverkningsindustrin utformas slutet, utan utsläpp till luft eller vatten.

Halterna av ämnen som förekommer naturligt i miljön är nära bakgrunds nivåerna (NM)

Halterna av naturfrämmande ämnen i miljön är nära noll (NM)

Den sammanlagda exponeringen i arbetsmiljö, yttre miljö och inomhusmiljö för särskilt farliga ämnen är nära noll och för övriga kemiska ämnen inte skadligt för människan. (NM)

Förorenad mark

Förorenade områden är undersökta och vid behov åtgärdade. (NM)

Särskilt beaktande skall tas vid lokalisering av ny verksamhet till område med förorenad mark.

Totalförsvaret, räddningstjänst

Totalförsvaret

Enligt 3 kap 10 § MB skall företräde mellan oförenliga riksintressen inom samma område ges åt det eller de ändamål som på lämpligast sätt främjar en långsiktig hushållning med marken. Om områden behövs för en anläggning för totalförsvaret ska försvarsintresset ges företräde.

Det finns områden som har intressen utöver den redovisning som sker i översiktsplanen. Sådana är intresseområden för totalförsvaret som av sekretessskäl inte kan redovisas i kartmaterialet. Försvarets intressen avser främst att i sådana områden följa olika markanvändningsförändringar.

I de fall försvarets intressen berörs sker en särskild prövning av byggnadsnämnd.

Kännedom om berörda områdens belägenhet och omfattning finns hos kommunen och länsstyrelsen.

Räddningstjänst

Den kommunala räddningstjänsten regleras i lagen om skydd mot olyckor (LSO). Kommunen har enligt lagen ersatt räddningstjänstplanen med ett handlingsprogram både för förebyggande verksamhet och för räddningstjänst.

Räddningstjänsten är organiserad med fyra räddningsstyrkor placerade i Lycksele, Kristineberg, Ruskesele och Örträsk.

Samtliga styrkor har en anspänningstid på fem minuter vilket innebär att i tätbebyggda områden skall räddningsstyrka vara insatsberedd på ca 15 min.

Insatstiden kan i glesbygden uppgå till 60 minuter och mer till den mest avlägsna bebyggelsen.

När det gäller särskilt utpekade anläggningar där verksamheten innebär fara för att en olycka skall orsaka allvarliga skador på människor eller miljön har anläggningens ägare eller den som utövar verksamheten på anläggningen särskilda skyldigheter enligt kap 2:4 i LSO.

Länsstyrelsen skall efter samråd med kommunen besluta om vilka anläggningar som skall omfattas av denna skyldighet.

För närvarande omfattas följande anläggningar:

Lycksele Flygplats, en anläggning med egen räddningsstyrka. Dock är det den kommunala räddningsstyrkan som ansvarar för insatsens genomförande.

Helikopterflygplatsen vid Lycksele lasarett.

Ytterligare en anläggning är för närvarande i en samrådsprocess, det gäller Bolidens gruva i Kristineberg.

Transporter av farligt gods pågår ständigt med risk för vattenföroreningar då E12 i nästan hela sin sträckning följer Umeälven. Samma gäller för väg 363 Vindeln-Sorsele som följer Vindelälven.

Transport till bensinstationerna är en risk. Trafiken kan styras av lokala trafikföreskrifter. Räddningstjänstens tillgänglighet till centrum får inte försvåras vid planering av stadskärnan.

Verksamhet under höjd beredskap

Kommunens ansvar under höjd beredskap regleras i Lagen om civilt försvar med tillhörande förordning.

Extraordinära händelser i fred

Kommunens ansvar regleras i Lagen om extraordinära händelser i fred.

Enligt lagen ska kommunen varje mandatperiod fastställa en plan för hur man ska hantera en extraordinär händelse.

Kommunen har en särskild krisledningsnämnd vars ansvar och uppgifter regleras i lagen.

Mellankommunala intressen

Släckningsavtal finns med Malå, Vindeln och Vilhelmina kommuner.

Räddningstjänsten samverkar med Arvidsjaur,

Arjeplog, Storuman, Sorsele och Malå kommuner och skall utvecklas ytterligare med flera kommuner och inom flera områden.

Mål

Totalförsvaret

Mark- och vattenområden som har betydelse för totalförsvaret skall så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt motverka totalförsvarets intressen.

Räddningstjänst

Kommunen fastställda handlingsprogram skall följas.

Naturvård

Lycksele kommun utgörs av ett vidsträckt brukat barrskogslandskap som genomkorsas av tre älvdalar med odlingslandskap, Öreälven, Umeälven och Vindelälven. Älv- och sjösystem följer nordväst-sydostliga spricklinjer i berggrunden, som i huvudsak utgörs av revsundsgranit.

Det finns många områden med mycket höga naturvärden i kommunen, alltifrån den forsanade nationalälven, Vindelälven, till myllrande milsvida myrar och spännande naturskogar. Kommunens stora naturvärden är en resurs nu och i framtiden. Det finns en stark koppling mellan god hälsa och naturupplevelser. Naturvärdena har också betydelse för kommunens utveckling, företagande, sysselsättning och inflyttning.

Ett kommunalt naturvårdsprogram, ett samlat kunskaps- och planeringsunderlag med mål och åtgärder för naturvårdsarbetet i kommunen, skall tas fram under 2005-2006. Sedan 2002 finns en sektorsövergripande naturvårdsgrupp för lokal förankring och brett samråd i naturvårds- och friluftslivsfrågor.

De landskapsrelaterade miljömålen omfattar bl a natur- och kulturvärden, upplevelsevärden, rekreation och friluftsliv. Det kan finnas målkonflikter mellan dessa värden vilket förutsätter en god planering där de olika värdena prioriteras i bevarande och planeringsprocesser.

Riksintressen för naturvård MB kap 3:6 och kap 4.

I Lycksele är 15 områden avgränsade som riksintresse för naturvården enligt MB kap 3:6 och kap 4, och ska representera huvuddragen i svensk natur, belysa landskapets utveckling och visa mångfalden i naturen.

Vindelälven är den enda återstående storälven som liknar de sydligare, nu utbyggda storälvarna. Den har ett omväxlande lopp med sjöar, forsar, sel och avor. Vegetationen är mångformig och artrik och även djurlivet är rikt.

Lax- och havsöringbestånden har, trots Stornorr-forsens kraftverk, ett stort skyddsvärde och få motsvarigheter i landet. Älven är en viktig flyttfågelled och hyser många häckande fågelarter. Odlingslandskapet med raningar, med ängsbruk och bete ingår också i den värdefulla älvmiljön.

Öreälven är en skogsälv och ett av landets bästa exempel på ett meandrande vattendrag. Meandersträckorna, ravin- och terrasslandskapen, strandvall- och drumlinsystemen samt de mycket aktiva fluviala processerna ger Öreälven ett mycket högt naturvärde. Älven har ett rikt insektsliv och flora och är även intressant ur fiskesynpunkt. Längs älven finns ett värdefullt odlingslandskap.

Stöttingfjället utgör det tredje större riksintresset för naturvård i kommunen. Det är ett förfjällsområde med flera väldigt lite kulturpåverkade granskogsklädda berg. Förutom granskogarna präglas området av ett det är ett av landets myrrikaste

områden. I stort sett finns alla regionens myrtyper representerade och många av våtmarkerna har mycket höga naturvärden. Det värdefulla kulturlandskapet med lidbyar och damm- och silängesbruk bidrar till områdets höga naturvärde.

Lycksabäcken, Brännäs, Grubbheden, Mejvanheden-Mejvanbäcken och *Rockträskheden* är främst avsatta för sina geovetenskapliga värden.

Sikmyran, Våtmark vid Långtjärn m fl, Krokmyran och *Rörmyran* samt *Lycksamyran* som huvudsakligen ligger inom Sorsele och Storums kommuner är riksintressanta våtmarks-komplex.

Altarliden och *Rävliden* är riksintressanta naturskogsområden.

Storbacksjön med omgivande skogsberg och rikkärr är avsatt bl a för att det är en av de rikaste guckuskolokalerna i länet.

Natura 2000-områden MB kap 4:8 och kap 7:27-29.

Natura2000 är ett nätverk av skyddsvärda områden som pekats ut utifrån två EU-direktiv, art- och habitatdirektivet resp fågeldirektivet. Syftet är att bevara den biologiska mångfalden inom gemenskapen. Sverige har åtagit sig att se till att arterna och naturtyperna (habitaten) har en gynnsam bevarandestatus, d v s att åtgärder vidtas så att arterna och naturtyperna finns kvar i ett långsiktigt perspektiv.

Inom Lycksele kommun finns f n 33 st Natura 2000-områden. Det är förutom de riksintressanta oreglerade vattendragen, 22 av naturre-servaten, sex samrådsområden och tre områden som saknar områdesskydd.

Det är ett gemensamt ansvar för alla myndigheter som arbetar med skydd av natur att prioritera Natura-2000 områden. Kommunen ska inom ramen för sina befogenheter och ansvarsområden vidta de åtgärder som behövs eller är lämpliga med hänsyn till skyddsintresset i ett Natura-2000 område. Integrering ska eftersträvas med andra områden. Länsstyrelsen tar fram bevarande planer för områdena och det gäller särskilda regler för prövning av verksamheter som kan påverka ett Natura 2000-område. För samtliga skogsbruksåtgärder ska t ex skogsvårdsstyrelsen pröva om de på ett betydande sätt kan påverka miljön och är tillståndspliktiga.

Natur- och kulturresevat enligt MB kap 7:4-9

Den vanligaste skyddsformen för värdefull natur är naturresevat. Det är länsstyrelsen eller kommunen som beslutar och syftet är bevarandet av biologisk mångfald, skydd av värdefulla naturmiljöer och hotade växter och djur och/eller att tillgodose behov av områden för friluftsliv.

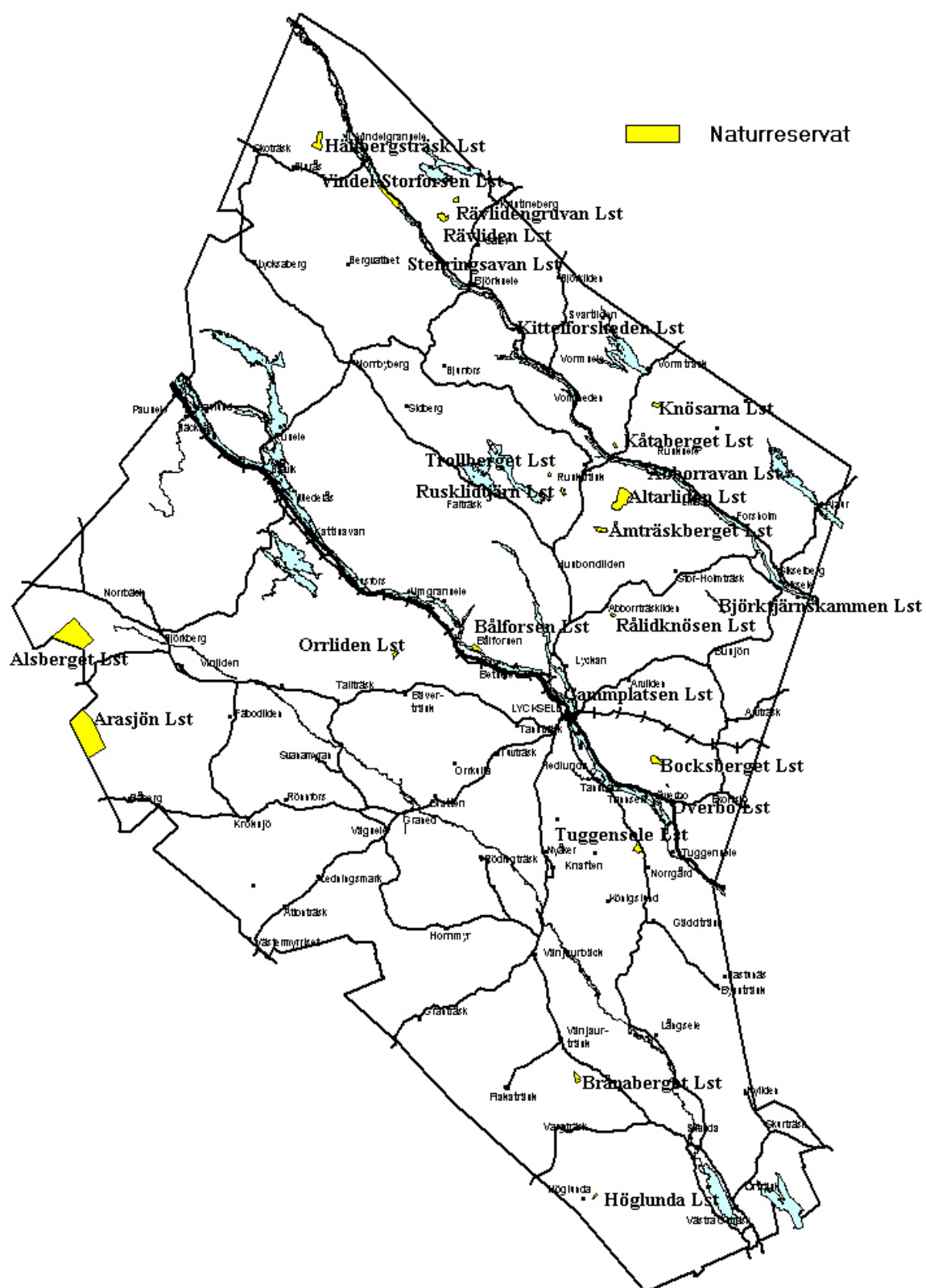
Länsstyrelsen eller kommunen kan också förklara ett område som kulturresevat för att bevara ett värdefullt kulturpräglad landskap. Det finns ännu inga kulturresevat i kommunen.

Följande 25 områden är avsatta som naturresevat och föreskrifter till skydd för områdenas naturvärden är fastställda.

Abborravan, Alsberget, Altarliden, Arasjö, Björktjärnskammen, Bocksberget, Brånamyran, Bålforsresevatet, Fjällheden DR, Gammplatsen, Hällbergsträsket, Kittelforsheden, Knösarna, Kåtaberget, Orrliden, Ruskliedtjärn, Rålidknösen, Rävliden, Rävli dengruvan, Stenringsavan, Trollberget, Tuggensele, Vindel-Storforsen, Åmträskberget, Överbo.

Naturresevat

2005-08-15

Biotopskydd MB kap 7:11

Små mark- och vattenområden som utgör livsmiljöer för hotade arter eller är särskilt skyddsvärda av andra skäl kan avsättas som biotopskyddsområde. Skogsvårdsstyrelsen beslutar om biotopskydd på skogsmark och länsstyrelsen fattar beslut om övrig mark. Området kan vara upp till 5 ha stora och skyddet motsvarar ett reservatsskydd. I Lycksele kommun har hittills 36 områden fått denna form av skydd.

Samrådsområde MB kap 3:6 och kap 12:6

Skogsvårdsstyrelsen och länsstyrelsen kan besluta att speciella bestämmelser om samråd ska gälla för vissa åtgärder och verksamheter som kan skada naturmiljön i ett område. De gör då en bedömning om åtgärden ska tillåtas och om eventuella villkor och restriktioner krävs. I Lycksele finns två särskilt avgränsade samrådsområden, Lövberget och Rörmyran som båda är Natura 2000-områden.

Övriga områden med höga naturvärden MB kap 3:6

Även andra mark- och vattenområden som har betydelse ur allmän synpunkt på grund av deras naturvärden, kulturvärden eller med hänsyn till friluftsliv ska skyddas så långt det är möjligt. Det gäller även grönområden i och i närheten av tätorterna.

Skogsvårdsstyrelsen, länsstyrelsen eller kommunen kan teckna naturvårdsavtal med markägare i syfte att bevara och utveckla ett naturvärde. För närvarande finns fyra sådana områden tecknade av Skogsvårdsstyrelsen på sammanlagt ca 64 ha.

Våtmarker

Lycksele kommun är rik på våtmarker med höga naturvärden. Kommunens större våtmarker, över 50 ha, har inventerats och naturvärdeklassats och ett stort antal har mycket högt eller högt naturvärde, klass I och II. Det innebär att de tillhör de mest skyddsvärda inom sin naturgeografiska region och därför helt bör undantas från ingrepp. Fyra myrområden ingår

i den nationella Myrskyddsplanen, som utgör ett urval av landets allra mest värdefulla våtmarker.

Fågellokal

Flera viktiga rast- och häckningsplatser för fåglar finns i kommunen bl a Sikmyran, Blåviken/ Rusele, Maskenträsket, Lomtjärn, Lapptjärn, Saddimyr, Västerstormyr och Sörmyran.

Skyddsvärda statliga skogar

En inventering av skyddsvärda skogar på statens mark pågår. I Lycksele har hittills följande 24 områden identifierats som skyddsvärda; Mustagumbuberget, Sandsjöberget, Vargen, Bredselet, Tuggenliden, Flottaforsberget, Bäckmyrängen, Tjäderberget, Trollberget, Stor-Tjäderberget, Mårdberget, Norrbrännan, Grävetjärnsberget, Bålforsberget, Rämjauriden, Stormyrheden, Granträskberget, Svartliden- Krokliden, Paubäcken, Mejvankilen, Björklidenbäcken, Gardejauriden, Lycksmyran och ett område vid Vindelgransele.

Nyckelbiotoper och sumpskogar

Omfattande inventeringar av nyckelbiotoper och sumpskogar har genomförts av skogsvårdsstyrelsen och skogsbolagen. I Lycksele kommun finns ett stort antal sådana mindre områden med höga naturvärden.

Naturvårdsavtal, frivilliga avsättningar

Genom de olika certifieringssystemen för skogsbruk, FCS och PEFC, sker frivilliga avsättningar av områden med höga naturvärden.

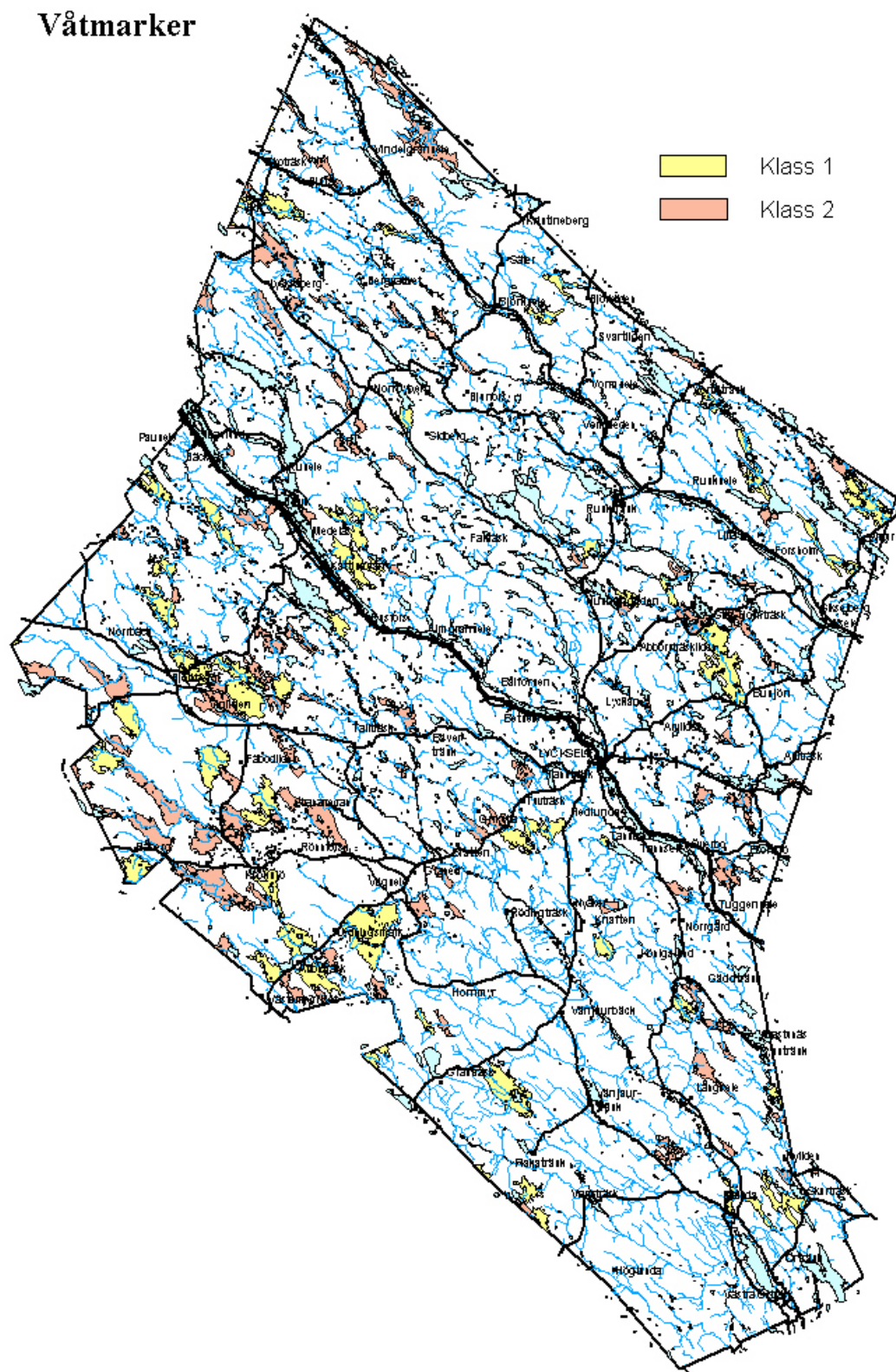
De stora skogsägarna Sveaskog, Holmen och SCA men även mindre enskilda skogsägare gör sådana avsättningar.

Geovetenskapliga värden

Inom kommunen finns ett flertal områden med höga geovetenskapliga naturvärden, t ex bäckenformer, sandur, strandpolygoner, åsar, flygsanddyner och deltan.

Skyddsvärda förekomster av naturgrus i kommunen har identifierats i länsstyrelsens naturgrusinventering från 1986.

Våtmarker

Värdefulla odlingslandskap

Den biologiska mångfalden i odlingslandskapet har missgynnats av det moderna jordbruket, då många arter är beroende av de traditionellt skötta, naturliga ängs- och betesmarkerna. Många kulturhistoriska värden håller också på att försvinna, exempelvis ängslador, odlingsrösen och gamla åkerformer.

I Lycksele finns fortfarande ett antal områden med höga värden enligt Länsstyrelsens inventering av ängs- och betesmarker.

Naturområden i och i närheten av tätort

Det finns flera värdefulla natur- och parkområden i och i nära anslutning till tätorten. Naturen i och i anslutning till staden och de större byarna kommer att inventeras och en grönsstrukturdel skall ingå i kommande Naturvårdsprogram.

Övriga naturvårdsobjekt

I kommunens naturdatabas finns uppgifter om ytterligare områden av intresse för naturvården. Det gäller t ex uppgifter från Länsstyrelsen, SVS, universitetet, SNF och enskilda personer. Objekten är av skiftande slag och kommer att bearbetas och värderas i samband med framtagande av naturvårdsprogrammet.

Ekologiskt särskilt känsliga områden enligt MB kap 3:3

Mark- och vattenområden som är särskilt känsliga från ekologisk synpunkt ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan skada naturmiljön. De kan delas in i tre kategorier:

- områden med instabila produktionsförhållanden och ogynnsamma återväxtförhållanden. I Lycksele kommun gäller det t ex föroreningspåverkade områden, (som vattensystemen i Kristinebergsområdet), försurningskänsliga områden och näringsrika vatten
- områden med förekomst av hotade eller sällsynta arter, t ex områden med rödlistade orkidéer, flodpärlmussleförande vattendrag samt häckningsplatser för fåglar såsom kungsörn, lappuggla, tretåig hackspett och svarthakedopping
- områden i övrigt som är särskilt ömtåliga och som samtidigt inrymmer särskilda ekologiska värden. Hit räknas viktiga rast-, övervintrings- och spelplatser, reproduktionsområden, vandringssvågar, spridningskorridorer, myrar osv.

Mål

Landskapsbild och geologiska formationer av betydelse för naturvård bevaras.

Natur- och grönområden med närhet till bebyggelsen och med god tillgänglighet värnas så att behovet av lek, rekreation, lokal odling samt ett hälsosamt lokalklimat kan tillgodoses. (NM)

Den biologiska mångfalden ska bevaras och utvecklas. (NM)

Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska behållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden. (NM)

Naturinformation om kommunen är lätt tillgänglig och kommuninnevånare, beslutsfattare och verksamhetsutövare har god kunskap om kommunens natur och dess värden.

Senast 2006 ska kommunen ha antagit ett program med mål och åtgärder för naturvårdsarbetet i kommunen.

Kunskapen om naturvärden i Lycksele kommun ska vara god.

Riksintressen, Natura 2000 områden, naturreservat, biotopskydds- och samrådsområden samt övriga områden med höga naturvärden enligt redovisning ovan ska betraktas som ekologiskt känsliga områden enligt MB kap 3:3.

Jakt och fiske

Jakt

Inom kommunen bedrivs idag organiserad jakt inom avgränsade jaktområden.

Brattens viltvårdsområde, mellan Granån och Öreälven har använts som demonstrationsområde för jakt- och viltvård. Brattens Intresseförening ska i ett projekt tillsammans med kommunen m fl, utveckla det till ett attraktivt besöks- och undervisningsområde för både natur- och viltvård.

Björnstammen får inte bli så stor att den gör intrång bland de jordbrukare som har kreatur ute i skog och mark.

Älgstammen hålls på en acceptabel nivå. Varje år skjuts ca 800-1000 vuxna älgar inom kommunen.

Antalet nya jägare är färre än de som slutar på grund av ålder eller att det inte finns arbete inom kommunen. Minskar antalet jägare för mycket blir det problem att hålla älgstammen på en rimlig nivå, vilket gör att skogsskador m m ökar.

Då det gäller jaktturism så finns det stora utvecklingsmöjligheter. Vid utveckling av denna näring skall idéer och förslag framtagna av kvinnor, män och ungdomar tas tillvara för skapande av olika attraktiviteter för besökare till vår kommun.

Fiske

Inom kommunen finns 26 bildade fiskevårdsområden.

De fiskarter i kommunen som kräver omfattande fiskevårdsåtgärder men även mera omfattande skyddsåtgärder är lax, havsöring, öring, röding och harr. Dessa har tidigare blivit mycket hårt trängda av bl a vattenkraftutbyggnaden och flottningsverksamhet. De är dessutom mycket intressanta för fritidsfisket i kommunen.

Eftersom andelen fritt strömmande vatten i kommunen har minskat har värdet på de

återstående ökat. För att kunna behålla strömfisket är det nödvändigt att skydda de strömmande vatten som återstår.

En förutsättning för att fisket skall kunna vara upplåtet och attraktivt är aktiva och fungerande juridiskt stabila fiskevårdsorganisationer drivna av kvinnor och män.

Vindelälvens vattensystem

Visionen bör vara att Vindelälven inom kommande 10-årsperiod skall utgör länets bästa laxälv.

Stor uppmärksamhet skall ägnas de problem som förhindrar en sådan utveckling, främst överfisket i södra Östersjön samt Stornorrfors, som tillsammans eliminerar ca 75 % av Vindelälvens laxstam.

Vindelälvens havsöring är idag närmast utrotad och kommunerna längs Vindelälven bör tillsammans verka för att berörda myndigheter uppmärksammar problemet och agerar för att återskapa ett havsöringbestånd i Vindelälven.

Umeälvens vattensystem

Detta vattensystem är, vad gäller huvudfåran, närmast totalförstört när det gäller reproduktion av öring, beroende på att forssträckorna försvunnit. Sidovatten som Paubäcken och Rusbäcken är mycket viktiga ur fiskesynpunkt eftersom dessa idag är de viktigaste refugerna vad gäller reproduktion av kvarvarande Umeälvsöring. De är också viktiga miljöer för fiskare som efterfrågar strömmande vatten i kommunen.

Dessa små sidovatten tål inte ett högt fisketryck utan måste behandlas varsamt med en aktiv fisketillsyn och en hög nivå avseende fiskeregler.

Öreälvens vattensystem

Detta är ett vattendrag som har stor potential. I detta system har öringen närmast försvunnit, bl a beroende på förstörelse av livsmiljö i samband med flottnings- och vandringshinder, i form av vägtrummor, har stängt av viktiga sidovatten.

Ett återskapande av en stark öringpopulation i detta system bör prioriteras samt restaurering av de forssträckor som idag är rensade i samband med flottningspoken.

Sjöar

Under senare år har gäddfiske i Västerbottens inlandskommuner attraherat en allt större andel internationella fisketurister. En särskild inventering bör göras för att klassificera kommunens 20-30 bästa gäddvatten, vilka sedan bör marknadsföras internationellt i ett samarbete mellan kommunen, näringen, fiskevårdsföreningar samt sportfiskeklubbar.

Vattenbruk

Begreppet vattenbruk innebär odling eller uppfödning av fisk och skaldjur i dammar, kassar eller burar.

Vattenbruket är miljöpåverkande främst genom de närsalter som finns i foderrester och fiskeexkrementer. De sjöar och vattendrag som är aktuella för vattenbruk måste ha kapacitet att tåla belastningar av de närsalter (bl a fosfor) som tillförs.

Risken för spridning av skadliga fisksjukdomar är ytterligare en faktor som måste beaktas, speciellt i vattensystem med skyddsvärda fiskebestånd.

För att bedriva fiskodling krävs förutom fastighetsägarens medgivande alltid tillståndsprövning enligt fiskeriförordningen av länsstyrelsen med syfte att förhindra spridning av fisksjukdomar och oönskade arter och stammar av fisk. Vid produktion av mer än 20 ton fisk behövs dessutom tillstånd av länsstyrelsen enligt MB. Odling med nettoproduktion av 1-20 ton fisk samt övervintring av mer än 1 ton ska anmälas till miljö- och byggnadsnämnden.

En fiskodling för sättfisk finns vid Hällforsens kraftstation inom Lycksele tätort.

Kassodling bedrivs f n i Ume älv norr om Umgransele och i Vormträsket.

Mål

Jakt

Stimulera arbetet med organiserad jakt som näring och förädling men med hänsyn till viltvård ur skogsbrukets och friluftslivets synpunkt.

Anpassa viltvård och jakt så att man uppnår balans mellan viltstammarnas storlek och de skador som viltet gör.

Fiske

Avverkning, dikning, anläggande av skogsbilvägar m m får inte ske på sådant sätt att fiskebestånden i främst de strömmande vattendragen kommer till skada.

Vattenområden av stort värde för friluftslivet och fisket bör skyddas mot störande påverkan.

Att göra några platser inom kommunen tillgängliga för funktionshindrade för utövande av fritidsfiske.

Att arbeta för att våra tre älvar skall bli så attraktiva som möjligt med hänsyn till fisketurism.

Att tillsammans med övriga kommuner längs Vindelälven verka för att berörda myndigheter agerar för att återskapa ett havsöringbestånd i Vindelälven.

Friluftsliv

Intresset för Lyckseles stora orörda ytor innebär ett behov av aktivt bevarande och hushållning med dess resurser på ett medvetet sätt. Dessa resurser kan få stor betydelse för Lycksele sett i ett Europeiskt perspektiv.

Naturmiljöns kvalitet vad gäller luft, vatten och naturmarker är mycket viktigt. Vi måste vårda och värna om denna kvalitet för framtiden.

Sedan 2002 finns en sektorsövergripande naturvårdsgrupp för lokal förankring och brett samråd i naturvårds- och friluftslivsfrågor. I det kommunala naturvårdsprogram som ska tas fram ingår även mål och åtgärder för det naturanknutna friluftslivet.

Inom kommunen finns tre områden av riksintresse för friluftslivet, (MB kap 3:6)
Vindelälven (nationalälv), oreglerad älv med forsar, vattenfall, nipor och raviner omgiven av natur- och kulturlandskap,
Åman, biflöde till Vindelälven med många långsträckta sjöar,
Öre älv, oreglerad skogsälv med forsar. Mycket välutbildade meanderlopp och höga nipor.

Fritidsområden

Vid utveckling av fritidshusområden ska hänsyn tas till det rörliga friluftslivet och naturvårdsintressena.

Mål

Fritid

Särskild hänsyn skall tas vid nylokalisering av störande fritidsverksamhet, t ex skjutbanor.

Vid byggande av ridanläggningar och andra anläggningar för djur tillämpa samma skyddsavstånd som för lantbruk, 500 m.

Inom områden med höga kvalitéer för friluftslivet bör allemansrätten ha företräde i samband med remisser vid tillståndsärenden för byggnads- och anläggningsverksamhet och andra miljöpåverkande verksamheter.

Att skapa ekonomiska och fysiska möjligheter att kunna utnyttja resurser och anläggningar så de blir tillgängliga för alla, även för personer med funktionsnedsättning.
 Kommuninvånare och besökare ska ha goda möjligheter till vistelse och friluftsliv i rik och varierad natur.

Kommunen skall utreda behovet och var det finns möjligheter till etablering av fritidshus.

I sökandet efter områden skall hänsyn tas till förutsättningarna för anordnande av enskilda respektive gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp samt framdragande av vägar.

De turistiska intressena och friluftslivsintressena sammanfaller i hög grad med andra intressen, som t ex kulturmiljövården och naturvården, varför dessa bör ses i ett sammanhang och vägas ihop vid beslut om markanvändningsplanering m m.

Strövområden

Korpberget, Lycksele
 Lyckan, fritidsområde
 Stormon, Paubäcken
 Stormyrheden, Paubäcken
 Tannberget

Vandringsleder

Domarvägen, som sträcker sig från Lycksele via Falträsk till Björksele.
 Smörbanan, som sträcker sig från Granträsk via Hornmyr och Rödingträsk till väg 353.
 Grivetjärnsleden, en runda på ca 5,5 km väster om Lycksträsket.
 Magdalenastigen, ca 2 km lång belägen mellan vägarna 365 och 360 sydväst om Lycksele stad.
 Vid Råberg, ca 4 km lång, som sträcker sig från Råberg till sjön Lövträsket.

Kultur

Kulturens roll för den enskilde och för samhället är obestridlig. Det finns ett nära samband mellan ett rikt och mångsidigt kulturliv och ett öppet demokratiskt samhälle. Att ta del av eller att vara aktiv inom olika kulturformer är utvecklande för individen och för kommunen som helhet.

Kulturen har stor betydelse som tillväxtfaktor och kan vara avgörande för om man vill bo kvar i en bygd, men är också en viktig aspekt när man söker arbete på en ort.

Lycksele har ett rikt och mångsidigt kulturliv där kvinnor och män, barn, ungdomar och äldre kan söka kunskap och kulturupplevelser.

För att kunna påverka och inse värdet av bl a kulturbyggnader och kulturmiljöer krävs i många fall utbildning både till ägarna av dessa, till förtroendevalda och tjänstemän samt till allmänheten, om vilka värden de förfogar över.

Kulturmiljövårdsprogram

Kommunfullmäktige antog den 30 mars 1987 Kulturmiljövårdsprogram för Lycksele kommun. Detta program skall revideras och kompletteras enligt förslaget i de nya miljömålen för Västerbotten som säger, ”Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen ska senast från år 2010 hållas identifierad och ett program för skydd av dess värden ska finnas.”

Kompetens- och resursbrist, avsaknad av metoder, bristande förståelse och samverkan från allmänhet och ägare försvårar måluppfyllelsen. De kulturhistoriska värdena behöver inte bara uppmärksamhet och skydd utan också förvaltning och vård.

MARKANVÄNDNING

Riksintressanta kulturmiljöer

Vindelälven: Vindelälvens dalgång genom Lycksele kommun innehåller dels berg- och blockrik terräng med ett flertal forsar, dels lugnvatten – selsjöar – med odlingsbara sedimentjordar. Jordbruksbyar och gårdar i öppet odlingslandskap erbjuder omväxling i de annars skogrika sträckorna vid älven.

Äldst bland bosättningarna vid Vindelälven inom Lycksele är Björksele (1704).

Pausele-Pauliden: Sedan 1800-talets början har man i länet praktiserat övervattning för att öka avkastningen från slåttermysar och strandängar (raningar). I synnerhet i Lycksele kommun fick övervattningsmetoden en imponerande omfattning.

Särskilt märkliga är de system som på 1840-talet utfördes av innehavaren av nybygget Trefnaden i Pausele. Vid själva byn och uppe i kronoparken Pauliden finns flera kilometer långa, för hand grävda kanaler, som leder vattnet från närliggande bäckar och följer nivåkurvorna i slänterna för översilning av slåttermysar och strandängar. I Pauliden finns i närheten av bevattningsanläggningarna också minnen från tidigare markutnyttjande i form av forntida flottningsanläggningar och fångstgropsystem.

Örträsk: Örträsk fick sitt första nybygge redan år 1678 och är därmed den äldsta byn i Lycksele lappmark. Området väster om sjön innehåller fornlämningar i form av bl a fångstgropar, stenåldersboplatser och vattenledningar för ängsbruket av 1800-talstyp. Ett stort antal samiska visten och hårdar av hög ålder har registrerats inom området och i dess närhet. Kulturhistoriskt intressant bebyggelse finns kvar på flera fastigheter inom Örträsk.

Stöttingfjället: Området omfattar en del av Stöttingfjäll. Bebyggelsehistoriskt intressanta är byarna Bjurträsk-Söderby och Fäbodliden.

Ett område med fornlämningar vid Vägele får exemplifiera områdets förhistoria.

Bjurträsk-Söderby: Bjurträsk, insynat som nybygge 1790. Byn är en oregelbunden lidby, indelad i två bydelar. Den äldre och lägre belägna Bjurträsk i väster vid Bjurträsket och det yngre och högre belägna Söderby i öster. Kulturhistorisk värdefull bebyggelse återfinns på så gott som samtliga fastigheter inom Bjurträsk och Söderby.

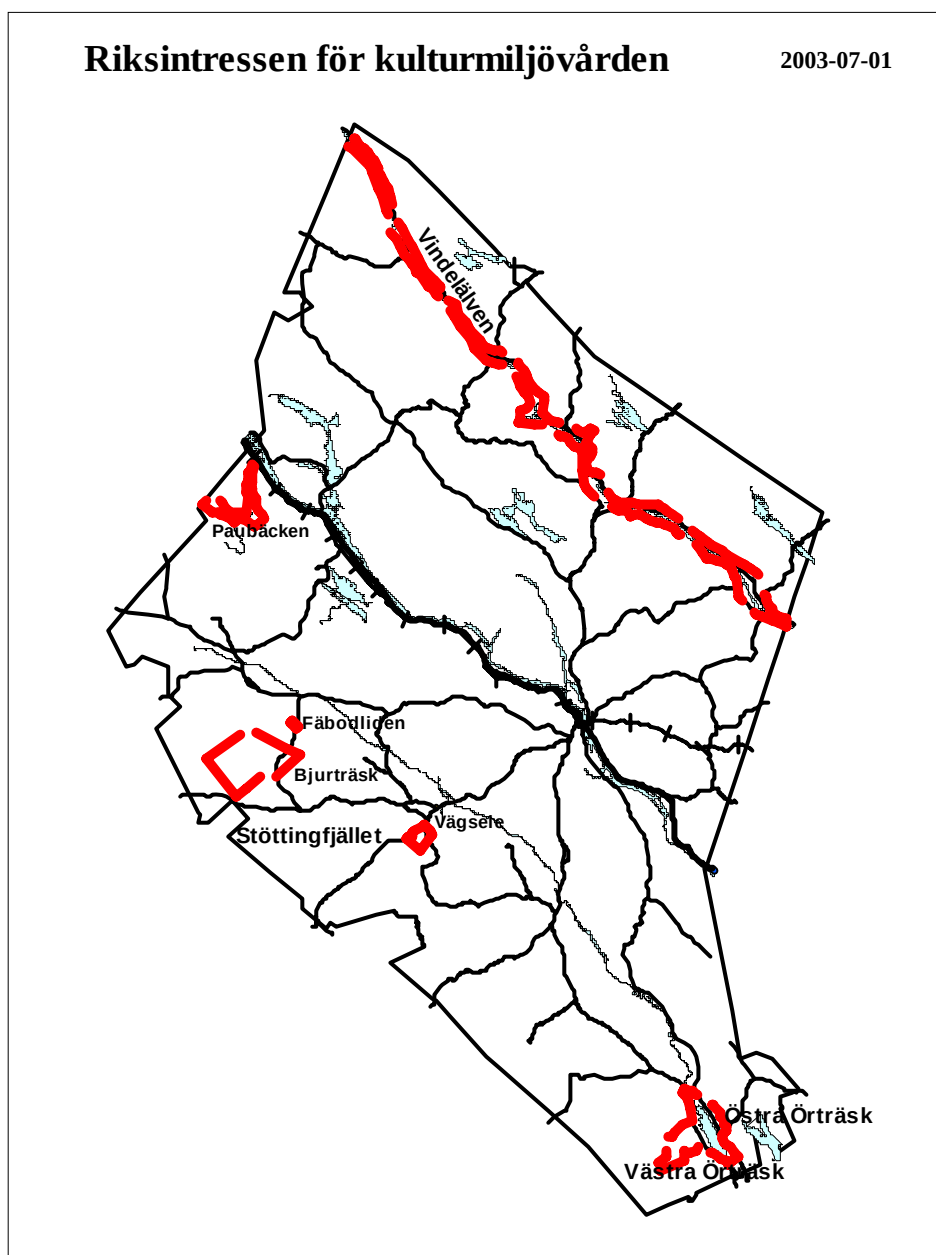
På utmarken söder om byn finns omfattande översilningsanläggningar för ängskultivering, främst i Norrån. Även minnen från äldre samisk kultur

återfinns bl a i Fäbodbrännan som är en gammal lappvall.

Fäbodliden: Byn Fäbodliden utvecklades ur ett fäbodställe, insynat som nybygge år 1789. Det är en karakteristisk lidby med gårdar på rad utmed en byväg.

Vägsele: Vägsele exemplifierar det äldsta skedet i kolonisationen av Lycksele lappmark.

I området kring Vägsele finns spår av såväl fångstkultur som den tidiga nybyggarkolonisationen. Ett flertal fångstgropsystem återfinns vid Granån, där fynd av skärvsten även tyder på förekomst av boplatser av stenålderskaraktär.

Inom **Lycksele stad** finns flera kulturhistoriskt intressanta byggnader och bebyggelseområden.

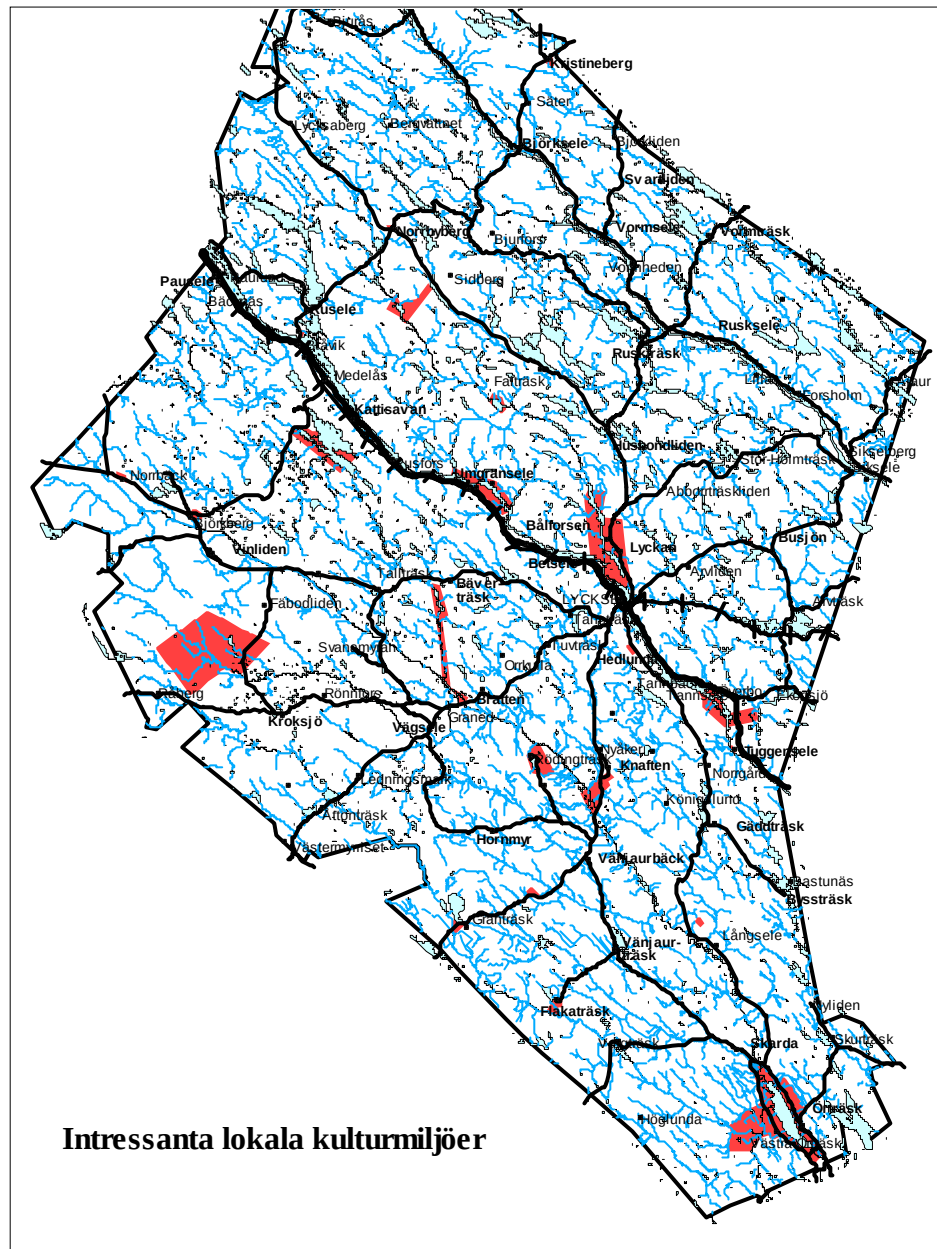
Den mest intressanta kulturmiljön i kommunen är Gammplatsen, som är ett unikt kulturhistoriskt område vid Umeälven. Här låg gamla Lycksele marknadsplats liksom den första kyrkan och samiska skolan sedan början av 1600-talet. Tack vare sin "latinskola" (Skytteanska skolan) för blivande samiska präster och lärare har Lycksele alltid haft en särställning bland de tidiga kyrkstäderna i Lappland.

På Gammplatsen finns idag Skogsmuseet med sina två byggnader, Hembygdsgillels friluftsmuseum med drygt 40 kulturbyggnader och Sameföreningens sommarviste, ett stort fornminnesområde med ca 100 orörda husgrunder och kåtatomter efter den bortflyttade kyrkstan, en stenåldersboplats och ett urskogsreservat.

Intressanta lokala kulturmiljöer

Miljöer inom följande områden:

Björkberg, Norrbäck, Norrbyberg och ett område ca 7 km söder om Norrbyberg, Flakaträsk, Kristineberg, Flakaliden m m mellan Bratten och Bäverträsk, Umgransele, vid Åtjärn mellan Umgransele och Falträsk, vid Rusträsket, Rusele, Lyckan, Inner-Busjön, Hedlunda, Tuggensele, område mellan Tannsele-Överbo-Tuggensele, Knaften, Rödingträsk, Hornmyr, Granträsk, öster om Granträsk, norr om Långsele, Örträsk samt nordöst om Råberg.

VERKSAMHET

Skogsmuseet

Skogsmuseet är ett kulturhistoriskt museum med speciell inriktning för skogs- och skogsbrukshistoria. Museet ligger på Gammplatsen och är det enda museet i Västerbottens inland som har öppet året om.

Skogsmuseet har två basutställningar i var sin byggnad.

Huggarepoken beskriver skogsbrukets och flotningens historia under den ”manuella epoken” då yxa, såg och barkspade stod för tekniken från mitten av 1800-talet till motorsågens intåg 100 år senare.

Maskinepoken beskriver skogsbrukets mekanisering och rationalisering från 1950-talet till idag. Maskinepoken är Europas enda museum för skogsmaskiner och deras utveckling. Museet har en unik samling av oersättliga ”nyckelmaskiner” utställda och har nyligen kompletterats med en omfattande motorsågssamling.

I tillägg till sina basutställningar har Skogsmuseet årligen flera tillfälliga vandrings- eller egenproducerade utställningar.

Skogsmuseet har omfattande skolprogram, som nyttjas av skolor både inom och utanför kommunen. Skolprogrammen har tillgång till Gammplatsens alla möjligheter: skogen, landskapet, fornminnesområdet, skogsreservatet samt Hembygdsgillet och Sameföreningens byggnader och faciliteter.

Bibliotek

Biblioteken är allmänhetens informationscentral och mediaförsörjare och ett allmänskulturellt centrum.

Huvudbiblioteket finns i centrum, i anslutning till Medborgarhuset-Folkets Hus. Genom att Umeå Universitet och Lärcentrum också finns i samma hus, får Huvudbiblioteket också en funktion som högskolebibliotek. Gymnasiebibliotek finns på Tannbergsskolan. Minibibliotek finns i Kristineberg och i Örträsk.

Biblioteken som resurs för olika studerandegrupper blir allt viktigare.

Bokbussen ger landsbygden biblioteksservice.

Kulturella föreningar

Ett 20-tal kulturella föreningar verkar inom kommunen inom konst, musik, sång, film-teater, hembygd, dans foto och kulturminnesvård.

I Lycksele finns en verksam sameförening.

Hembygdsrörelsen har följande anläggningar:

Gammplatsen, Lycksele stad

Gammelhemmet, Knaften

Rusksele hembygdsgård

Vormsele hembygdsgård

Örträsk hembygdsgård

Hembygdsföreningen Ekomuseet Lappmarksbyn

Vargträsk

Hultdinska gården, Kristineberg.

Konstnärshemmet Tuggengården donerades till kommunen 1982. Konstnären Olle Blombergs konst, med ett 100-tal tavlor, kan ses i gården. En kommunal stiftelse, Stiftelsen Hertha och Olle Blombergs Fond ansvarar för gården. En viktig samarbetspartner är ”Sällskapet Olle Blombergs Vänner”.

Musikskolan

Musikskolans betydelse för musiklivet kan inte nog betonas. Musikskolans elever fortsätter gärna inom musikföreningarna. Musikskolan har basen för sin verksamhet i ”Gamla Folkskolan”.

Dans

Gamla ”Trumfens” lokaler är ombyggd till ”Dansens Hus”. Projektet Småkommunmodellen” har gett barn möjlighet, att inom skolans ram, förkovra sig i dans.

Mål

Skydda och bevara kulturhistoriskt värdefulla byggnader och bebyggelsemiljöer samt fornlämningar och kulturlandskap genom revidering och komplettering av kulturmiljöprogrammet.

Hävda kulturmiljövården i samhällsplaneringen.

Genom kunskap, information och stöd i olika former, skapa gynnsamma förutsättningar för att förvalta resultatet av tidigare generationers liv och arbete.

Att föreslå Gammplatsen som riksintresse för kulturmiljö.

Ge möjlighet till kulturupplevelser av god kvalitet, genom ett brett utbud.

Genom kulturella föreningar förmedla ett rikt och brett utbud av kulturarrangemang av god kvalitet.

Med ekonomiskt bidrag ge Stiftelsen Hertha och Olle Blombergs Fond förutsättningar att förvalta, vårda och utveckla Tuggengården.

Ge tillgång till ett mångsidigt utbud av media av hög kvalitet.

Jord och skogsbruk

Jordbruk

Ett levande jordbruk garanterar lokal livsmedelsproduktion, ett öppet landskap samt kulturella och biologiska värden.

Inom kommunen finns redan jordbruksmarker som håller på att växa igen och där bevarandets intresset för det öppna odlingslandskapet är lågt och oekonomiskt. Inom sådana områden skall utredas om energiodlingar, såsom rörflen och hampa, eller fårfarmeri kan vara ett alternativ.

Enligt en artikel i Ny Teknik november 2003 har Michael Finell vid Sveriges lantbruksuniversitet, i en avhandling visat på att gräs, i detta fall rörflen, är ett både ekologiskt och ekonomiskt alternativ vid massatillverkning. Rörflen har en fiberkvalitet som lämpar sig för produktion av högkvalitativ kortfibrig massa.

Inom kommunen bedrivs jordbruk i ca 15 byar.

Antalet brukningsenheter minskar successivt vilket på sikt äventyrar vissa företag som är beroende av jordbruket.

År 2002 var 18 mjölkbönder verksamma inom Lycksele kommun. En trend finns här som inom många andra näringar, att när de äldre slutar så läggs verksamheten ner.

Kommunen skall så långt möjligt verka för att ge möjligheter till övertagande bl a genom stöd till närproducerande verksamheter.

Köttproduktion bedrivs på tre orter inom kommunen.

Enligt Europaforum, Norra Sverige, är handelsgödselanvändningen i norra Sverige bland de lägsta i landet. Av regionens jordbrukare som sökt någon form av stöd under 2001 har cirka 70 % även sökt någon form av ekologiskt stöd. Det norrländska jordbruket har, av tradition och målmedveten rådgivning och information, en miljöanpassad inriktning.

Skogsbruk

Virke är en förnybar naturresurs, en råvara som vi långsiktigt bör nyttja för att undvika att tära på jordens ändliga resurser.

I dagens skogspolitik jämföras produktionsmål och miljömål. Miljömålet har bl a konkretiserats

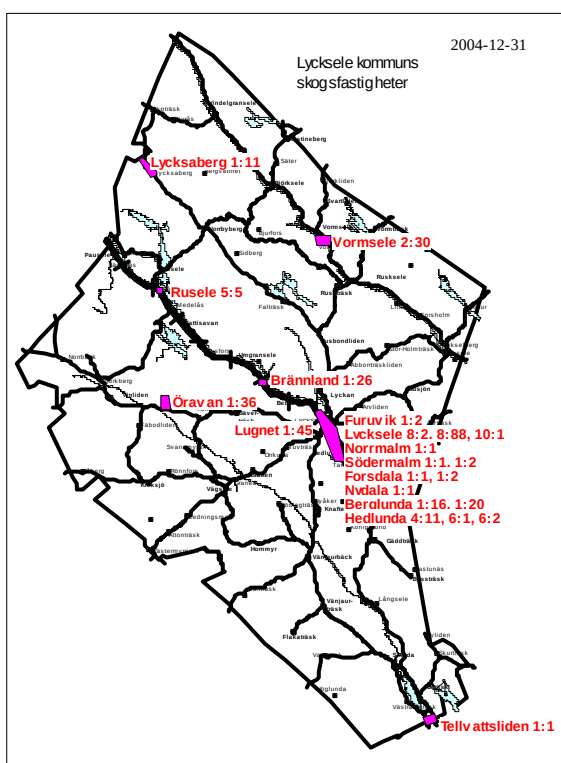
i delmål och strategier som tagits fram nationellt och regionalt i arbetet med att uppfylla miljökvalitetsmålet Levande skogar. Detaljerade mål för produktionsmålet har på motsvarande sätt tagits fram i arbetet med nationella och regionala skogliga sektorsmål.

Av Lycksele kommuns yta utgörs ca 72 % av produktiv skogsmark.

Trädslagen fördelar sig på 44 % tall, 43 % gran och 13 % lövträd.

Ägoförhållandena är sådana att 48 % ägs av Sveaskog, 27 % av enskilda markägare, 15 % av Holmen Skog, 9 % av SCA och 1 % av Lycksele kommun och Kyrkan tillsammans.

Kommunens skogsfastigheter 2004-12-31:
Lycksaberg 1:11, Vormsele 2:30, Rusele 5:5, Brännland 1:26, Örvan 1:36, Lugnet 1:45, Furuvik 1:2, Lycksele 8:2, 8:88, 10:1, Norrmalm 1:1, Södermalm 1:1, 1:2, Forsdala 1:1, 1:2, Nydala 1:1, Berglunda 1:16, 1:20, Hedlunda 4:11, 6:1, 6:2 samt Tellvattsliden 1:1.

För kommunens ca 1900 ha skogsmark har en grön skogsbruksplan tagits fram.

Inom kommunen bedrivs skogsbruk på större delen av den produktiva skogsarealen.

I normalfallet undantas minst 5 % av naturvårdsskäl beroende på skogsägarekategori.

Skogsvårdsstyrelsen är tillsynsmyndighet enligt skogsvårdslagen. Vid skötsel av skog måste vissa åtgärder som föryngringsavverkning i förväg anmälas till skogsvårdsstyrelsen. Ibland måste man göra en ansökan hos skogsvårdsstyrelsen eller länsstyrelsen och invänta ett tillstånd, t ex vid markavvattning.

Tillståndsprövning krävs också om fornlämningar berörs av markberedning. Enligt miljökvalitetsmålet ska inte fornlämningar skadas och skador på övriga kända kulturlämningar ska vara försumbara år 2010.

Särskilda bestämmelser gäller för Natura 2000 områden. Inom Vindelälvens och Öreälvens tillrinningsområden, Paubäckens huvudfåra och andra Natura 2000 områden i kommunen får inga åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön utföras utan tillstånd. Normalt omfattas flertalet skogsbruksåtgärder inom områdena av tillståndsplikten. Tillstånd kan även behövas för vissa åtgärder utanför områdena såvida inte särskild anpassning sker. Ansökan sker till skogsvårdsstyrelsen som bedömer vilka skogsbruksåtgärder som omfattas av bestämmelsen.

I skogsvårdslagen regleras skogsbrukets förhållande till rennärningen. Samråd skall ske enligt 20 § i lagen och enligt 24 § i förordningen. När tillstånd till avverkning inte får ges och om hänsyn till rennärningen regleras i lagens 21 §.

En restriktivitet gällande kalavverkning av bynära marker bör iakttas.

Kommunen kan inte direkt påverka det privata skogsbruket, men kan vid samråd med skogsvårdsstyrelsen verka för hänsyn till viktiga natur- och kulturvärden. De markägare som anslutit sig olika certifieringssystem kan även ha åtagit sig frivillig hänsyn, t ex att särskilt beakta skogsmiljöns rekreativvärden för lokalbefolkningen.

Alternativa skogsbruksmetoder bör beaktas med hänsyn tagen till nya forskningsrön och användningsområden.

Problemet för skogsnäringen är bl a att äldreavgångarna troligtvis inte kommer att ersättas med

nya yrkesverksamma. Ett ökat behov av arbetskraft finns, främst av skogsmaskinförare. SLA Norr gör insatser för att öka antalet sökande till naturbruksgymnasierna och målsättningen är också att öka andelen kvinnor som går skoglig inriktning.

Skogsmaskinförare är även en attraktiv yrkesgrupp när det gäller gruvnäringen, då dess maskinpark överensstämmer med skogsmaskinförarnas kunskaper. Vid utbildning och rekrytering skall även den kvinnliga arbetskraften tillvaratas.

Skogsbruket är i stort behov av arbetskraft under sommarhalvåret och anställer kvinnor, män och ungdomar för vissa verksamheter som inte bedrivs under vinterhalvåret. Åtgärder bör vidtas så att dessa arbetare har sysselsättning hela året, detta kan ske inom helt andra verksamhetsområden, som kräver personal under denna tid.

En analys över utvecklingen för skogen bör göras utifrån ökad konkurrens från lågprisländer.

Mål

Odlingslandskapet och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks. (NM)

Gödselhantering och -användning samt hantering av bekämpningsmedel i jord- och skogsbruket bör inte medföra mätbara negativa miljöeffekter på grundvattnet. (RM)

Vid uppförande av ny bebyggelse inom ett jordbruksområde skall hänsyn tas till skyddet av den brukningsvärda jordbruksmarken.

Stimulera till ökad självförsörjningsgrad på lokalproducerat livsmedel.

Det öppna odlingslandskapet inom kommunen skall bibehållas och utvecklas. (RM)

Ekologiskt lantbruk skall uppmuntras då 30 % av den brukade arealen i länet ska odlas ekologiskt och 10 % av djurhållningen ska vara ekologisk år 2005. (RM)

Att hitta former för energiodling på nedlagda myrodlingar, områden som inte hävdas, med användande av gödselmedel från samhället såsom aska, bark, slam.

Onaturlig försurning av marken motverkas så att den naturgivna produktionsförmågan och den biologiska mångfalden bevaras. (NM)

Markanvändningens bidrag till försurning av mark och vatten motverkas genom att skogsbruket anpassas till växtplatsens försurningskänslighet. (NM)

Skogsbruket är en tillgång för Lycksele särskilt om förädlingsindustrier i högre grad kan etableras.

Kommunen är medlem i BioFuel Region, en organisation för regional samverkan med fokus på drivmedel från cellulosa. BioFuel Regions syfte är att engagera utvecklingskrafter inom regionen för att genom kunskap och teknik producera och använda cellulosabaserade biodrivmedel.

Konkurrerande intresse

Jord- och skogsbrukets markområden kan också vara intressanta för rennäringen, kultur- och fritidsintressen, bebyggelse, naturvård och gruvindustri.

Där olika särintressen gör anspråk på samma markområde skall utredning göras om vilket intresse som skall ha företräde, dock skall jord- och skogsbrukets intressen väga tungt då de är viktiga näringar i kommunen.

Många områden kan nyttjas av flera intressen genom samförståndslösningar.

Skogen skall skötas så att den uthålligt ger en god avkastning då skogsnäringen är av mycket stor betydelse för kommunen.

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas. (NM)

Skogsmarker med hög virkesproducerande förmåga bör normalt undantas från bebyggelse.

Skogsbruk på mark inom tätortsnära områden och områden med natur-, kultur- och friluftslivsintressen skall bedrivas med hänsyn till dessa intressen.

Rennäring

Alla samebyar med vinterbetesområden inom kommunen, Malå, Gran, Ran, Ubmeje och Vapsten, utgör även till stora delar riksintresseområden.

Utgångspunkten för uttag av riksintressen för rennäringen är att det är en verksamhet både av fast och dynamisk karaktär. Riksintresset skall garantera att rennäringens verksamhet inte utsätts för störningar i så hög grad att näringens årscykel bryts eller att dess fortsatta existens på annat sätt äventyras.

Rennäringen skall bedrivas utifrån vad naturen tål så att överbetning inte sker, att den biologiska mångfalden bevaras och att en från ekologisk synpunkt god hushållning främjas.

Kärnområden har för rennäringen avgörande betydelse för möjligheten att varaktigt bedriva sin verksamhet, t ex vinterbetesområden.

Strategiska platser har betydelse för renskötselns möjligheter att klara t ex nödvändiga förflyttningar mellan olika betesområden genom den funktion olika förbindelse-länkar har. Det är t ex flyttleder, svåra passager, samlingsplatser och övernattningsställen.

Mål

Att noga planera nya bostads- och fritidshusområden så att dessa inte inverkar menligt på renskötseln.

Att regelbundna samråd med renskötselns kvinnor, män och ungdomar anordnas en gång per år.
Att rennäringens bestämmelser om renskötselns bedrivande nedanför odlingsgränsen, 1 oktober – 30 april skall efterlevas.

Att den biologiska mångfalden inom kommunens renbetesmarker bevaras.

På karta har bl a riksintresseområden, arbetshagar, samlingsställen och svåra passager redovisats.

Rennäringen kommer att fortleva som tidigare och utvecklas med exempelvis förädling av kött- och skinnprodukter. Viss verksamhet riktad mot turism förekommer.

Dess anspråk på manöverutrymme och behov av bostäder och anläggningar måste beaktas, men med hänsyn till andra näringars markutnyttjande.

Då flyttningen av renar idag sker genom transport med bilar men även på traditionellt sätt efter mark, är behovet av flyttleder och övernattningsbeten fortfarande aktuella.

Norska renskötare har i enlighet med den s k Lappekodicillen betesrätt i Sverige. Några särskilt avgränsade områden finns inte utpekade ännu.

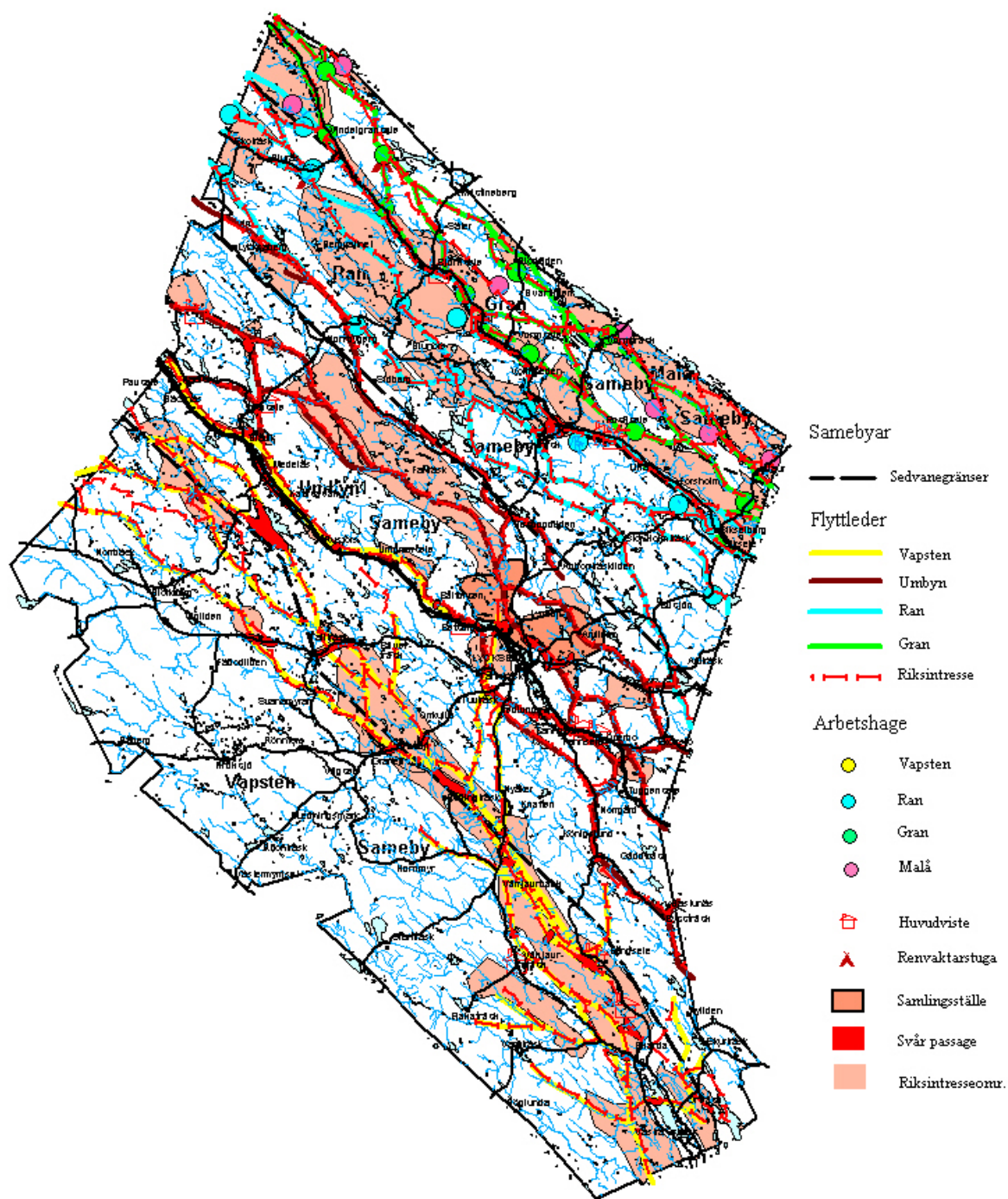
Konkurrerande intresse

Där rennäringen har sina intressen inom kommunen kan också särintressen såsom gruvnäring, täktverksamhet, natur-, kultur- och fritidsintressen förekomma.

Många områden kan nyttjas av flera intressen genom samförståndslösningar, dock skall rennäringens intressen väga tungt inom de områden som är av riksintresse för rennäringen.

Rennäring

2006-02-23

Mineraler och täkter

Gruvverksamhet

I minerallagen finns regler om hur utvinningen av mineraler möjliggörs. Bergstaten är den myndighet som ansvarar för tillämpningen av lagen.

Undersökningar av berggrunden med syfte att finna utvinningsbara fyndigheter (prospektering) kräver avancerade kunskaper.

Att undersökningar av berggrunden enligt minerallagen kommer till stånd är ett samhällsintresse, eftersom det är grundläggande för gruvnäringen, metall- och mineralindustrin samt verkstadsindustrin. Branscherna är av stor betydelse för sysselsättningen.

Fr o m 1993 sker ingen prospektering i Sverige i statlig regi utan endast genom de företag eller enskilda som beviljats tillstånd.

Undersökningstillstånd beviljas inledningsvis för en treårsperiod. För undersökningsarbetena krävs ofta, förutom undersökningstillståndet enligt minerallagen, särskilda tillstånd av länsstyrelsen, om t ex miljön skulle påverkas väsentligt.

Om en fyndighet påträffats och en utvinning bedöms sannolik kan företaget ansöka om en bearbetningskoncession. För att den ska kunna beviljas samråder bergmästaren med länsstyrelsen ifråga om miljökonsekvenserna av en bearbetning. Den som beviljats en bearbetningskoncession förfogar över fyndigheten under den tid koncessionen gäller, normalt 25 år.

Tre områden inom kommunen är av riksintresse, Kristineberg, Svartliden och Fäbodliden.

Det finns intressanta mineralfyndigheter inom kommunens gränser där två områden är prospekteringsvänliga. Gamla "Skelleftefältet" med i huvudsak Kristinebergsområdet samt nya "Guldlinjen" där Svartliden – Fäbodlidenområdet för närvarande är intressant inom kommunen.

Gruvnäringen kan ge en positiv utveckling i regionen de närmsta 30-40 åren om en brytning kommer till stånd. En gruvbrytning inom

kommunen ger även stora synergieffekter bl a inom handel, underhåll, transporter.

Problemen inom gruvnäringen är bristen av socioekonomiska utredningar samt finansiering av infrastrukturen.

I utredningsarbeten gällande gruvnäringen bör alla möjligheter genomlysas och framhållas i positiv anda, dock kan inte miljöeffekterna åsidosättas. Generellt för alla områden som innehåller värdefulla ämnen och mineraler gäller MB 3 kap 7 §, att områden så långt möjligt skall skyddas mot åtgärder som kan försvåra utvinningen.

Antalet sysselsatta inom gruvnäringen har under de senaste 15 åren minskat med ca 450 personer. Största minskningen mellan åren 1985-93 därefter har antalet sysselsatta varit ganska konstant.

Om gruvnäringen kommer att öka i takt med de tillgångar som prospekteringar under senare år visat, måste kommunen, för att undvika att s k "gruvrallare" från övriga landet inpendlar i husvagnsboende, verka för att utbildad arbetskraft finns inom kommunen.

Behovet av inflyttande arbetskraft kommer att finnas. Då dessa är överrepresenterade av män är det viktigt att det finns arbetstillfällen även för de medflyttande, som i detta fall huvudsakligen omfattar kvinnlig arbetskraft.

Miljöpåverkan vid gruvverksamhet kan vara grundvattensänkningar, inverkan på landskapsbilden, gråbergstippar och utsläpp i luft, detta p g a att restprodukterna genom sin vittringsbenägenhet är en potentiell källa till förorening av grund- och ytvatten samt kan ge spridning av giftiga metallsalter.

Täktverksamhet

Vid lokalisering av täkter skall hänsyn tas till riksintressen, ledningar och bebyggelse.

År 2002 fanns inom kommunen ca 30 täktstillstånd.

Tillståndsgivningen av täkter för naturgrus skall vara restriktiv. Naturgrus utgör en ändlig resurs och har ett skyddsintresse för grundvattnet. Bergkross, i stället för naturgrus bör användas i större utsträckning.

I miljömålsarbetet har i delmålet ”uttag av naturgrus” nämnts en del om att återanvändning av material skall öka. Det material som avses är bl a överskott av berg och grus från anläggningsbyggande liksom skrotsten i naturstensäktar och gråberg från malmgruvor m m. Det största hindret för ökad återanvändning är osäkerheten om vilka effekter på miljön olika material har.

Konkurrerande intresse

Markägare, rennärings-, natur-, kultur- och fritidsintressen samt miljöfrågor gällande mark och vatten är särintressen som kan finnas där gruvnäringen gör anspråk.

Mål

Gruvverksamhet

Att utveckla gruvnäringen, med hänsyn till de regler som gäller för bra miljö och levnadsvillkor.

Naturgrus

Användningen av naturgrus ska så långt som möjligt ersättas av restmaterial, krossat bergmaterial eller morän.

Naturgrusavlagringar med stort värde för dricksvattenförsörjningen och för natur- och kulturlandskapet bevaras. (NM)

Naturgrus nyttjas endast när ersättningsmaterial inte kan komma i fråga med hänsyn till användningsområdet (NM)

Täkter

Matjordstäkter skall ej förekomma inom områden med aktivt jordbruk.

Grus- och bergtäkter skall normalt inte lokaliseras närmare än 100 meter från sjöar och vattendrag och inte närmare än 300 meter från bostadsbebyggelse.

Täktverksamhet skall inte ske i områden av klass I i naturgrusinventeringen, klass I och II i våtmarksinventeringen samt klass I och II i framtida naturinventeringar.

Efter år 2003 tillåts inte nya, utvidgade eller förlängda tillstånd till materialtäkter inom inre eller yttre skyddsområde för vattentäkt. (RM)

Ett antal områden som representerar kommunens olika typer av geologiska formationer ges ett varaktigt skydd och undantas långsiktigt från exploatering.

Täktverksamheten i kommunen bör koncentreras till ett fåtal från miljö- och naturvårdssynpunkt lämpliga platser.

Att täktverksamheter bedrivs så att en från ekologisk synpunkt god hushållning främjas.

Att den geologiska mångfalden bevaras.

De olika intressena får vägas mot varandra och utredas gällande de sociala, ekonomiska och ekologiska aspekterna.

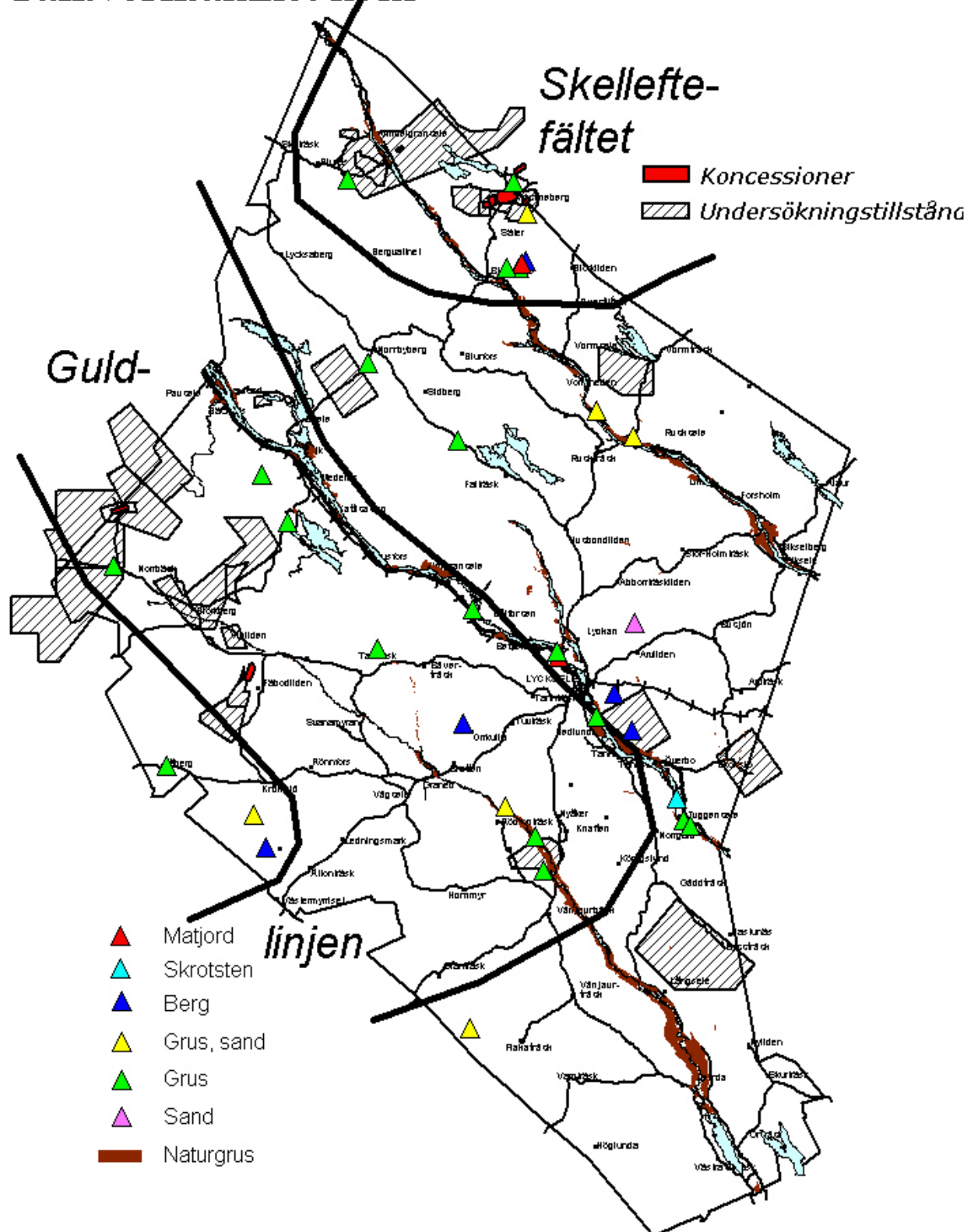
Skapande av arbetstillfällen samt goda ekonomiska förutsättningar ses dock som ett vägande skäl för att ge företräde sedan miljökonsekvensbeskrivning redovisats och hänsynstagits.

Mellankommunala intressen

Gruvnärings- och områden för bearbetningskoncession alternativt undersökningstillstånd sträcker sig över kommungränserna mot Storumans kommun, Malå, Vindeln och Vilhelmina.

Bearbetningskoncessioner, undersökningstillstånd Täktverksamhet m m

2004-07-01

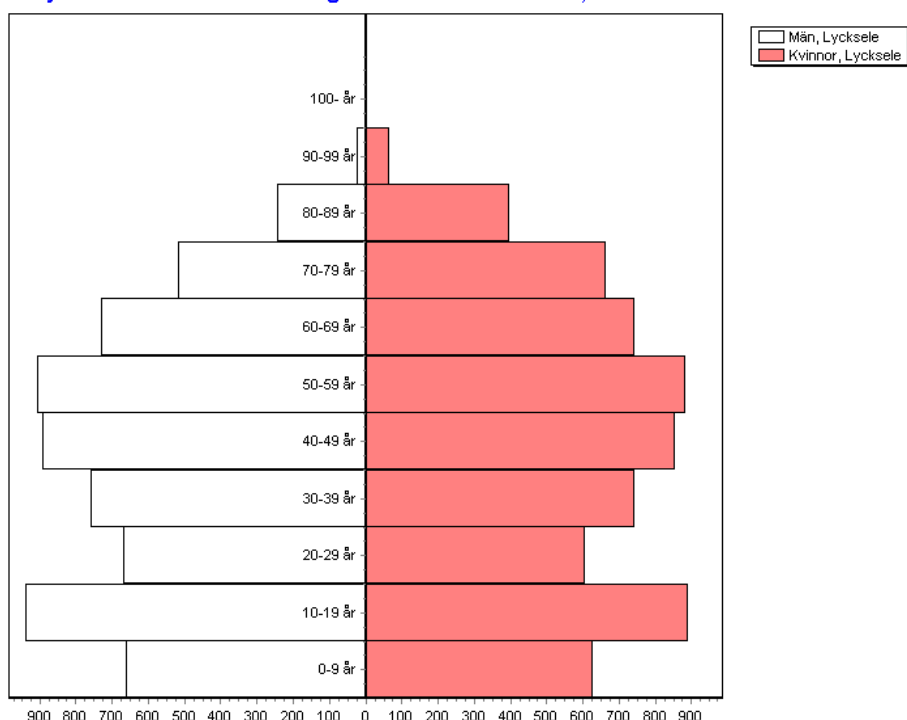

Näringsliv

Översiktsplanen är en del i kommunens utvecklingsplanering. För att kunna bedöma om utvecklingen är lämplig från allmän synpunkt fordras en helhetssyn på användning av mark, vatten och på bebyggelsefrågor. En genomgående tanke är att tillväxt i utvecklingscentra ger spridningseffekter i omgivande bygder.

Lyckseles läge som stad i södra Lappland har bidragit till att service och centrumfunktioner inte vänder sig enbart till den lokala befolkningen utan även till boende inom regionen, Södra Lappland.

Lycksele kommun - Befolkningen 2003-12-31 efter ålder, kön

Den viktigaste frågan för kommunen när det gäller näringslivet är att skapa och behålla arbetstillfällen. Om kvinnor i fertil ålder minskar i kommunen och inga barnfamiljer flyttar in eller stannar kvar i bygden på grund av för få arbetstillfällen, i en tid då vi blir allt äldre, skapar problem för kommunen.

Företagsstrukturen i Lycksele domineras idag av de små företagen. En miljö som erbjuder goda yttre förutsättningar för verksamheten har betydelse både för de befintliga företagens överlevnad och för möjligheterna att locka nya företag till orten.

Inom tätorten och även i några byar inom kommunen finns ett stort antal företag vilket

ger uttryck för en väl etablerad företagsamhet. Det gäller att tillvarata och skapa möjligheter för utveckling och expansion av dessa företag.

Inom kommunen finns förutsättningar för våra basnäringar, t ex trä- och metallindustri. Fram till 2015 behöver tillverkningsindustrin personal för att ersätta alla åldersavgångar. Ny teknik medför kontinuerlig efterfrågan på personal med olika kompetenser. Fler utbildade ingenjörer på mellannivå behövs.

Tjänstesektorn har stor betydelse för kommunen. Utbildningsinsatser för sköterskor, lärare och servicepersonal behövs, så att välutbildade personer finns tillgängliga vid behov.

Kommunen bör arbeta för att dessa tjänster blir attraktiva inom ett stort upptagningsområde, genom att utveckla stadens utbud.

En god social service i form av väl fungerande barn- och äldreomsorg, hälso- och sjukvård samt rättsväsende är tillväxtskapande verksamheter.

Några viktiga orter för kommunens utveckling: Skelleftefältet – Kristinebergsområdet samt Guldlinjen – Svartliden-Fäbodliden för gruvindustrin, byarna efter Vindelälven och Ume älv bl a för turistiska satsningar, Hedlunda för flygverksamheten,

Örträsk m fl byar som bevarar det öppna landskapet genom jordbruksverksamheten. Aktiv näringspolitik skall även innebära att miljöeffekter bevakas.

Nylokalisering av industrier inom tätorten avses ske öster om Furuviks industriområde. Industriområdena utvecklas med utgångspunkt från sin huvuduppgift och särart.

Man bör eftersträva en samlad infartsskyltning med översikter över områdena och dess verksamheter.

Kommunen skall ta till vara den potential som finns gällande friluftsliv, turism, jakt-fiske, areella näringar och bärindustri.

Mål

Att förändringar och nytänkande tas till vara som kan leda till behållande och nyetablering av service och arbetstillfällen i tätorten och på landsbygden.

Att utarbeta näringslivsbefrämjande åtgärder som ökar sysselsättningstillväxten i kommunen.

Att aktivt verka för att rekrytera ungdomar till utbildningar som efterfrågas av vårt näringsliv.

Att undersöka och planera för kvinnor och mäns behov av attraktiva områden för friluftsliv och rekreation, då de är en viktig del av kommunens och regionens attraktionskraft för turism, näringsliv och ortsbefolkning.

Handel

Ett av Lyckseles ursprung är handeln. Stads kärnan har oftast handelsplatsen som sitt drivmedel och kulturarvet är knutet till den bebyggelse och stadsstruktur som handeln har gett. För att utveckla handeln fordras en samverkan mellan kommunen, konsumenterna, handeln och fastighetsägarna. Stads kärnan skall kunna erbjuda butikslokaler till varierad hyresnivå för att garantera en allsidighet i butiks- och varuutbudet.

En ökad etablering av externa köpcentra kan motverka en hållbar stadsutveckling. Därför bör extern handel endast innehålla handel med skrymmande varor, dvs varor som i huvudsak måste fraktas med släpvagn, ex möbler, vitvaror, byggmaterial.

Externt belägen handel med passande varusortiment kan på ett positivt sätt komplettera stadskärnans handel.

Det kan dock finnas en risk att de ökade arbetstillfällen som följer med externetableringar försvinner i och med att de mindre handelsföretagen inte överlever. Detta drabbar långsiktigt kommuninvånarna och kommunen som helhet, det är därför viktigt att konsekvensanalyser görs.

För några handlare är centrum bästa läge, för andra är externt läge det som fungerar bäst eftersom alla handel inte är lämpad för de centrala kvarteren. Det gäller att genom planering hitta en blandning som tillfredsställer både handeln och samhällets behov, en blandning som syftar till jämställdhet mellan kvinnor och män.

Ju mer utglesad butiksstrukturen blir, desto sämre utgångsläge för de konsumenter som inte har tillgång till bil.

Kommunen skall genom stadsplanläggning visa på och ha en beredskap när det gäller placering av handel i externa lägen.

Hänsyn till landskapsbilden är viktig vid externetablering. Ny bebyggelse ska enligt arkitekturpropositionen utgöra positiva tillskott till den befintliga miljön. Kravet på estetiska värden beaktas och tas tillvara i PBL. Detta gäller all bebyggelse, även handelns anläggningar.

Lycksele skall fortsätta att arbeta för att vara affärscentrum i inlandet. Det innebär att vi måste skapa en framtidstro inom kommunen

så att befintliga och nya entreprenörer vågar satsa.

Lanthandel finns i Vindelgransele, Kristineberg, Rusksele, Norrbyberg, Kattisavan och Örträsk. De fasta dagligvarubutikerna utgör grundstenarna i en bra varuförsörjning och fyller också en stor social funktion.

För att öka servicen till dem som har långt till dagligvarubutiken ger kommunen bidrag för att stödja hemsändningsverksamheten. Detta stöd kan också ses som ett medel att stimulera köptroheten för att på sikt kunna behålla butikerna på landsbygden.

Mål

Att trygga varuförsörjning av dagligvaror i hela kommunen.

Att varuförsörjningsplan revideras kontinuerligt.

Att konsumentvägledningen upprätthålls.

Att fortsättningsvis vara handelscentrum i södra Lappland och planera för en attraktiv handel för kvinnor, män, barn, ungdomar och gamla.

Kommunikation

En allt större och snabbare rörlighet ställer krav på infrastruktur, såsom vägar, järnvägar och flygplatser samt infrastruktur för informationsteknologin.

Trafiken skall hanteras så att miljö och trafiksäkerhet förbättras.

Flyg

Flygförbindelsen med Arlanda har en central betydelse när det gäller regionens framtida utveckling.

Miljöstörningar från flygplatser innebär flygtrafikbuller, vatten- och luftföroreningar. I samband med utbyggnad av flygplatsen

gjordes en flygbullerutredning och en miljökonsekvensbeskrivning.

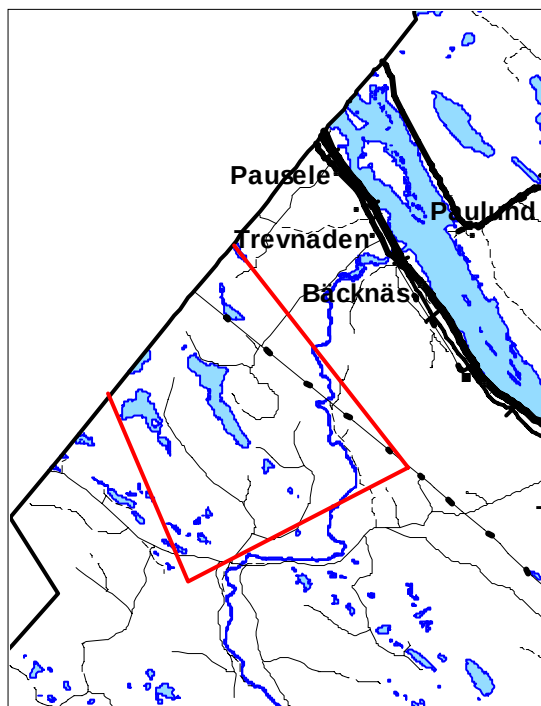
Flygtrafikens utveckling, storlek och ljudnivå på flygplanen, tidpunkter för start och landning är svåra att planera för.

En viss frihet för expansion av flygverksamheten måste finnas. Det är därför ett krav att bostads- eller fritidsbebyggelse inte planeras för nära flygfältet. Bebyggelse, som inte kan jämföras med bostäder, såsom industribyggnader, garage m m, kan tillåtas i närområdena till flygplatsen.

För Lycksele flygplats finns lagakraftvunna områdesbestämmelser som visar områden som berörs av hinderytor samt bestämmelser för bebyggelse m m i anslutning till flygplatsen. Dessa områdes-

bestämmelser ligger till grund i den fysiska planeringen.

Höjdbegränsande områden för Storumans flygplats påverkar Lycksele kommun vid kommungränsen mellan Storuman och Lycksele. Området ligger ca 2 km väster om E12 till en bredd av ca 4 km och från kommungränsen ca 5 km in i kommunen.

Flygbullerutredning för Lycksele flygplats 1997 till 2010 finns framtagen av Tunemalm Akustik AB.

Flygplatsen står för stora värden, både företags- och samhällsekonomiska. Att förvalta flygplatsen väl så att den även i framtiden kan användas på det sätt som kommunens företrädare och Luftfartsverket bedömer att den skall användas, är en viktig förutsättning för regionens utveckling.

Flygets verksamhet, som är viktig för Lyckseles attraktionskraft gällande näringsliv och turism m m skall ha företräde framför enskilda intressen om samverkanslösningar inte kan göras.

Flygtrafiken är också viktig för ungdomarnas kvarboende eftersom det minskar det psykologiska avståndet till övriga Sverige.

Detta innebär att ungdomar kan arbeta och bo i kommunen och samtidigt ha tillgång till det utbud av nöjen och den kompetens som finns på större orter.

Räddningshelikopter

Västerbottens län är Sveriges näst största län. Räddningshelikopter finns placerad i Lycksele, den ort i länet som ligger bäst placerad med hänsyn till insatstid, då största delen av befolkningen nås inom 35 minuter, den "gyllene timmen". Helikoptern är försedd med kvalificerad utrustning som motsvarar två intensivvårdplatser på sjukhus.

Den enorma resursförstärkning för Lycksele lasarett, samt den trygghet för befolkningen i inlandet och länet, som räddningshelikoptern utgör, innebär att det är av mycket stor vikt att räddningshelikoptern fortsättningsvis är stationerad i Lycksele, så att alla medborgare får samma förutsättningar till insatser vid akut sjukdom och olycksfall.

Räddningshelikoptern är stationerad vid Lycksele Flygplats. Helikopterflygplats finns även vid Lycksele lasarett.

Tidigare har anlagts en helikopterplatta vid Sågavan i närheten av Hotell Lappland. Denna landningsplats är inte en godkänd helikopterflygplats enligt de bestämmelser som erfordras för sådana. Helikopterflygplatsen är emellertid viktig att bevara för framtida utveckling.

I Kristineberg, inom gruvområdet, finns en utelandningsplats. Denna landningsplats är inte en godkänd helikopterflygplats enligt de bestämmelser som erfordras för sådana, men är viktig att bevara för insatser, bl a vid eventuell gruvolycka.

Vägar

Lycksele har ett glest allmänt vägnät. Stommen utgörs av en europaväg och fyra länsvägar. Härutöver finns ett antal mindre allmänna vägar och ett stort antal skogsbilvägar.

Det glesa allmänna vägnätet gör att skogsbilvägarna får betydelse för tillgängligheten främst sommartid och ökar framkomligheten för nyttrafiken.

Ansvar för planering, byggande och drift av vägar och gator delas mellan staten, kommunen och enskilda.

Vägarna 363 och E 12 har en utökad byggnadsfri zon på 30 m. Övriga allmänna vägar har en byggnadsfri zon på 12 m.

Prövning av bygglov intill vägområde ska ske med hänsyn till byggförbud enligt väglagens 47 § samt med särskild hänsyn till miljöstörningar och till vägens bestånd, drift eller brukande enligt väglagens 45 §. Samråd skall ske med Vägverket.

Byggnadsåtgärder som ej kräver lov skall prövas av Länsstyrelsen enligt 47 § VL. För anslutning av enskild väg till allmän väg eller ändring av befintlig anslutning, krävs tillstånd av Vägverket enligt 39 § VL.

Tillstånd krävs dock ej för vägar som är redovisade i detaljplan eller förutsatta i områdesbestämmelser.

Inom ett avstånd av 50 m från vägområde, krävs tillstånd från Länsstyrelsen för uppsättning av skyltar enligt 46 § VL.

Inom frisktstriangel (75 m från korsning), vid korsning mellan allmän väg och annan större enskild väg eller allmän väg och järnväg får ej bebyggelse uppföras som kan inverka menligt på trafiksäkerheten enligt 47 § VL.

E12 är av riksintresse i hela sin sträckning genom kommunen. Olämpligt placerad bebyggelse i förhållande till vägen kan ge negativa effekter med avseende på trafiksäkerhet, framkomlighet, drift och standard.

Kommunen arbetar tillsammans med övriga kommuner inom länet, Vägverket och länsstyrelsen för att få TEN-status på E12 i hela sin sträckning.

I arbetet för att höja E12:ans betydelse ur ett internationellt perspektiv kan nämnas följande utredningar:

Idéstudien ”På Tvärsen” (Infraplan oktober 2004) sammanfattar ett antal strategiska åtgärder som gäller den fysiska infrastrukturen som sammanbinder Holmsund, Umeå med Storuman, Tärna-fjällen. Rapporten sätter även in stråket i sitt transnationella sammanhang dvs som förbindelselänk mellan Atlanten, Mo i Rana och Vasa, Finland och Balticum.

Rapporten ”Tillgängligheten till järnväg och andra transportmedel i E12-stråket” (Vägverket Konsult mars 2003) analyserar möjligheterna att nå stråket och att transportera sig inom stråket. Rapporten ”Kommunikationer och regional utveckling” (Infraplan september 2003) pekar på de normativa anspråken på utveckling och förstärkningar av stråket.

För den fortsatta utvecklingsplaneringen i Lycksele är det viktigt att ta avstamp i dessa rapporter för att på ett sakligt sätt kunna argumentera för åtgärder i de nationella och regionala investeringsprogrammen för infrastrukturen.

Tunneln under Umskaret som blir klar 2006 kommer med stor sannolikhet att påverka framförallt de tunga transporterna.

Botniabanan kommer att påverka både gods och persontransporterna i stråket.

Väsentligt även för Lycksele är att Kvarkenförbindelsen är säkrad.

Det är angeläget för Lycksele kommun, med vårt centrala geografiska läge i stråket, att arbeta för snabba och säkra förbindelser i stråket som helhet. I detta ingår bl a att stödja en förbättring av väg 363 och länkningarna till E12.

Järnväg

Med hänsyn till den betydelse som järnvägsnätet har från kommunikationssynpunkt är det angeläget att det ges ett skydd mot olämpliga exploateringsåtgärder utanför planlagda områden.

Med skydd för järnvägen menas att bebyggelse eller andra verksamheter inte får förläggas så nära järnvägen att driften och brukandet av järnvägen påverkas negativt. Detta innebär att erforderliga skyddszoner skall beaktas. Vidare skall hänsyn tas till trafiksäkerheten och eventuella geotekniska problem.

Med skydd för omgivningen menas att störningseffekterna från järnvägen i form av buller och/eller vibrationer skall beaktas vid beslut om markanvändning.

Vid prövning av fastighetsbildning måste tillses att sådan fastighetsbildning inte kommer till stånd som förutsätter tillfart via en plankorsning med järnväg till en allmän väg eller till centrumfunktioner.

Inom ett avstånd av minst 50 m från järnväg gäller att nya bebyggelselokaliseringar eller fastighetsbildningar, som kan komma att störa eller störas av järnvägstrafiken, inte får förekomma såvida det inte är fråga om redan befintlig bebyggelse där kraven enligt fastighetsbildningslagen bedöms uppfyllda. Betydligt större avstånd kan fordras med hänsyn till vibrationer och/eller buller.

Exploateringsintressenter måste vara beredda att utföra och bekosta de åtgärder mot buller och/eller vibrationer som bedöms erforderliga. Nybyggnadsärenden och därmed sammanhängande fastighetsbildning samt andra trafikalkstrande verksamheter kommer att behandlas restriktivt om trafikförsörjningen skall ske via en enskild väg, som i samma plan korsar järnvägen, om en sådan lokalisering bedöms försvåra ett framtida borttagande av plankorsningen.

I samband med prövning av ovan angivna lokaliseringar skall samråd ske med Banverket, Norra regionen i Luleå.

Kommunen arbetar för en upprustning av tvärbanan för främjande av gods- och persontrafik. Det är av stor regional betydelse om persontrafik kan komma till stånd från Storuman till Umeå, med anknytning till Botniabanan. En väl fungerande järnvägstrafik kan öka inflyttningen till inlandet och bidrar därmed till en långsiktig hållbar utveckling för länet som helhet.

Kollektivtrafik

Busstrafiken består av stomnätet i länet och av lokaltrafiken. Lycksele utgör knutpunkt för södra Lappland. Vägverket arbetar fortlopande med att förbättra och komplettera busshållplatser efter det allmänna vägnätet. Stomlinjenätet ska tillgodose behovet av regionala förbindelser på sträckor där alternativa resmöjligheter saknas. Till dessa förbindelser skall den lokala trafiken matas. Kompletteringstrafik i glesbygd finns där resandeunderlaget inte medger busstrafik.

Anslutningen mellan tåg, buss och flyg är viktiga vid tidtabellplanering. Lokal trafikplan finns upprättad och ajourhålls.

Skoter

Ledplan för skoter är upprättad och antagen av kommunfullmäktige 1997.

Snowled är en frivillig sammanslutning för snöskoterförare. Ambitionen är att motivera utbildning av skoterförare och att skapa bra ledssystem. Lycksele kommun ligger långt fram när det gäller leder för skoter. Genom Blå Led och Via Baltica Nordica projekten så kommer det att finnas ett ledssystem som täcker hela E12-stråket. Ledsystemet är digitaliserat.

Den ökade motoriseringen och mekaniseringen av både arbete och fritid har ökat körning i terräng. All terrängtrafik regleras i terrängkörningslagen och skall ta hänsyn till bebyggelse, jord- och skogsbruk samt friluftslivet.

Trafikförordningen föreskriver bl a att ”Den som för fram fordon ska visa särskild hänsyn mot barn, äldre och den som har ett funktionshinder eller sjukdom”.

Skotertrafiken berör direkt eller indirekt flera av de nationella miljökvalitetsmålen.

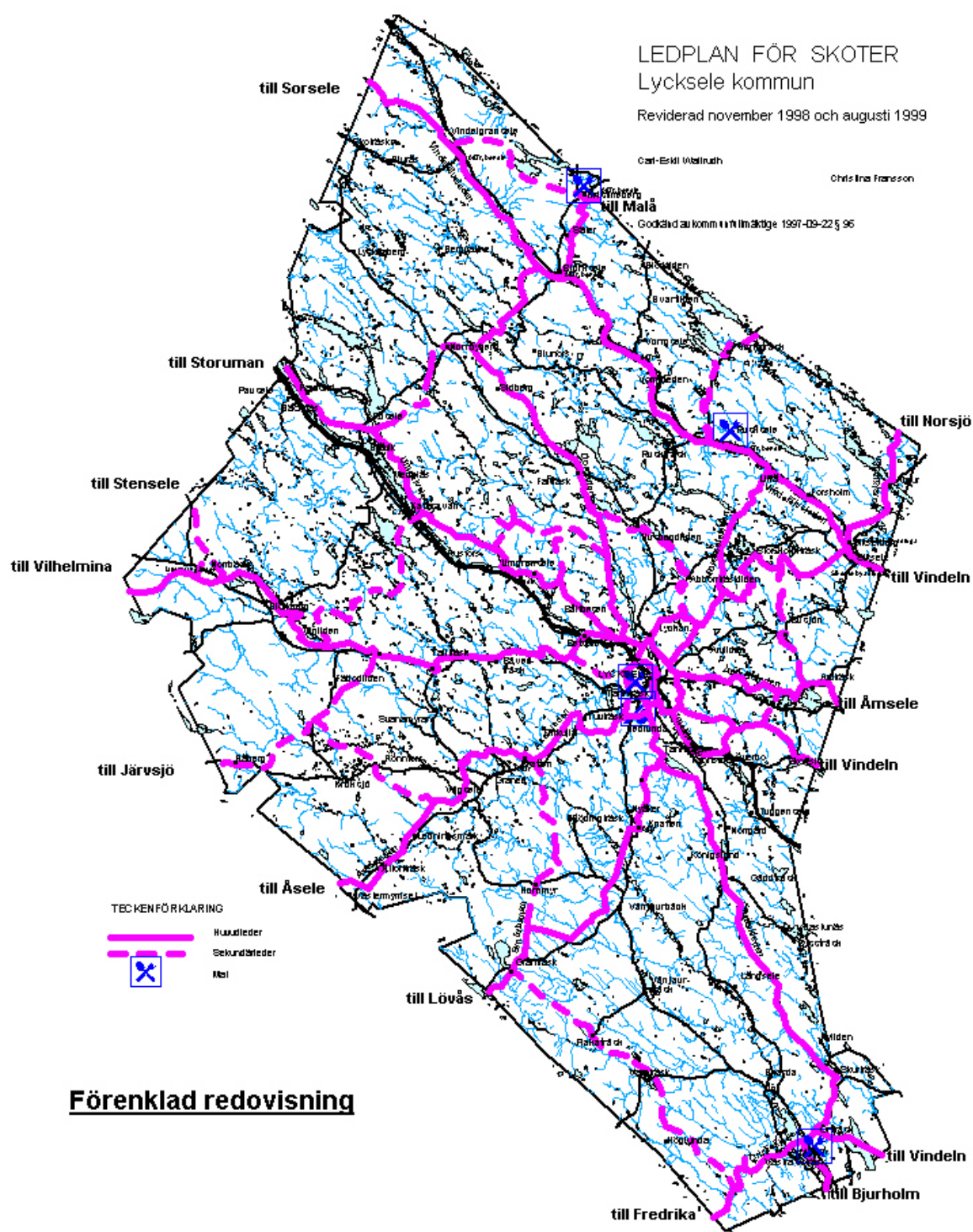
För rekreation och olika näringar är användandet av snöskoter av värde.

För personer med funktionshinder kan snöskoter ge högre tillgänglighet till naturupplevelser.

Vattenskotter

Användningen av vattenskotter regleras eftersom den kan orsaka bullerstörningar i fritidsmiljöer och skador på djur- och växtliv. Körning med vattenskotter är endast tillåten i allmänna farleder och områden som godkänts av länsstyrelsen.

Kommunen kan föreslå länsstyrelsen att upplåta områden om intresse finns. Det gäller då områden där risken för störning är liten, vilket innebär att tätbebyggda områden och områden med känsligt djur- och växtliv inte är aktuella.

Mellankommunala intressen

Tvärbanan

Botniabanan som tas i drift 2008, kommer att förändra förutsättningarna för orterna i E12-stråket.

Om dagtågstrafik hela vägen med persontrafik från Storuman till Umeå, med anknytning till Botniabanan, kommer till stånd kommer det att ha en mycket stor regional betydelse.

Tillgängligheten till/från fjällen kan tillgodoses med omstigning till buss.

Tvärbanan nyttjas idag i huvudsak för godstrafik, men stora flöden går fortfarande på landsväg.

Med förbättrad Tvärbana skapas bättre bankapacitet, rationellare trafikeringsförutsättningar och tillgänglighet för godstrafiken. Tågvikten per lok och hastigheten borde kunna höjas och transportkostnaderna reduceras. Godstrafiken bör prioriteras.

En väl fungerande järnvägstrafik kan öka inflyttningen till inlandet och bidrar därmed till en långsiktig hållbar utveckling för länet som helhet.

Arbets- och studiependling

Under de senaste åren har man i två skilda uppsatser studerat den pendling som bl a berör Lycksele kommun. "Arbetspendling, en undersökning av individens och arbetsgivarnas syn på pendling och dess påverkan på arbetslivet" (Cecilia Olofsson november 2002) samt "Att resa till arbetet – om pendling i befolkningsmässigt glesa miljöer" (Erika Sandow januari 2005). Det förefaller som om pendlingens omfattning är tämligen konstant, men med en tendens att minska. Starkt förenklat kan vi konstatera att pendling, sett ur individens synpunkt, beror på att det attraktiva arbetet, utbildningen eller det attraktiva boendet ligger på ett sådant avstånd från varandra att man måste pendla om man vill behålla båda alternativen. Generellt betyder det att kommunen ska inrikta sig på att både utveckla attraktivt boende, studie- och arbetsmiljöer. Det förefaller även rimligt att kommunen, där det är möjligt, försöker underlätta den pendling som sker, både för att behålla boende och för att få tillgång till arbetskraft.

3G-kommunikation, bredband

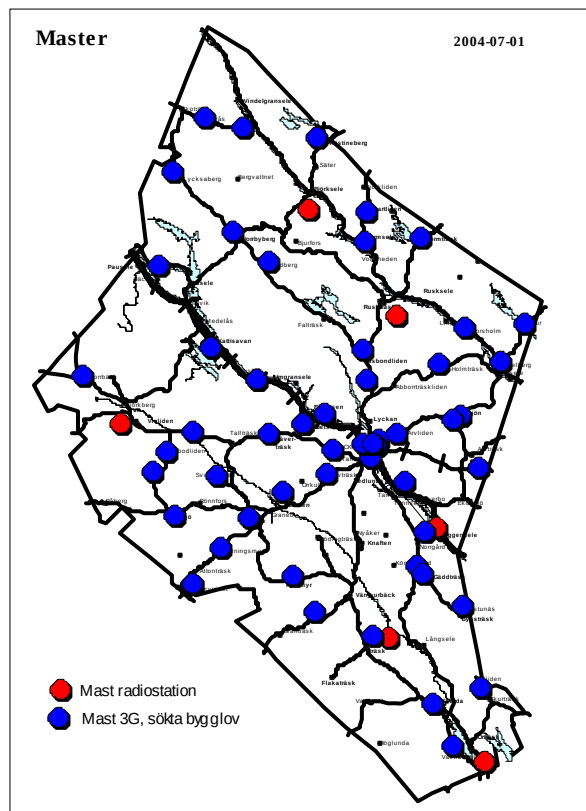
Kommunen har lämnat bygglov för ca 50 3G-master. Hur många av dessa som kommer att byggas är osäkert då antalet fast boende i flera byar är för få för att master kommer att sättas upp. Detta blir ett problem för många glesbygdskommuner då täckning inte kommer att finnas inom hela kommunen. För Lyckseles del är bl a Stöttingfjället ett område som inte kan nås med mobiltelefon och med den glesa befolkningsstruktur som är inom detta område kommer nog ingen förbättring att ske.

Socialstyrelsen och andra myndigheter har i olika utredningar om elektriska och magnetiska fält och ohälsa, funnit att det inte finns någon grund för att utarbeta gränsvärden eller reglera användningen av el. Misstankar om ett samband mellan strålning och cancer har i senare års forskning varken kunnat beläggas eller ta bort misstankarna.

Forskning i andra länder bl a Spanien och Frankrike visar dock på ett samband, därför finns skäl att kommunen vid bygglovgivning ser till att masterna placeras på platser som påverkar människor och miljö så lite som möjligt, om detta är ekonomiskt och tekniskt rimligt.

Miljöbalken innebär hänsynsregler. Ansvar för att miljöbalken efterlevs har de fastighetsägare som upplåter plats för att sätta upp mobilbasstationer och operatören som ansvarar för sändaren. Båda ansvarar för att ex hyresgäster får information om mobilbasstationerna och att de inte blir utsatta för risker. Operatören har även skadeståndsansvar enligt 32 kap MB för eventuella miljöskador som kan uppkomma till följd av verksamheten.

Beslut måste ofta fattas trots att inte alla fakta finns tillgängliga. När man är osäker över hur miljörisker skall hanteras ska försiktighetsprincipen tillämpas. Politiker måste vid beslut fråga sig om verksamheten kan betecknas så ofarlig att tillstånd kan ges. Det som enligt försiktighetsprincipen ska avgöra hur besluten tas, är den vetenskapliga informationen som finns att tillgå.

Bredband

Kommunstyrelsen har antagit ett IT-infrastrukturprogram för Lycksele kommun, ver 2002-04-09. I programmet har det på ett övergripande sätt beskrivits kommunens befintliga IT-infrastruktur samt pekat ut områden som är prioriterade för en fortsatt utbyggnad m m. Bredbandsutbyggnaden inom kommunen utgörs dels områdesnät, ett fibernät inom en by eller tätort, dels ortsammanbindande nät, det nät som förser respektive by med datakommunikation ut mot omvärlden.

Fram till 2003 har områdesnät byggts i Kristineberg, Ruskesele, Kattisavan, Umgransele, Hedlunda, Tannsele och Bratten. Områdesnäten är dimensionerade för alla hus i byarna. Anslutningen varierar mellan 35 och 97 %.

Inom Lycksele stad finns inte något finmaskigt områdesnät, utan bara ett nät som täcker stora delar av tätorten med anslutningspunkter för fortsatt utbyggnad med områdesnät. Stadsdelar som saknar anslutningspunkter är Normalm, Norräng, Furuvik, Forsdala och Lugnet.

Ortsammanbindande nät är byggt med radiolänkar till Ruskesele och Kristineberg. Till övriga byar som har områdesnät har fiber dragits från Lycksele stad.

Ett antal stråk har byggts inom länet som förbinder samtliga kommuner. Lycksele ingår i Stråk 2 med förbindelse Storuman – Lycksele – Umeå där varje kommun äger fiberförbindelsen inom den egna kommunen, vilket innebär att Lycksele kommun har en fiberförbindelse mellan kommungränsen mot Storuman – Lycksele – kommungränsen mot Vindeln.

Tillgång till områdesnät och ortsammanbindande nät blir allt viktigare för invånarna i kommunen då flera tjänster blir tillgängliga i bredbandsnäten.

Fram till 2006 kommer områdesnät att byggas i Lycksele stad, Tuvträsk, Betsele, Björksele och eventuellt Örträsk. Ortsammanbindande nät kommer även att byggas till dessa byar.

Ett stort intresse finns från många byar i kommunen att få del av bredbandsutbyggnaden. Eftersom finansiering i form av statliga medel inte är beslutade efter 2005 är fortsatt utbyggnad osäker.

Andras nät i kommunen

Förutom länsnätet AC-Net som förbinder Lycksele med övriga kommunhuvudorter i länet kan följande operatörer erbjuda kapacitet i Lycksele.

Tele2: Ett utbyggt och för datakommunikation uppgärdat kabeltv-nät finns där datakommunikation erbjuds till större flerbildshus. Tele2 har inte anslutits till huvudnoden i det kommunala fibernätet.

Banverket: Enligt uppgift kan Banverket erbjuda punkt till punkt access baserad på transmissions-tekniken SDH upp till 2,4 Gb/s (STM-16).

Avlämningspunkt är i Stadshuset. Utanför centralorten finns inga avlämningspunkter.

Telia: I Västerbotten utgör Lycksele en knutpunkt i Telias fiberstruktur. Enligt uppgift är kapaciteten och tillgång till fiber längs E12 mycket god.

Teracom: Lycksele är en nod i Teracoms stamnät där SDH och ATM-tjänster erbjuds. Främst förknippas företaget med luftburen kommunikation över mikrovågslänkar eller satellit via dotterbolaget NSAB.

Brinet: Brinet är en privat operatör som i första hand på hyrda förbindelser säljer kommunikationstjänster ut till slutkund.

Mål

Flyg

Verka för behållande och utveckling av flygtrafiken på sträckan Lycksele-Arlanda.

Flyget ska vara tillgängligt för alla. Det ska ha hög transportkvalité samtidigt som det ska bidra till förutsättningar till en god utveckling för Lycksele och regionen.

Räddningshelikopter

Verka för behållande av en permanent räddningshelikopter i Lycksele.

Vägar

Att verka för att E12:an får TEN-status och ökad internationell betydelse.

Verka för att största möjliga anslag kommer kommunens allmänna vägar tillgodo för upprustning och underhåll.

Verka för bättre trafiksäkerhet på de allmänna vägarna inom kommunen, framförallt E12:an med dess stora belastning.

Verka för att sänka störningar från biltrafiken med avseende på buller och avgaser m m.

Verka för att miljövänligaste tillgängliga bränsle används.

Järnväg

Verka för bättre och snabbare person- och godstrafik med ökad tillgänglighet.

Kollektivtrafik

Att utveckla och anpassa kollektivtrafiken, genom täta turer, korta avstånd till hållplatser och ökad tillgänglighet mellan de olika trafikslagen.

Skoter

Att utveckla skoterledsplanen.

Master

Bygglov för 3G-master skall lämnas utifrån de förutsättningar som framkommer från tillgängliga forskningsresultat gällande strålningsrisker m m.

Bredband

Infrastrukturen för tele- och datakommunikation bör omfatta hela kommunen.

Kommunikation ska kunna erbjudas till konkurrenskraftiga priser och ha tillräcklig kapacitet och hög tillgänglighet mot omvärlden.

Kommunen skall svara för att kontinuerlig utbyggnad av nätet sker i mån av budgeterade och externa medel.

Turism

Turismen har stora utvecklingsmöjligheter främst genom samarbete mellan befintliga entreprenörer. Ett forum, Kraftprocessen, där flera entreprenörer inom turistbranschen ingår tillsammans med kommunen, arbetar kontinuerligt med turistsatsningar i kommunen.

Bockslidenområdet med Slalombacken, Björngrottan, Lapplandsporten, Motorstadion, Tuggengården m m är ett viktigt område med varierande utbud som skall ses som ett komplement till Gammlplatsen, Djurparken och Ansia badpark.

Gammlplatsen inom Lycksele stad med bl a Skogsmuseum, Skogsmaskinmuseum, många gamla byggnader, Margareta kyrkan, samisk kultur och mycket mer, liksom Djurparken med ett 30-tal djurarter från vår nordiska fauna utgör stora turistattraktioner.

Bockslidenområdet har stora utvecklingsmöjligheter. En upprustning av slalomanläggningen för att konkurrera med anläggningar i kringliggande kommuner är nödvändig. Ett brett utbud och bra kommunikationer skapar goda förutsättningar.

Tannen, ett område i stadens omedelbara närhet har ett rikligt och varierande skidspårssystem från 2,5 km – 16 km. Anläggningen kan mycket väl konkurrera med andra orter när det gäller att arrangera SM och andra stora tävlingar

Kommunen har fina skoter-, kanot- och vandringsleder som kan locka turister med olika intresseinriktningar.

Campingplatser, med varierat utbud finns i Lycksele stad och Kattisavan.

Jakt och fiske är andra intressen som har stora turistiska utvecklingsmöjligheter inom kommunen.

Fiskets utveckling är beroende av kvalitén på naturbeståndet, vilket ofta efterfrågas av besökande fiskare. Långsiktiga satsningar i syfte att utveckla dessa bestånds status och kvalitet bör ges hög prioritet. Särskilt värdefulla sportfiskevatten med naturbestånd finns bl a i Vindelälvsystemet, Öreälven och Paubäcken.

Fiskeentreprenörernas samarbete med lokala fiskeförvaltningsorganisationer bör uppmuntras. En bra hantering av fisketurism har visat sig vara en effektiv form av naturvård som i sin tur även är självgenererande.

Gruvkyrkan i Kristineberg är ett unikt turistmål som är mycket välbesökt.

Turismnäringen har under senare år haft ca 150 personer årsanställda. Lycksele har väldigt duktiga och drivna entreprenörer. Många av dem är unga och driftiga vilket gör att verksamheterna bedöms säkrade för lång tid framöver. Behovet av unga entreprenörer vid generationsskiftet finns inom 10-15 år.

Problemet är att turismen är ung som näring och svår att identifiera bl a genom ”hemmablindhet”, vilket gör att marknadsföring av de tillgångar som finns inom kommunen behöver förbättras. Vägverket arbetar kontinuerligt med uppsättning av nya brun/vita vägmärken som visar på turistiskt intressanta platser.

Ren luft, rena vatten, orörd natur och tystnad är värden som bör marknadsföras både i europeiskt som internationellt perspektiv.

En efterfrågan av tjänster inom turistsektorn skapar en växande marknad för hotell, restauranger, campingplatser, rekreation, kultur, handel och annan service.

Mellankommunala intressen

Botniabanan kan tillsammans med Tvärbanan bidra till en förstärkt utveckling i stråket Umeå-Vännäs-Vindelns-Lycksele-Storuman genom förbättrad tillgänglighet. Förutsättningen är att persontrafik återupptas på Tvärbanan. En resandeökning förväntas tillkomma om man medvetet profilerar orterna i stråket.

I planeringen är det viktigt att samordning med tidtabellen för Botniabanan sker.

Skid-, fiske- och sommarturism har stora utvecklingsmöjligheter i stråket.

Fjällvandring med de många leder som finns inom regionen har goda förutsättningar till utveckling. Laxfisket i Vindelälven har stor potential till utveckling i hela Vindelådalen förutsatt att laxuppvandringen stärks. Fortsättningsvis bör arbetet

med att stärka laxens status i Vindelälven prioriteras.

Med en förbättrad Tvärbana får Vindeln och i synnerhet Lycksele och Storuman ett förbättrat samspel med kustregionen och kan ta del av det utvecklade interregionala samspelet som Botniabanan förväntas medföra.

E12-alliansen arbetar/deltar på flera sätt för att stärka Blå Vägens betydelse och ta fram metoder som kan ge turistiska effekter från kust till fjäll.

Mål

Utveckla nya anläggningar och tillföra befintliga anläggningar nya attraktionsvärden samt att i möjligaste mån anpassa dessa så att de kan nyttjas även av personer med funktionshinder.

Att göra Ume älv attraktiv inom Lycksele tätort genom ett flerårigt utsättningsprogram av större öring.

Att vid utveckling och nyetablering av turistisk verksamhet verka för en jämn könsfördelning.

Energi

Den övergripande målsättningen ska vara en effektiv energianvändning, högt ställda krav på energiomvandling, fjärrvärmen byggs ut och en öppenhet för nya alternativa energisystem skall finnas.

Energianvändarna har stor påverkan på utvecklingen av framtida energisystem och förbrukning av energi. Kommuninnevånarna har därmed ett eget ansvar i energifrågorna. Kommunen ska sprida information.

Det framtida energibehovet handlar i hög grad om hur vi använder och sköter våra försörjningssystem och hur våra levnadsvanor förändras, bebyggelsens underhåll och drift, trafiksystemets användning, våra resvanor, företagens drift m m.

Enskild uppvärmning

I kommunen dominerar enskild uppvärmning. I Kristineberg och Hedlunda finns närvärme-centraler. Vid ändring och nyinstallation av eldstad och rökkanaler skall miljö- och typgodkända anläggningar installeras.

Konkurrerande intresse

Markområden som disponeras för turistiska ändamål är också intressanta för rennärings-, kultur- och fritidsintressen.

Där olika intressen gör anspråk på samma markområde skall utredning göras om vilket intresse som skall ha företräde.

Många områden kan nyttjas av flera intressen genom samförståndslösningar.

Fjärrvärme

Fjärrvärme finns endast i Lycksele stad och beräknas vara fullt utbyggd 2009. Fjärrvärmeproduktionen baseras på biobränsle.

Anslutningen till fjärrvärmesystemet är relativt hög. Utbyggnaden av fjärrvärmen har inneburit att utsläppen från oljeeldad uppvärmning har minskat.

Direktverkande el för uppvärmning är ganska vanligt i enfamiljshus uppförda under 1960-70.

Vattenkraft

Norra Sverige har en betydande produktion av vattenkraft. Mer än hälften av den producerade elkraften "exporteras" till södra Sverige.

I Umeälven finns fem kraftverk som tillsammans producerar ca 1 400 GWh/år.

Enligt Miljöbalken 4 kap 6 § får vattenkraftverk samt vattenreglering eller vattenöverledning för kraftändamål inte utföras i nationalälven

Vindelälven med tillhörande vattenområden eller i Öreälven.

I Vänjaurbäcken finns ett minikraftverk, Lomfors 0,5 GWh/år.

Minikraftverk kan tillåtas där det är ekologiskt och ekonomiskt försvarbart.

Vindkraft

Lycksele kommun ser gärna att vindkraftanläggningar placeras och byggs inom kommunen. Eventuella exploatörer skall följa lagstiftning och anvisningar från centrala myndigheter.

En bedömning skall göras i det enskilda fallet i samband med bygglovprövningen.

Bygglovprövningen skall följa Boverkets handbok "Planering och prövning av vindkraftanläggningar" 2003.

En annan aspekt när det gäller vindkraftverk är att flygräddningstjänstens möjligheter till insatser vid olyckor kan komma att begränsas i närheten av vindkraftparker. Detta har sin orsak i de operativa säkerhetsavstånd som gäller med hänsyn till helikopterns prestanda.

Denna situation måste utgöra planeringsgrund. För att räddningsfunktionen ska fungera är det viktigt att hänsyn tas till helikopterns förutsättningar vid etablering av vindkraftsanläggningar på land.

Mål

Att senast år 2010 ska fysisk planering och samhällsbyggande grundas på program och strategi för hur energianvändningen ska effektiviseras, hur förnybara energiresurser ska tas till vara och hur utbyggnad av produktionsanläggningar för fjärrvärme, solenergi och biobränsle ska främjas. (NM)

Energianvändningen i det totala byggnadsbeståndet minskar successivt och är lägre år 2010 än år 1995. (NM)

Användningen av elvärme för uppvärmning av bostäder och fritidshus ska vara lägre år 2010 än år 1995. (NM)

Andelen energi från förnybara källor för uppvärmning av bostäder ska vara högre år 2010 än år 1995. (RM)

Etanol

Lycksele har förutsättningar, genom nybyggnad av etanolanläggning vid kraftvärmeverket, att producera etanol. Detta skulle ge arbetstillfällen till inlandet samt bidra till nationens övergripande mål när det gäller minskning av koldioxidutsläppen.

Kommunen är medlem i BioFuel Region, en organisation för regional samverkan med fokus på biodrivmedel från cellulosa. BioFuel Regions syfte är att engagera utvecklingskrafter inom regionen för att genom kunskap och teknik producera och använda förnyelsebara drivmedel.

Miljöpåverkan

För att belysa miljöpåverkan kan man titta på koldioxidutsläpp som härrör från fossila bränslen. Koldioxid kan vara en bra början till miljöfaktor då växthuseffekten idag anses vara det allvarligaste miljöhotet och som är mätbar. Koldioxid som indikator för miljöpåverkan från byggnaders energianvändning är ett relevant mått. För vattenkraft är miljöbelastningen i första hand ingrepp i naturen.

Det är svårt att värdera och jämföra olika energislags miljöpåverkan. Hur bedömer man ett energislags påverkan på landskapets utseende i förhållande till ett annat energislags koldioxidutsläpp?

De olika energislagens miljöpåverkan kan beräknas i tre faser, framställning, transport och slutanvändning.

Kommunen skall främja omställningen till ett ekologiskt anpassat energisystem och en långsiktig hållbar utveckling.

Fjärrvärmeproduktionen och annan central uppvärmning skall till övervägande del baseras på bio-bränsle och spillvärme.

Senast 2015 bör alla icke miljögodkända anläggningar, avsedda för vedeldning, vara borta.

Användningen av förnyelsebara energikällor ska främjas, utan att det får motverka miljökvalitetsmålen för frisk luft. (RM)

Användningen av energi, vatten och andra naturresurser sker på ett effektivt, resursbesparande och miljöanpassat sätt och främst förnybara energikällor används. (NM)

Kommunal service

Vid planering av kommunens verksamhet är det viktigt att titta på vilka förutsättningar kommunen har och hur olika faktorer kan tänkas förändras.

En av de viktigaste faktorerna i detta sammanhang är invånarantalet.

En annan faktor att ta hänsyn till är hur befolkningen är sammansatt.

För att på bästa sätt bemöta demografiska och andra befolkningsförändringar och på samma gång klara god kommunal service i kommunen som helhet inriktas planeringsarbetet på att stärka ett antal geografiska noder. Innebörden är att kommunen planerar för noder med skola, omsorg, butik och kommunikationer.

Skolan är en viktig del i samhällsbyggandet. Här grundläggs värderingar som barn och unga bär med sig inför framtiden. Att skapa en skola som bygger på jämställdhet såväl som på jämlikhet och där kunskapsmålen är tydliga, kräver kunskap om vad som sker dagligen i verksamheten.

Barnomsorg

Barnomsorgen omfattar förskola för barn 1-5 år, skolbarnsomsorg 6-12 år och familjedaghem för barn 1-12 år.

Barnomsorgen ska utifrån skollagen vara dimensionerad för full behovstäckning, vilket innebär att föräldrar har rätt att inom skälig tid, max fyra månader, få sitt barnomsorgsbehov tillgodosett.

Barnomsorgsbehovet kan ofta vara med akut och av avgörande betydelse för en förälder att kunna tacka ja till arbete och ibland även en inflyttning till kommunen.

Rätten till barnomsorg har utvidgats att också gälla barn till föräldrar som är arbetslösa och föräldralediga. Den allmänna förskolan har införts och den ger alla 4-5-åringar rätt till plats i förskolan.

Barn i behov av särskilt stöd har alla rätt till barnomsorg.

Så långt möjligt bör barnomsorgen erbjudas i den egna byn eller stadsdelen. Skälen är bl a att barnen skall få vistas i sin egen boendemiljö och att undvika att barnen tvingas färdas långa sträckor på gator och vägar.

Utbyggnad, förtätning och generationsväxling inom bostadsområden får konsekvenser för utveckling och bedömning av efterfrågan och behov av de olika enheterna.

Fritidsgårdar

Kommunens fritidsgårdar Flamman/Furuvik, Lof-tet/Norräng, Mysak/Forsdala och Lyktan/ Kristi-neberg är uppdelade på två områden, Norra området och Södra området. Umeälven utgör skiljelinjen. Dessutom är en fritidsgård integrerad med Finnbacksskolan.

Utbildning och stimulering av ungdomars kreativitet har alltid varit viktig, därför skall det bl a satsas på resurser till ungdomarnas utbildning, fritidsaktiviteter och intressen så att de stannar kvar och kan ta vid och bygga vidare på kommunens utveckling.

Skola

Förskoleklasser och fritidshem är numer integrerade i grundskolans verksamhet, vilket innebär att lokaler nyttjas maximalt under hela dagarna. Det kräver verksamhetsanpassning och utökat underhåll.

Trafiksituationen påverkas i en integrerad verksamhet, då både skol- och föräldraskjutsar av barnen/eleverna ingår.

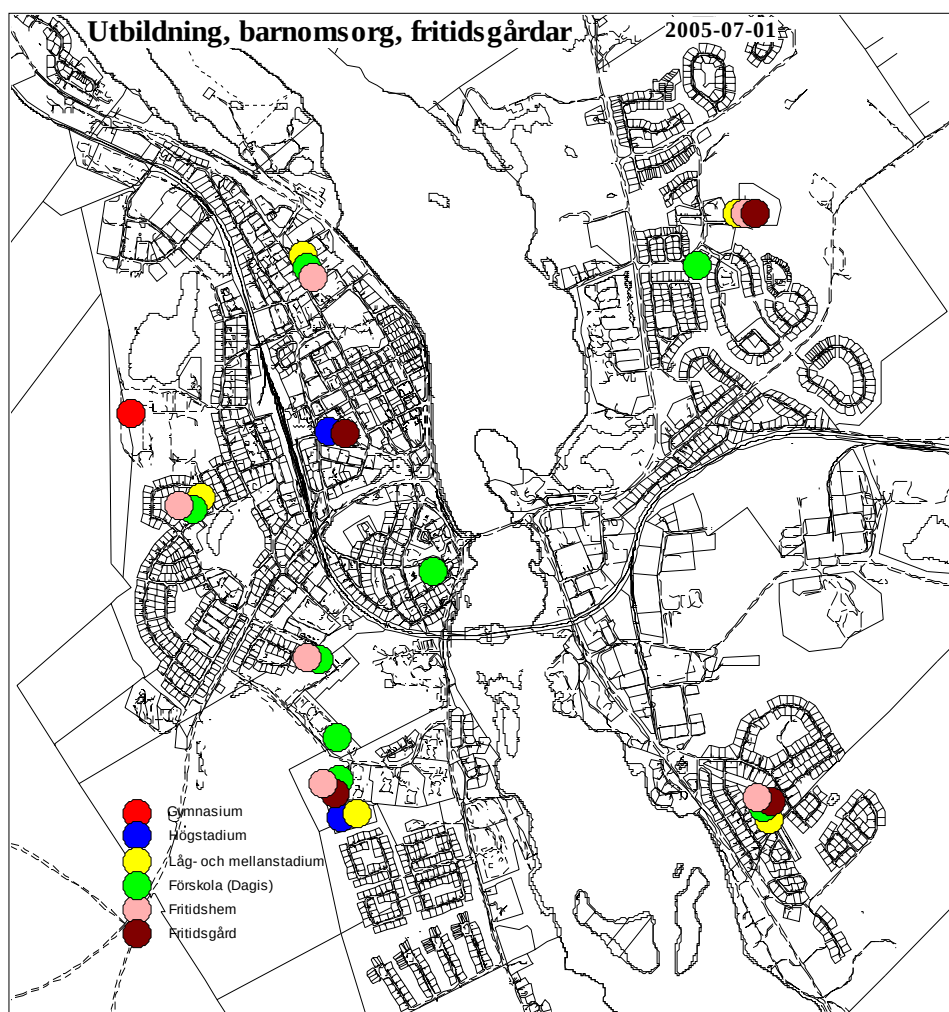
Några grundskolor i kommunen kan komma att omstruktureras för att inte tappa sitt barn/elev-underlag. Om elevunderlaget blir för litet finns risk för nedläggning.

Bostadsbyggande och generationsväxlingar påverkar underlaget för de olika skolenheterna.

I Lycksele finns en årskurs sju-nioskola som är placerad i centrum, Finnbacksskolan.

Forsdalaskolan har f n denna status, men utifrån elevunderlaget kommer det att kontinuerligt omprövas.

Nedläggning av en skola är en fråga för föräldrar, elever, lärare och ansvarig nämnd. Här har man att ta pedagogiska hänsyn samt gör överväganden som hänger samman med utvecklingen av antalet skolbarn i den aktuella skolan.

Musikskolan

Alla barn och ungdomar t o m gymnasieåldern med intresse för musik och som vill utvecklas vidare, erbjuds utbildning mot avgift i den kommunala musikskolan.

Musikskolan är inrymd i Gamla Folkskolan, ”Templet”.

Gymnasieskola och vuxenutbildning

Tannbergsskolan är södra Lapplands största utbildningscentrum med ca 1200 elever och ett brett utbud av gymnasial utbildning, vuxenutbildning, särskola för ungdomar och vuxna samt utbildning för invandrare.

Här erbjuds ungdomarna 15 nationella gymnasieprogram, regionalt skidgymnasium och gymnasiesärskola. Vuxna kan studera på grundläggande eller gymnasial nivå, antingen enstaka ämnen på deltid eller en mer omfattande utbildning på heltid. Vissa utbildningar är distansupplagda.

Högskoleutbildning

Högre utbildning ses som ett verktyg för utveckling och tillväxt i Lycksele/inlandet.

Sedan år 2000 har Umeå universitet en filial i Lycksele. Lycksele lärcentrum är kommunala högskolesatsningen i Lycksele.

Lycksele lärcentrum skall inventera både den offentliga och privata sektorns utbildningsbehov, beställa högskoleutbildningar, marknadsföra och administrera utbildningarna, rekrytera och ta emot studenterna, ge studiesocial service, förmedla till studievägledning och samverka med avnämarna.

Från Norrland har under de senaste 10 åren flyttat nästan 15 000 ungdomar, vilket i princip innebär att Norrland har investerat 50 miljarder kronor i övriga Sverige under denna tid, bl a i utbildningskostnader.

Detta visar att Lycksele lärcentrums arbete/samordning är mycket viktig.

Exempel på högskoleutbildningar som ges av Umeå universitet i Lycksele är gis-ingenjör, produktionsingenjör, socionom, sjuksköterske-

utbildning med IT-profil samt lärarutbildning för verksamhet i förskola och förskoleklass.

Dessutom anordnas olika akademiska kurser i Lycksele.

Folkbildning

Folkbildningen arbetar genom studieförbunden både med studiecirklar och kulturarrangemang.

Inom kommunen verkar:

ABF, Folkuniversitetet, Medborgarskolan, NBV, SENSUS, Studieförbundet Bilda för kyrka och samhälle, Studieförbundet, Studieförbundet Vuxenskolan, SISU Idrottsutbildarna i V-botten.

Mellankommunala intressen

Högskoleutbildning i länet finns främst i Umeå. Decentraliserade utbildningsenheter finns i Skellefteå, Lycksele, Storuman, Malå, Vilhelmina och Tärnaby.

Kompetensförsörjningen med högre utbildade uppvisar stora geografiska obalanser i stråket. Umeå och Lycksele ligger över riksgenomsnitt. Flertalet kommuner i inlandet ligger under riksnitt.

Lycksele har lika stor andel högskolenyborjare som Umeå, ca 14 %.

Lycksele lärcentrum är en del av kommunalförbundet Partnerskap Inland/Akademi Norr, en sammanslutning av 13 kommuner i de fyra nordligaste länen med fokus på innovativa program för kompetensutveckling av strategisk betydelse för kommunernas och regionens utveckling.

Syftet är att etablera nätverk för samverkan kring högskolefrågor.

Högskoleutbildningarna i Lycksele är ett samarbete mellan Lycksele lärcentrum, Akademi Norr och i första hand Umeå universitet.

Vid behov sker samverkan med andra universitet och högskolor i landet. Umeå universitet har i Lycksele personal och egna utbildningslokaler i Medborgarhuset, vägg i vägg med Lycksele lärcentrum.

Ramprogrammet Akademi Norr är en del av EU:s mål 1-verksamhet och medel finns anslagna t o m 2005.

Mål

Skola

Att skapa jämställda arbetsplatser med värdegrundsfrågor i botten för att skolan skall bli en så bra arbetsplats som möjligt för alla som vistas där.

Barn och ungdomar ska växa upp under goda och trygga förhållanden, barnkonventionen och dess principer ska beaktas.

Att göra konsekvensanalyser av eventuella sammanläggningar/nedskärningar av grundskolor p g a vikande elevunderlag.

Att planera/samordna skolskjutsar med befintlig kollektivtrafik där detta är möjligt.

Att kommunen skall kunna erbjuda tidsenliga och marknadsinriktade utbildningsmöjligheter från grundskola till universitets- och högskolenivå.

Att kränkande behandling ska bekämpas av alla.

Att alla barn och ungdomar, utifrån sina förutsättningar, ska få de kunskaper som är nödvändiga för varje individ och samhällsmedlem.

Verka för att platser för elever/studenter tillhandahålles i det lokala näringslivet, dels för att öka kunskapen hos eleverna om framtida arbetsmarknader, dels för att visa näringslivet vilka kompetensresurser som finns bland eleverna.

Att arbeta för hög kvalitet och bra utbud inom barnomsorg och skola.

Högskoleutbildning

Att öka antalet högskoleutbildade i Lycksele. Högskoleutbildningarna skall tillfredsställa behov av både grundläggande service och innovativ tillväxt.

Folkbildning

Att ge möjligheter till ett brett utbud av folkbildningsaktiviteter av god kvalitet.

Vård och omsorg

Omsorg om äldre, funktionshindrade samt personer och familjer som har det svårt, är en stor och viktig uppgift i kommunens verksamhet.

Vid planering av kommunens verksamhet är det viktigt att titta på vilka förutsättningar kommunen har och hur olika faktorer kan tänkas förändras.

En av de viktigaste faktorerna i detta sammanhang är invånarantalet.

En annan faktor att ta hänsyn till är hur befolkningen är sammansatt.

Kommunen har ansvaret för vård och omsorg inom särskilda boendeformer såsom äldreboende och gruppboende. Kommunen och landstinget har beslutat att samverka kring äldreomsorgen utifrån den inriktningen att samhället genom olika åtgärder skall underlätta för människor att bo kvar hemma i sin invanda miljö.

Socialtjänsten ska ingå som samrådspartner i samhällsplaneringen så att områden för äldre- och handikappomsorg skapas inom framtida bebyggelsegrupper.

Framtidens boende kommer antagligen att vara mer individualiserat än vad som är fallet idag, vilket innebär att det kommer att bli betydligt mer

vanligt att personer med funktionshinder bor i ordinärt boende med olika former av stöd.

Organisering av planeringsarbetet och samarbete mellan olika förvaltningar är av stor vikt för att nå goda resultat. Ju fler som har kunskap om förutsättningarna för planeringsprocessen desto bättre är kommunernas möjligheter att få med olika verksamheter i denna process.

Socialtjänsten bör även medverka vid upprättande av kommunens varuförsörjningsplan och kollektivtrafikens omfattning.

Personal och kompetensförsörjning

Kommunen skall upprätta en personalförsörjningsplan för framtida rekryterings- och kompetensbehov. Detta kan ske genom att stimulera ungdomar att stanna i Lycksele, att utbildningskapacitet motsvarar verksamhetens behov och att status i vård- och omsorgsyрки förbättras.

En kompetenssatsning gällande beredskap för arbete med människor från andra kulturer skall genomföras.

Individ- och familjeomsorg

Individ- och familjeomsorgen ger råd och stöd till familjer och enskilda.

Under senaste åren har gruppen barn/ ungdomar, som kommer i kontakt med socialtjänsten ökat väsentligt. Under 2004 var 30 barn/ungdomar placerade i familjehem och 75 barn/ungdomar hade insatser i form av kontaktperson/kontaktfamilj.

Kontakten med familjer och enskilda med invandrarbakgrund har ökat på ett stort flyktingmottagande. Många barn och ungdomar som kommit till Lycksele har ingen vårdnadshavare.

Tonårs- och småbarnsfamiljer, som socialtjänsten kommer i kontakt med, har ofta ett begränsat socialt nätverk. Familjebilden är komplicerad genom att de vuxna har en eller flera separationer bakom sig, som för barnen innebär, att de lever med en förälder och har umgänge med den andra föräldern. En del separationer innebär för barnen att de lever mitt

i en konflikt mellan föräldrarna. När det gäller invandrarfamiljers situation är dessa än mera utsatta då de lever i ett samhälle som fungerar helt annorlunda än de är vana vid.

Socialtjänsten möter föräldrar som är osäkra i sin föräldraroll med små möjligheter till stöd. Ensamstående föräldrar lever dessutom ofta i en pressad ekonomisk situation. Det är idag ofta förekommande att föräldrar i samtal uttrycker uppgivenhet, osäkerhet och frustration inför sin tonåring och det händer även att föräldrar önskar att socialtjänsten ska ta över ansvaret, då de själva inte orkar längre. Ovanstående tillsammans med att allt flera ungdomar söker försörjningsstöd, är en ny företeelse och något som för bara 10 år sedan var helt otänkbart.

Ungdomars benägenhet att idag som 13-15 åringar alkoholdebutera men även prova andra droger, ställer specifika krav på insatser för att förebygga droganvändande och missbruk. Inte minst viktigt i detta sammanhang är ett utökat samarbete med föräldrar, skola och andra myndigheter.

Enligt socialtjänstlagen 5 kap 1 § skall socialnämnden bl a verka för att barn och ungdomar växer upp under trygga och goda förhållanden samt aktivt arbeta för att förebygga och motverka missbruk bland barn och ungdom.

Öppenvård

Socialtjänsten driver sedan 1,5 år tillbaka en öppenvårdsverksamhet riktad till såväl den drogberoende som dennes familj. Socialtjänsten vill på detta sätt skapa en behandling som möter och ger kunskap till alla familjemedlemmar.

Arbete och sysselsättning

För personer som av olika anledningar och under lång tid stått utanför arbetsmarknaden, har kommunen skapat verksamheten "Arbetscentrum". Arbetscentrums uppdrag är att ge personer möjlighet till lönearbete med kvalificerad handledning. Syftet är att komma in på den öppna arbetsmarknaden eller till en utbildning som kan ge personlig utveckling och ett självständigt liv.

Insatser i det egna hemmet

Socialtjänsten erbjuder familjer hemterapeutinsatser i det egna hemmet. Det handlar bl a om att hjälpa till att se barns behov, ge stöd i föräldrarollen, vara en vuxen förebild och tillsammans med

familjen hitta sätt att få vardagen att fungera. Målet med insatsen är att få familjen att se nya möjligheter, utveckla och tillvarata egna resurser.

Övriga insatser

I det fallet barnet/ungdomen inte kan bo hemma eller saknar föräldrar/förälder är alternativet vård i familjehem. Insatsen kan vara tidsmässigt begränsad men kan även finnas kvar under hela barnets uppväxt.

Barn/ungdomar likväl som vuxna kan även under perioder vara i behov av andra insatser, såsom stödfamiljer och kontaktpersoner. Syftet med dessa insatser är att komplettera det egna sociala nätverket.

Äldreomsorg

Förändringar i befolkningens sammansättning förväntas ske framöver. Det är främst åldersgruppen 65 år och äldre som kommer att öka. 20,4 % av invånarna i Lycksele kommun är 65 år och äldre. Antalet 80 år och äldre var 679 personer år 1998, de hade till hösten 2003 ökat till 767 personer. Detta kommer att påverka behovet av kommunal service vad gäller vård och omsorg i olika former.

Enligt hälso- och sjukvårdslagen skall varje kommun erbjuda en god hälso- och sjukvård till de som bor i särskilda boendeformer eller vistas i dagverksamhet som omfattas av 10 § SoL.

Vård i livets slutskede bedrivs alltmer i kommunens särskilda boenden. Utskrivning från sjukvården sker allt tidigare. Detta innebär att kommunen får ge vård och omsorg till allt fler människor som ofta har omfattande behov. Denna förskjutning från landstinget till kommunen förutsätter en utökad kapacitet i kommunens vård- och omsorgsverksamhet.

Enligt Socialtjänstlagen (SoL) 5 kap 4-6 §§ skall socialnämnden bl a verka för att äldre får den hjälp och det stöd de behöver för att kunna ha en aktiv och meningsfull tillvaro i gemenskap med andra.

I planeringen skall kommunen samverka med landstinget samt andra samhällsorgan och organisationer.

Inom Lycksele kommun finns lägenheter i äldreboenden, gruppboende för dementa, korttidsboende och förmedlingslägenheter. Hemtjänst bedrivs inom ordinärt boende och kan kompletteras med telefonservice, trygghetslarm, nattpatrull och mat-service. Ett väl utbyggt anhörigstöd finns i form av bl a anhörigbidrag och avlastning i hemmet.

Förutom särskilda boenden inom Lycksele tätort finns Öregården/Örträsk och Blåklockan/Rusksele.

Dagligverksamhet bedrivs inom Lövestugans verksamhetsområde m fl områden.

Handikappomsorg

Kommunfullmäktige i Lycksele har antagit handikappolitiskt program vars syfte är att ge förtroendevalda underlag för beslut om mål och inriktning av insatser för att undanröja hinder så att det blir möjligt för personer med funktionshinder att bli fullt delaktiga och jämlika.

Lycksele har förhållandevis högt antal funktionshindrade sett till invånarantalet. Detta beror på att Lycksele tidigare har haft ett vårdhem för inlands-kommunerna, en psykiatrisk klinik och behandlingshem. Lycksele kommun är värdkommun för särskolan med inlandskommunerna som upptagningsområde.

Alternativa boendeformer måste skapas för att möta funktionshindrade ungdomars behov.

Socialförvaltningen ansvarar för biståndsbedömning enligt SoL, LSS (lag om stöd och service till vissa funktionshindrade), BaB (lag om bostadsanpassning), Lagen om färdtjänst samt Lagen om riksferdtjänst.

LSS insatser

Särskilt stöd, service och omvårdnad till vuxen och barn enligt lagen om stöd och service.

Målgrupp:

- personer med utvecklingsstörning, autism eller autismliknande tillstånd,
- personer med betydande och bestående begåvningsmässigt funktionshinder efter hjärnskada i vuxen ålder,
- personer med varaktiga fysiska eller psykiska funktionshinder som inte beror på normalt åldrande.

Syfte:

Ge stöd, service och omvårdnad till den enskilde utifrån dennes behov.

Boende

Inom kommunen finns 13 gruppboendestäder varav två är med inriktning på social psykiatri. Resterade 11 gruppboendestäder med inriktning på personer med utvecklingsstörning.

Förutom gruppboendestäder finns tre boendeenheter för barn och ungdomar som till största delen nyttjas av särskoleelever från kranskommunerna.

Personlig assistans

Försäkringskassan beslutar om personlig assistans enligt LASS. Socialtjänsten fattar beslut om personlig assistans enligt LSS för behov under 20 timmar.

Daglig verksamhet

Verksamhet med meningsfull sysselsättning för stimulans, utveckling och gemenskap. Daglig verksamhet bedrivs i specialanpassade lokaler samt är till viss del integrerat i övrigt samhällsliv.

LSS ger även rätt till ledsagarservice, kontaktperson, avlösarservice i hemmet, korttidsvistelse, korttidsutlösning för skolungdom över 12 år.

Socialförvaltningen svarar för rehabilitering och habiliteringsverksamhet, personligt ombud samt boendestöd för personer med psykiska funktionshinder

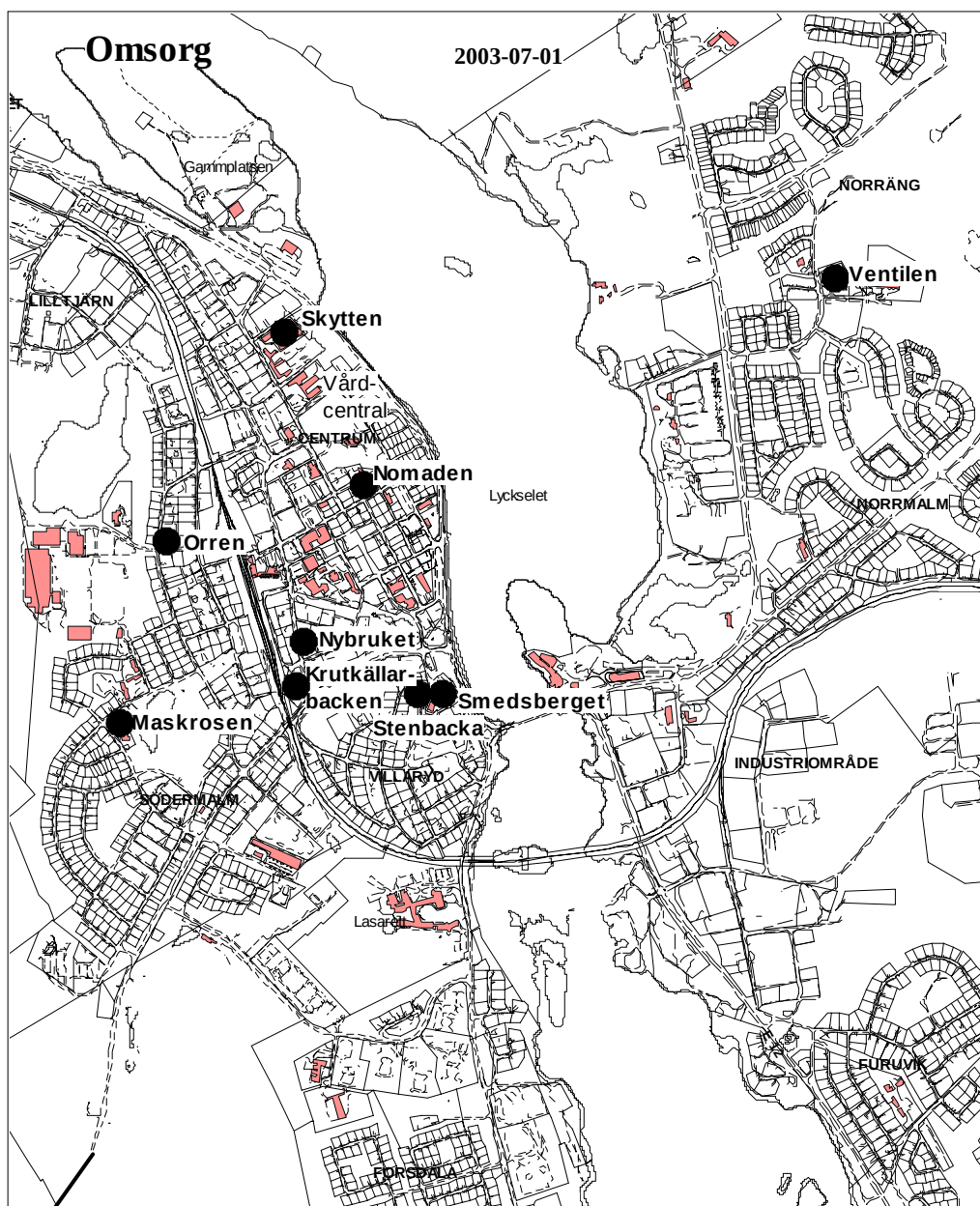
Lasarett, vårdcentral

Den största arbetsplatsen inom kommunen är Lycksele lasarett. Kommunen skall med kraft verka för att dessa arbetsplatser blir kvar och utvecklas då de har en stor betydelse för utveckling av staden och kommunen.

Västerbottens län är Sveriges näst största län. Lycksele, strategiskt placerat i länet, utgör en viktig del i inlandsbornas trygghet när det gäller insatser vid akut sjukdom och olycksfall.

Med de långa avstånd som finns i inlandet, är det nödvändigt att lasarettet behålles och utvecklas för allas säkerhet.

Vårdcentralerna har stor betydelse när det gäller service, vård och omsorg till allmänheten.

Mål

Alla äldre människor oavsett ålder eller funktionshinder ska kunna bo kvar i sin invanda miljö. Detta innebär att de äldre, så långt det är möjligt och om de själva vill, ska kunna bo kvar i sin egen bostad. Detta gäller så länge det är medicinskt försvarbart samt att landstinget kan tillförsäkra äldre människor en god och säker hälso- och sjukvård.

Att hemtjänsten ska vara så utformad att de insatser som ges, stöder individens förmåga att bo hemma.

Att insatserna ska inriktas mot aktivering och stimulans för att i samråd förbättra den enskildes förmåga till självhjälp och egenvård.

Att ge kvinnor och män, äldre och funktionshindrade i särskilt boende en god och säker vård och omsorg.

Att främja rekrytering och öka kompetensen hos vård- och omsorgspersonalen för att klara den ökade vård- och omsorgstygden i såväl ordinärt boende som i särskilt boende.

Alla kvinnor och män skall känna trygghet inför ålderdomen, genom att de äldres individuella behov av vård och omsorg, utgående från en humanistisk människosyn, tillgodoses.

Vatten och avlopp

Utdrag ur Ny Teknik november 2002.

”FN har utnämnt år 2003 till det internationella sötvattnet.

En droppe på 1 390 kilometer i diameter innehållande 1,4 miljarder kubikmeter vatten utgör det totala vattenresurserna på vår planet. Söt-vatten utgör knappa tre procent av den drop-pen, resten är saltvatten. Av dessa tre procent söt-vatten är det mesta bundet i isen över Antarktis och Grönland.

Återstår en miljon kubikmeter som vi människor ska dela med varandra och med växterna och djuren.

Det sötvattnet räckte gott för de två miljarder människor som levde på jorden för 100 år sedan. Men idag är vi sex miljarder och 2025 beräknas befolkningen ha vuxit till 9 miljarder människor. Vattenmängden är däremot konstant.

För övrigt motsvarar en spolning på en vanlig toalett (inte snålspolande) lika mycket vatten som en person i ett utvecklingsland använder under en hel dag till städning, tvätt, matlagning och dricksvatten.”

Vattnet är den viktigaste resursen vi har, utan vatten - inget liv.

Det finns många olika anspråk på vattenanvändning. Det gäller såväl bevarande som olika typer av nyttjande. En vattenplan som ger en samlad bild av bl a vattenkvalitet, nyttjande, naturvärden, konfliktområden och utvecklingsmöjligheter bör upprättas.

I Miljökvalitetsmålet ”Grundvatten av god kvalitet” ger regeringen uttryck för att vattenförsörjningsfrågorna bör få en mer central roll

i samhällsplaneringen och att skyddet av viktiga vattenförsörjningsområden bör stärkas.

Vattentäkter, skyddsområden

Konkurrerande intressen som kan utgöra hot mot grundvattnet inom skyddsområdena består av: vägar och tillhörande trafik, industriell verksamhet av olika slag, bebyggelse med tillhörande anläggningar, jordbruk, djurhållning, skogsbruk, fritids- och rekreationsverksamhet m m.

Transporter av farligt gods pågår ständigt med risk för vattenföroreningar då E12 i nästan hela sin sträckning följer Umeälven.

Skälen är många för att skydda våra vattentillgångar för framtiden.

Skyddsområden med särskilda bestämmelser finns upprättade för alla kommunala vattentäkter, exkl Busjön.

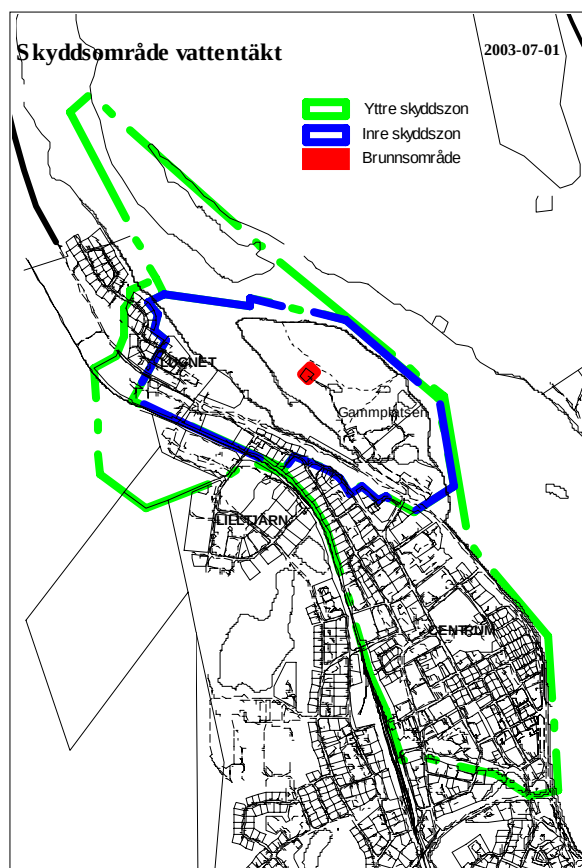
Planering skall ske med hänsyn till de restriktioner som finns för verksamhet inom skyddsområdena.

Skyddsområde med skyddsföreskrifter för Lycksele stads grundvattentäkt på Gammplatsen är fastställda 1969.

Naturvårdsverkets allmänna råd om vatten-skyddsområden (till 7 kap 21, 22 och 25 §§ MB) NFS 2003:16 är beslutade den 24 september 2003.

Skydd för vattentäkter regleras i första hand av miljöbalken. Enligt 7 kap 21 § får ett mark- eller vattenområde, av länsstyrelsen eller kommunen, förklaras som vattenskyddsområde till skydd för en grund- eller ytvattentillgång, som utnyttjas eller kan antas komma att utnyttjas för vattentäkt.

Skyddsområdets utbredning enligt karta.

Tillsyn över efterlevande av föreskrifter regleras i miljöbalkens 26 kapitel. Enligt 26 kap 3 § ska tillsyn bedrivas av myndigheter och kommuner i enlighet med vad regeringen bestämmer. Enligt bilagan till tillsynsförordningen punkt A19 är det den kommunala nämnden som utövar tillsynen över de vattenskyddsområden som har fastställts av kommunen. Inom vattentäktszonen får endast vattentäktverksamhet bedrivas. Vattentäktszonen består av området närmast vattentäkten.

Provbörning för presumtiva reservtäkter har utförts på flera platser nordväst Lycksele.

Flera åtgärder är vidtagna för att säkra området vid nuvarande vattentäkt.

Beredskapen, för tillgång av dricksvatten i händelse av olycka/skada vid vattentäkten, är god.

Bl a finns reservkraft för vattenverket och vattentäkten, uv-filter i vattenverket, dubbleringsledning mellan vattentäkten och vattenverket.

Vid kris kan dricksvatten hämtas från Betsale alternativt från Ume älv.

Verksamheter som kan tänkas förorena vattentäkten skall nogsamt utredas innan tillstånd ges.

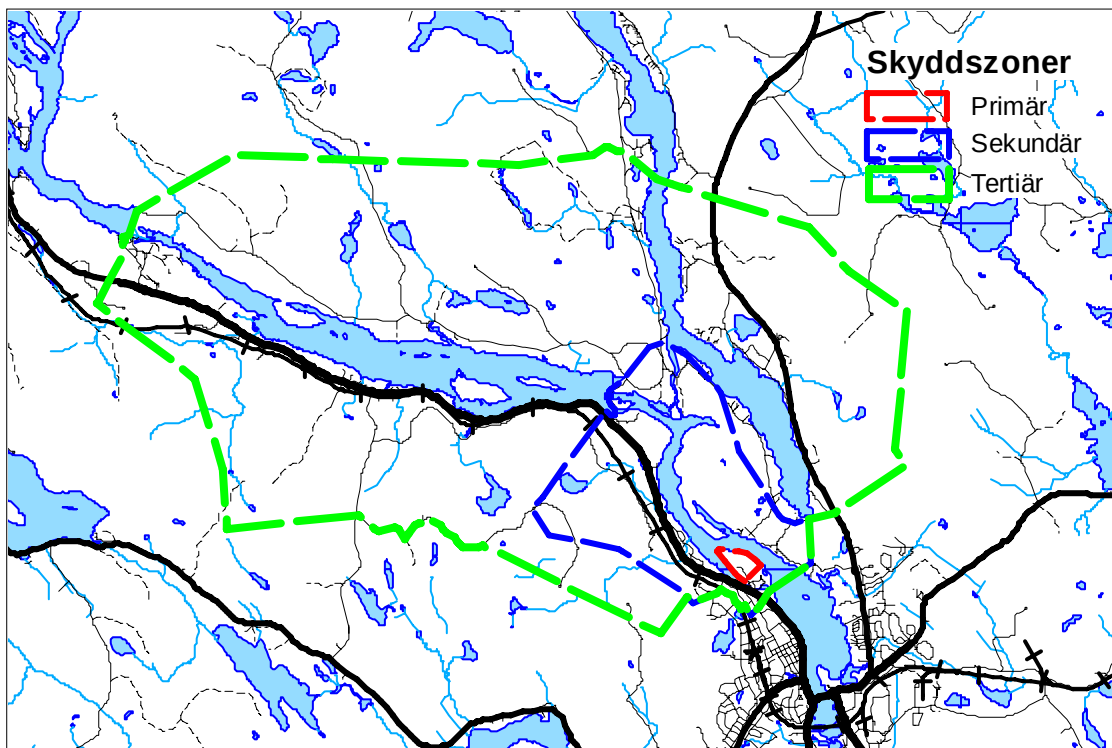
Lycksele kommun har uppdragit till AB Bothnia-konsult att upprätta förslag till skyddsplan för Lycksele grundvattentäkt. Skyddsplanen omfattar förslag till nytt skyddsområde samt förslag till skyddsföreskrifter.

På karta har redovisats:

primära skyddszonen som täcker den del av grundvattenmagasinet där uppehållstiden för vatten innan vattentäkten nås är mindre än 100 dygn,

sekundär skyddszonen omfattar den del av Ume älv från vilken en eventuell förorening snabbt kan transporteras till vattentäktsområdet. Även tillrinningsområdet för denna del av Umeälven ingår i området,

tertiära skyddszonen omfattar hela Umeälven med dess tillflöden. Eftersom vattentäkten skyddas genom filtrering i grundvattenmagasinet och utspädning i älven, görs bedömningen att delar av tillrinningsområdet kan läggas utanför skyddsområdet.

Dagvatten

Utsläpp av dagvatten avleds via separata ledningar till recipienterna.

Avlopp

Reningsverk med höggradig rening finns i Lycksele, Kristineberg, Vormsele, Björksele, Rusksele, Kattisavan, Bratten och Örträsk. I övrigt förekommer enklare lösningar som markbädd och mekanisk rening. Alla industriutsläpp leds till kommunens reningsanläggningar.

Märkbar avloppspåverkan förekommer främst i Husbondliden/Bastuträsket men har också noterats vid andra byar med avloppsutsläpp till mindre vattendrag. Vid normal vattenföring är älvarna i kommunen så stora att någon tydlig påverkan från avloppsutsläpp inte har noterats. Avloppsutsläpp till älvarna kontrolleras med särskilda recipientkontrollprogram.

Utanför detaljplanlagda områden skall tillkommande bebyggelse tillåtas endast i de fall avloppsvattnet infiltreras eller omhändertas på ett ur miljösynpunkt godtagbart sätt.

Kompletteringsbebyggelse i byar skall föregås av utredning där avloppsfrågorna särskilt studeras. Miljö och byggnadsförvaltningen granskar när anmälan eller tillstånd krävs. Vid ny bebyggelse eller avstyckningar utanför verksamhetsområden bör vatten och avlopp lösas med anläggningar anpassade till de lokala förhållandena.

Reningsverk

EU-krav angående biologisk rening samt kväverening finns. Dessa krav bedöms inte i nuläget beröra Lycksele.

Störningar kan förekomma kring reningsverk i form av buller, lukt och bakteriespridning. Boverket har arbetat fram riktvärden för skyddsavstånd vid anläggande av reningsverk. För reningsverk som hanterar mellan 5000 och 20 000 personekvivalenter bör skyddsavståndet vara minst 500 meter. För mindre reningsverk gäller 300 meter. Pumpstationer bör inte ligga närmare bostäder än 50 meter.

Strävan att sluta kretsloppen ökar kraven på att slam skall återföras till jord- och skogsbruksmark. Det finns dock tveksamheter på g a förekomster av olika organiska föroreningar i slammet.

Mål

Vatten

Kommunens vattenförsörjning ska långsiktigt garanteras och ska även i fortsättningen utgöras av grundvatten av god kvalitet.

Vattenförsörjning prioriteras framför grusuttag där dessa konkurrerar, isälvslagringar som har eller förväntas få betydelse för framtida dricksvattenförsörjning bör undantas från ny eller utvidgad täkt-verksamhet, samt annan tillstånds- eller anmälningspliktig verksamhet enligt Miljöbalken. (RM).

Efter år 2003 tillåts inte nya, utvidgade eller förlängda tillstånd till materialtäkter inom inre eller yttre skyddsområde för vattentäkt. (RM)

Grundvattnets kvalitet påverkas inte negativt av mänskliga aktiviteter som markanvändning, uttag av naturgrus, tillförsel av föroreningar m m (NM)

Brunn för dricksvatten ska inte innehålla hälsopåverkande tungmetallhalter, naturfrämmade ämnen och bakterier.

Befintliga kommunala vattentäkter skall ha en fastställd plats för reservvattentäkt.

Dagvatten

Hantering av avlopps- och dagvatten skall ej leda till negativa miljöeffekter eller hälsorisker samt medge ett uthålligt utnyttjande av naturresurserna i mycket långt tidsperspektiv.

Dagvattenhantering skall domineras av lokalt omhändertagande.

Dagvattenflöden via ledningar, diken och tunnlar ska inte medföra onaturliga flödesförhållanden eller hot mot god kemisk och ekologisk status i berörda sjöar och vattendrag (RM)

Avlopp

Att vårt avloppsvatten ska vara fritt från smittämnen och innehålla så låga halter av miljögifter att det med fördel kan spridas som gödning på åkermark.

Kunskapen om avloppsanläggningars utformning och påverkan på miljön ska öka genom inventeringar.

Skadliga eller miljöfarliga föroreningar ska inte tillföras avloppssystemet så att processerna i reningsverket störs och/eller slamanvändningen även i ett långt tidsperspektiv försvåras. Avloppsvattnets innehåll av energi i form av organiskt material och värme ska tillvaratas så långt som möjligt.

Försöksverksamhet med alternativ till dagens avloppslösningar ska stimuleras.

Avloppssystem utan tillsats av kemiska ämnen ska användas.

Återvinning och avfall

I miljömålet ”God bebyggd miljö” finns ett delmål rörande deponerat och genererat avfall som säger att mängden deponerat avfall exkl gruvavfall skall minska med 50 % till år 2005 räknat från 1994 års nivå samtidigt som den totala mängden genererat avfall inte ökar.

De två delarna i målet, mängden deponerat avfall och mängden genererat avfall påverkas av något olika aktörer och drivkrafter och regleras på olika sätt i lagstiftningen. Deponering av avfall är till stora delar reglerat i lag medan arbetet med generering av avfall mest sker på frivillig väg.

Renhållningsordning och Avfallsplan är upprättade för Lycksele kommun.

Avfall

Kommunen har ansvar för det avfall från hushållen som inte omfattas av producentansvar.

För att uppnå miljömålen skall kommunen verka för

- att källsortering införs där avnämaren finns eller kan uppstå,
- genom information öka förståelsen för åtgärder som måste vidtas.

Avfallet utgör en belastning för samhälle och natur och behöver därför begränsas. Lagar och regler för avfallshanteringen förändras successivt i riktning mot ökad återvinning och återanvändning.

Bygg- och rivningsavfall sorteras och rent trä flisas och går till energiutvinning genom förbränning i biobränsleanläggning.

Återvinning

Kompostering sker av slam från reningsverk, gödsel från ridskolan, bark från Lycksele Såg, flisat trädgårdsavfall från privatpersoner och mindre företag samt avfall från enskilda anläggningar. Det färdiga materialet används bl a till grön och planeringsytor i kommunens verksamhet.

På deponianläggningen har uppförts en återvinningscentral. Vid återvinningscentralen kan både hushåll och olika verksamheter på ett praktiskt och smidigt sätt sortera sitt avfall i ett flertal fraktioner.

Mellanlagring av återvinningsbart material såsom vitvaror, elektroniskt avfall, glas, papper, metall och plast görs på deponianläggningen.

Pelletering

Slam från hela kommunen inkl reningsverken och aska från värmeverket planeras att användas för framställning av pellets.

Tungmetallhalten i slam och aska ligger under svenska gränsvärden liksom cesiumhalterna i askan. Regelbundna provtagningar görs och överskrids gränsnivåerna sprids inte pelleten i markerna. Pelleten kan spridas på skogsmark.

Mellankommunala intressen

Hushållsavfallet omhändertas på ett miljömässigt sätt.

Avfall som inte omhändertas på kommunens deponianläggning transporteras f n till Dåvamyrens värmeverk, Umeå, för förbränning men kan i framtiden transporteras till annan anläggning.

Ett projekt gällande avfallshantering m m bedrivs f n inom Västerbottens län. Projektet skall bl a leda till ett samarbete för att utnyttja olika resurser optimalt.

Mål

Avfallet behandlas miljövänligt och med tanke på resursbesparande, energiutvinning – kompostering – sortering av återvinningsbart material.

Avfallsdeponier ska senast under år 2008 uppnå en enhetlig standard och uppfylla miljökraven enligt deponiförordningen (2001:512) och enligt Naturvårdsverkets föreskrifter (NFS 2001:14) om deponering. (RM)

Rationella insamlingslösningar med god sanitär standard bör eftersträvas och som utformas så att de kan nyttjas av personer med funktionsnedsättning.

Återanvändning och återvinning skall i största möjliga mån nyttjas.

Återvinning skall ske om kostnaderna står i rimlig proportion till den allmänna nyttan.

Den totala mängden avfall och avfallets farlighet minskar. (RM)

Avfall och restprodukter sorteras så att de kan behandlas efter sina egenskaper och återföras i kretsloppet i ett balanserat samspel mellan staden och dess omgivning. Restprodukter och avfall som används i samhällsbyggandet ska miljövarudeklarerars. (RM)

Konsekvensbedömning

Enligt PBL skall en konsekvensbedömning upprättas som beskriver användningen av marken, byggnaderna eller andra anläggningar som innebär en **betydande påverkan** på miljön, hälsan eller hushållningen med mark och vatten och andra resurser.

Syftet med bedömningen är att underlätta förståelsen av planen.

Översiktsplanens innehåll

Nuläge

Efterfrågan på tomter för egnahemsbyggande inom kommunen är liten varför lagakraftvunna detaljplaner torde täcka behovet för lång tid.

Miljö- och riskfaktorer inom kommunen som uppmärksammas är bl a luft, strålning, sociala risker, buller, farligt gods, översvämning, ras och skred.

Jakt och fiske är många kommuninvånarens stora fritidssysselsättningar.

De areella näringarna täcker hela kommunens yta och gör inom delar av kommunen anspråk på samma områden. Näringarnas betydelse för kommunens utveckling är mycket viktiga varför ställningstagande om vilken näring som har företräde till områden bedöms från fall till fall.

Handeln har under senare år vuxit med många nya företag vilket innebär att besöksnäringen har ökat.

Alla slag av kommunikationer finns i kommunen där flyget, räddningshelikoptern, de större vägarna, järnvägen och bredband är bland de främsta.

De viktigaste utvecklingsfaktorerna för kommunen är de areella näringarna, turismen, kommunikationerna, den kommunala servicen och landstingets satsningar.

Då kommunen är stor till ytan och innehåller många byar med få invånare, innebär det svårigheter att upprätthålla service för alla. De byar som har viss service, som butik och/eller skola, kan i några fall redovisa en liten ökning av inflyttade.

Åtgärder

Kommunen kommer att påbörja planering för attraktiva tomter vid vatten för att främja inflyttning. I planeringsarbetet beaktas de riktlinjer för strandskyddsdispenser som anges i översiktsplanen samt pågående översyn av strandskyddsbestämmelserna.

De miljö- och riskfaktorer som finns inom kommunen bevakas och åtgärdas med de förutsättningar som finns, bl a i den fysiska planeringen och vid byggande.

För att förbättra luften samt minska på behovet av direktverkande el har fjärrvärmen byggts ut och finns nu tillgänglig i större delen av tätorten. Ytterligare åtgärder redovisas i kommande Klimat- och energistrategi.

Kommunen arbetar med flera arrangemang, senast VM i fiske, för att bl a visa på den orörda naturen och fina fiskevatten som finns i kommunen. Till-

gångar viktiga att ta till vara och att marknadsföra. Ytterligare åtgärder redovisas i kommande Naturvårdsprogram.

Åtgärder, viktiga för de areella näringarna främjas, då de har stor betydelse för kommunens utveckling. För närvarande är det gruvverksamheten som har stor betydelse då näringen bl a ger arbetstillfällen och kringeffekter för andra verksamheter i kommunen.

Framförhållen planering för utveckling av kommunen görs.

Kommunen satsar på åtgärder för att behålla och förbättra kommunikationerna och den kommunala servicen samt att öka besöksnäringen.

Under senare år har nytt Resecentrum uppförts, flygfältet har förlängts och säkerhetsåtgärder genomförts. Planering av ny flygplatsterminal pågår, byggnationen kommer att påbörjas 2006.

Kommunen arbetar f n i ett projekt "Service i glesbygd" för att hitta metoder för att behålla och utveckla servicen på landsbygden.

Många verksamheter regleras i lagar och förordningar, vilket innebär att kommunens åtgärder görs utifrån de personella och ekonomiska resurser som kommunen förfogar över.

Kommunöversikten har angivit mål för de olika verksamhetsområdena och kommunen skall arbeta för att infria målen med de ekonomiska förutsättningar som finns.

Konsekvenser

Förväntade konsekvenser av de åtgärder som kommunen gör är ökad trygghet och fler arbetstillfällen, som gör att utflyttning från kommunen minskar, samtidigt som åtgärderna skall ge en utveckling av och inflyttning till kommunen.

Kommunens målsättning för de olika verksamheterna kommer att uppnås under olika tidpunkter, genom prioriteringar och beroende på samhällsutveckling i övrigt.

Miljökonsekvensbeskrivning

Nya regler

Sedan 2004 gäller nya bestämmelser om miljöbedömningar för kommunala planer. Syftet är att integrera miljöaspekter för att främja en hållbar utveckling. De nya reglerna gäller inte planer som formellt började förberedas före den 21 juli 2004 och kommer antas innan den 21 juli 2006. Boverket arbetar med att ta fram råd och anvisningar om tillämpningen av de nya bestämmelserna. Den här översiktsplanen omfattas därför inte av de nya bestämmelserna. Ingen sådan miljökonsekvensbeskrivning tas fram för den här översiktsplanen. *Den omfattas inte av de nya bestämmelserna eftersom den påbörjades 2002 och skall antas innan 21 juli 2006.*

Allmänt

Översiktsplanen ska bidra till att uppnå den kommunala visionen och de övergripande målen antagna av kommunfullmäktige 2004-06-21. Den syftar till att ge bättre förutsättningar för ett ekonomiskt, ekologiskt och socialt hållbart Lycksele. Den utgör kommunens övergripande plan för hållbar utveckling, kommunens Agenda 21 plan, som fördjupas av andra kommunala

planer och program, Lycksele företagens, föreningarnas och byarnas planer m m.

Nollalternativ

Om planen inte antas saknar Lycksele kommun en aktuell översiktsplan. Kommunen har inte uppfyllt kraven enligt PBL kap 4:14 att planen skall ha aktualitetsprövas varje mandatperiod.

Arbetet med att uppnå kommunens vision och kommunövergripande mål kan försvåras. Kommunens bidrag i arbetet med att uppnå nationella och regionala miljö kvalitetsmål bedöms också kunna bli mindre tydligt och kraftfullt.

Översiktsplanens konsekvenser är dock i många fall svåra att förutse eftersom tidsperspektivet är långsiktigt, många faktorer osäkra och sambanden mellan olika faktorer komplexa. Många förändringar styrs dessutom inte eller i endast mindre omfattning av översiktsplanen.

Betydande miljöpåverkan

Jämfört med nu gällande översiktsplan och lokala miljömål bedöms inte det nya förslaget redovisa några ändrade förutsättningar för kommande tillstånd eller projekt på ett sådant sätt att miljöpåverkan kan bedömas.

Miljöpåverkan kan därför bäst beskrivas och bedömas i samband med prövningen av fördjupade planer och program eller vid tillståndsprövning av verksamheter och åtgärder. Det gäller exempelvis vid tillståndsprövning i samband med nya gruvetableringar.

Integrering av nationella och regionala miljö kvalitetsmål och framtagande av åtgärdsprogram och strategier för hur kommunen ska bidra till uppfyllandet av dessa, förutsätts förebygga, hindra och motverka en betydande negativ miljöpåverkan. Det ska i stället medföra betydande positiv miljöpåverkan inom flera områden.

Rikshintressen

Större delen av kommunen berörs av rikshintressen av något slag. Kommunen tillgodoser rikshintresserna genom antagen översiktsplan, miljömålen och att de särskilt ska beaktas vid planering och tillståndsprövning.

I planen tas inte ställning i enskilda fall till vilket riksintrasse som ska ha företräde om ett område är riksintrasse för flera oförenliga ändamål. Däremot skall enligt planen i sådana fall skapande av arbetstillfällen samt goda ekonomiska förutsättningar ses som ett vägande skäl för att ge företräde, sedan miljökonsekvensbeskrivningar redovisats och hänsynstagits.

Rikshintressen för naturvård och Natura 2000 områden tillgodoses bl a genom att de vid tillståndsprövningar, planer och program behandlas som ekologiskt känsliga områden enligt MB kap 3:3.

Miljö kvalitetsmål

I och med antagandet av översiktsplanen antar Lycksele kommun de nationella och regionala miljö kvalitetsmålen och strategier med relevans för kommunen. Enligt översiktsplanen ska nya och reviderade kommunala program och strategier innehålla utförligare mål, åtgärder och uppföljningssystem för det lokala arbetet med att uppnå miljömålen, exempelvis Avfallsplan, Naturvårdsprogram, Kulturvårdsprogram, Strategi för säker strålmiljö

och god inomhusmiljö, Klimat- och energistrategi. Ett flertal miljökvälighetsmål och delmål är dessutom direkt inarbetade i planen.

Miljökvälighetsnormer

För Vindelälven gäller miljökvälighetsnormer för vattenkvaliteten i laxfiskevattnet vilket i översiktsplanen bl a iakttas genom att Vindelälvens riksintresseområden/Natura 2000 område vid tillståndsprövningar, planer och program ska behandlas som ett ekologiskt känsligt område enligt MB kap 3:3. Ytterligare mål, åtgärder och uppföljning gällande vattenkvaliteten tas fram i samband med naturvårdsprogram och kommunens deltagande i genomförandet av vattendirektivet.

Miljökvälighetsnormerna för buller och luftmiljö beaktas genom målsättningar i översiktsplanen och antagande av nationella och regionala miljömål. Mål, åtgärder och uppföljning av buller kommer också att ingå i de fördjupningar som enligt översiktsplanen ska tas fram i form av strategier för säker strålmiljö och god inomhusmiljö och för klimat- och energi. Utifrån tidigare mätningar och modellberäkningar kan särskilt åtgärdsprogram eventuellt behöva upprättas för att minska halten av partiklar i tätortsluften. Bedömning och åtgärder för detta ingår i nämnda klimat- och energistrategi.